

Suur- ja väikeimetajate levik ning elupaikade sidusus Tallinnas

Lõpparuanne

OÜ Elusloodus

Tallinn 2022

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Uuringualad	5
1.1 Rohealade detailsem ülevaade	6
1.1.1 Kakumäe raba	7
1.1.2 Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad	7
1.1.3 Tiskre mereäärne roostikuala	8
1.1.4 Õismäe raba	9
1.1.5 Haabersti mets	9
1.1.6 Mustjõe mets ja roostik	10
1.1.7 Merimets	11
1.1.8 Paljassaare hoiuala	11
1.1.9 Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal	12
1.1.10 Nõmme-Mustamäe MKA metsad	13
1.1.11 Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad	13
1.1.12 Pääsküla raba kaitseala	14
1.1.13 Viljandi mnt äärsed metsad, sh Liiva kalmistu	15
1.1.14 Ülemiste järve äärsed metsad	16
1.1.15 Lasnamäe tööstusalade tühermaad	16
1.1.16 Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor	17
1.1.17 Maarjamäe klindialune mets	18
1.1.18 Lillepi park ja Kose mets	18
1.1.19 Pirita jõeoru MKA, sh Kloostrimets	19
1.1.20 Pärnamäe kalmistu ala	20
2. Metoodika	21
2.1 Välitööd	21
2.2 Andmetöötlus ja analüüs	21
3. Tulemused ja arutelu	21
3.1 Peamised konfliktalad ja kaitsekorralduslikud ettepanekud	31
3.2 Tulemused rohealade kaupa	39
3.2.1 Kakumäe raba	39
3.2.2 Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad	40
3.2.3 Tiskre mereäärne roostikuala	42
3.2.4 Õismäe raba	43
3.2.5 Haabersti mets	45

3.2.6	Mustjõe mets ja roostik.....	46
3.2.7	Merimets	48
3.2.8	Paljassaare hoiuala	50
3.2.9	Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal.....	51
3.2.10	Nõmme-Mustamäe MKA metsad.....	53
3.2.11	Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad	55
3.2.12	Pääsküla raba kaitseala	56
3.2.13	Viljandi mnt äärsed metsad ja Liiva kalmistu	58
3.2.14	Ülemiste järve äärne mets	60
3.2.15	Lasnamäe tööstusalade tühermaad	62
3.2.16	Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor.....	64
3.2.17	Maarjamäe klindialune mets.....	65
3.2.18	Lillepi park ja Kose mets	67
3.2.19	Pirita jõeoru MKA, sh Kloostrimets	68
3.2.20	Pärnamäe kalmistu ala	70
	Kokkuvõtteks	72

Sissejuhatus

Käesolev aruanne annab ülevaate Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti poolt tellitud ja OÜ Elusloodus poolt teostatud töödest (töövõtuleping nr TKA6) ja nende tulemustest.

Töövõtja kohustuseks vastavalt ostumenetlusele ja töövõtulepingu tingimustele olid järgmised tegevused:

1. Töövõtja kohustub vastavalt lepingu lisas 1 toodud töö kirjeldusele viima läbi Tallinna suur- ja väikeimetajate leviku ja elupaikade sidususe uuringu, mis sisaldab järgmisi osi:

1.1. Välitööde läbiviimine kahekümnel Tallinna rohealal lumisel (talvisel) ajal. Välitööde käigus tuvastatakse liigid erinevate tegevusjälgede ja vaatluste põhjal ja märgitakse üles koondumiskohad ja käigurajad.

1.2. Välitööde läbiviimine kahekümnel Tallinna rohealal soojal aastaajal. Välitööde käigus tuvastatakse liigid erinevate tegevusjälgede ja vaatluste põhjal ja märgitakse üles koondumiskohad ja käigurajad.

1.3. Hukkunud loomade ja abitus seisundis leitud loomade leiukohtade analüüs. Töö aluseks on Eesti riigimaanteede loomaohhtlikkuse andmestik (2009–2018) ning Tallinna linna andmestik (alates 2020. a) korjuste ja abitus seisundis loomade kohta.

1.4. Ülevaate koostamine suur- ja väikeimetajate leviku kohta Tallinna rohealadel ja nende hinnangulise arvukuse kohta Tallinnas. Ülevaade koostatakse välitööde, teadaolevate uuringute ja juhuvaatluste (PlutoF, LVA, EELIS) põhjal.

1.5. Tallinna suur- ja väikeimetajate elupaikade sidususe ja võimalike konfliktkohtade analüüs ning nimekirja koostamine kaitsekorralduslike tööde tegemiseks olulisematel tuumaladel, liikumiskoridorides ja astmelaudadel.

Vastavalt lepingu lisas 2 toodud ostumenetluse käigus valitud hinnapakkumisele oli töö eesmärk välitööde, olemasolevate uuringute ja juhuvaatluste põhjal selgitada välja suur- ja väikeimetajate levik Tallinna rohealadel, hinnanguline arvukus, elupaikade sidusus ja konfliktkohad.

Töö fookuses olid vähemalt järgmised liigid: harilik siil, euroopa mutt, harilik kobras, harilik orav, jäneseliste seltsi liigid, kiskjaliste seltsi liigid ja sõraliste seltsi liigid.

Töö raames viidi välitööd läbi 20 Tallinna rohealal ja piirkonnas (tellijaga kokku lepitud alade piirid joonistena, pindalad ja kirjeldused on toodud alapeatükis „1. Uuringuala“ allpool):

- 1) Kakumäe raba
- 2) Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad
- 3) Tiskre mereäärne roostikuala
- 4) Öismäe raba
- 5) Haabersti mets
- 6) Mustjõe mets
- 7) Merimets
- 8) Paljassaare hoiuala
- 9) Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal
- 10) Nõmme-Mustamäe MKA metsad
- 11) Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad
- 12) Pääsküla raba kaitseala (prügilast Kraavi tn-ni)
- 13) Viljandi mnt äärsed metsad
- 14) Ülemiste järve äärne mets
- 15) Lasnamäe tööstusalade tühermaad
- 16) Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor
- 17) Maarjamäe klindialune mets
- 18) Lillepi park ja Kose mets
- 19) Pirita jõeoru MKA, sh Kloostrimets
- 20) Pärnamäe kalmistu ala

Vastavalt lepingu lisale 2 tehti töid järgmiste etappidena:

A) Välitööd. Välitööd viidi läbi kahekümnel Tallinna rohealal. Igal roheala inventeeriti kahel korral: lumisel (talvisel) ajal ja soojal aastaajal. Välitööde käigus tuvastati liigid erinevate tegevusjälgede ja vaatluste põhjal ja märgiti üles koondumiskohad ja käigurajad. Soojal aastaajal valiti välitööaeg vastavalt sellele, et tuvastatav oleks suurim võimalik arv ulukiliike.

B) Hukkunud loomade ja abitus seisundis leitud loomade leiukohtade analüüs. Töö aluseks oli Eesti riigimaanteede loomaohhtlikkuse andmestik (2009–2018) ning Tallinna linna andmestik (alates 2020. a) hukkunud loomade ja abitus seisundis leitud loomade kohta üldjuhul aadressi täpsusega. Analüüs seisnes kõigepealt andmebaaside alusel kaardikihtide moodustamises ja pärast nende andmete, juhuvaatluste andmete ja välitööandmete koosanalüüsis.

C) Välitööde, punktis B toodud andmete, teadaolevate uuringute ja juhuvaatluste (PlutoF, LVA, EELIS) põhjal anti ülevaade suur- ja väikeimetajate (fookusliigid) levikust Tallinna rohealadel ja nende hinnanguline arvukus nii rohealadel kui ka Tallinnas kokku.

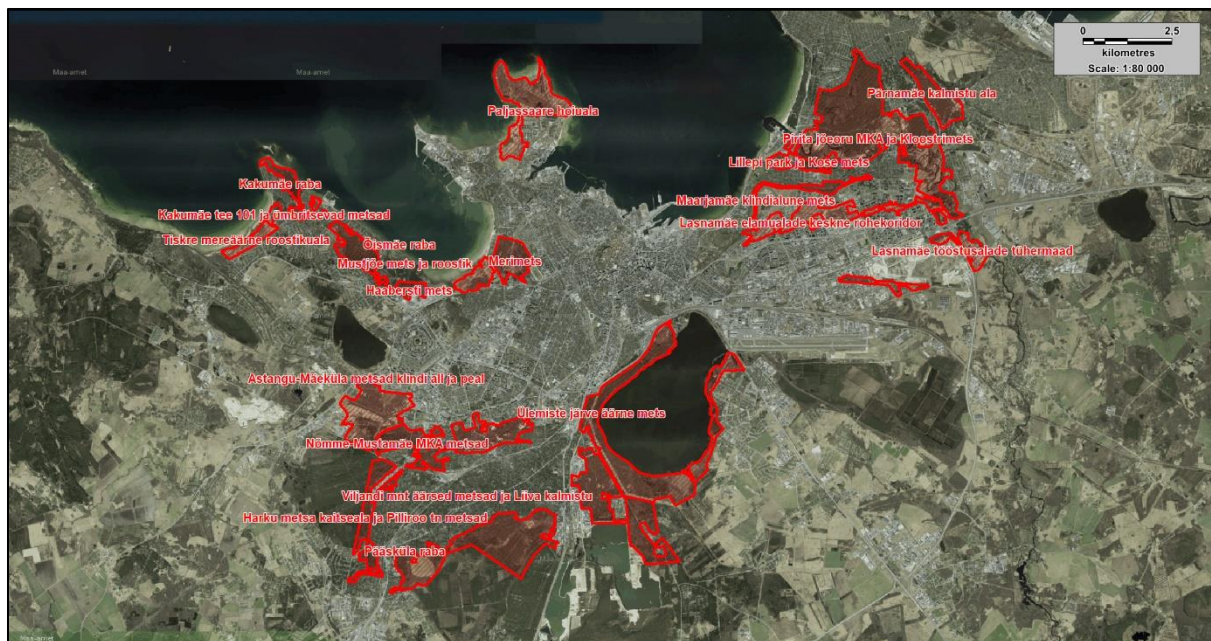
D) Eelneva põhjal analüüsiti suur- ja väikeimetajate elupaikade sidusust Tallinnas ja linnapiiri taguse rohevööndiga, võimalikke konfliktkohti ning esitati nimekiri kaitsekorralduslike tööde tegemiseks olulisematel tuumaladel, liikumiskoridorides ja astmelaudadel.

Töö teostajad olid pikaajalise ulukite uuringute kogemusega terioloogid: Lauri Klein (osales ainult talvisel tööperioodil kuni aprillini 2022), Uudo Timm ja Val Rajasaar.

Fookusliigid: siil, mutt, kobras, orav, halljānes, valgejānes, pruunkaru, ilves, hunt, šaakal, rebane, kāhrik, māger, metsnugis, kivinugis, saarmas, mink, tuhkur, kārþ, nirk, pōder, metskits, metssiga ja punahirv, kokku 24 liiki.

1. Uuringualad

Kāesolev uuring hōlmab kogu Tallinna territooriumi, vālja arvatud saared. Rohealad, millel vālitōid tehti asuvad kokku ca 3520 hektaril ja on toodud joonisel 1 ning koos pindaladega loetletud tabelis 1.

Joonis 1. Imetajate uuringualad (punase viirutusega alad, piiritletud punase joonega).

Tabel 1. Imetajate uuringualad, kus tehti välitöid.

Nr	Nimi	Pindala	Linnaosa	Tüüp
1	Kakumäe raba	46 ha	Haabersti	Linnamets
2	Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad	34 ha	Haabersti	Metsatukad
3	Tiskre mereäärne roostikuala	43 ha	Haabersti	Roostik
4	Õismäe raba	100 ha	Haabersti	Linnamets
5	Haabersti mets	30 ha	Haabersti	Linnamets
6	Mustjõe mets ja roostik	54 ha	Kristiine	Linnametsad ja roostik
7	Merimets	93 ha	Põhja-Tallinn	Linnametsad ja niidud
8	Paljassaare hoiuala ja selle ümbruse rohealad	218 ha	Põhja-Tallinn	Mitmekesine looduskompleks
9	Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal	222 ha	Haabersti	Mitmekesine looduskompleks
10	Nõmme-Mustamäe MKA metsad	259 ha	Mustamäe	Linnametsad
11	Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad	127 ha	Nõmme	Linnametsad
12	Pääsküla raba	401 ha	Nõmme	Mitmekesine looduskompleks
13	Viljandi mnt äärsed metsad ja Liiva kalmistu	287 ha	Nõmme	Linnametsad ja surnuaed
14	Ülemiste järve äärne mets	442 ha		Mitmekesine looduskompleks
15	Lasnamäe tööstusalade tühermaad	91 ha	Lasnamäe	Rikutud ja metsastunud alad
16	Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor	168 ha	Lasnamäe	Tugeva inim mõjuga loopealsed, pargid
17	Maarjamäe klindialune mets	44 ha		Klindimets
18	Lillepi park ja Kose mets	52 ha	Pirita	Park ja linnamets
19	Pirita jõeoru MKA ja Kloostrimets	727 ha	Pirita	Mitmekesine looduskompleks
20	Pärnamäe kalmistu ala	107 ha	Pirita	Surnuaed
	KOKKU	3545 ha		

Hukkunud loomade ja abitus seisundis leitud loomade leiukohtade andmebaas hõlmab kogu Tallinna territooriumi. Sidususe analüüsi tehti välitöödega hõlmatud 20 roheala vahelistel lõikudel ja arvestades andmebaasidest tulenevat liikide leiukohtade muustrit osaliselt ka väljaspool neid alasid.

Suuremas osas on uuringualad kõik tugeva inimtegevuse mõju all olevad linnametsad vms poollooduslikud alad. Nende alade vahelised koridorid aga tihti isegi aiad või puiesteed.

1.1 Rohealade detailsem ülevaade

Arvestades sellega, et rohealad asuvad linnas ja on enamuses tugevalt inimese poolt mõjutatud, ei saa neid käsitleda kui sarnaseid elupaigatüüpe väljaspool linna ja eeldada et nad on sobivad kindlatele imetajaliikidele. Siiski on iga elupaigatüüp tõenäoliselt potentsiaalne elupaik kindlatele imetajaliikidele ja seda tuleb ka Tallinna tervikliku rohevõrgustiku analüüsimisel

arvestada. Järgnevalt toomegi välja iga roheala detailsema kirjelduse, mis arvestab nende potentsiaalse sobivusega käesoleva uuringu sihtliikidele.

1.1.1 Kakumäe raba

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas, Kakumäe poolsaarel ja hõlmab poolsaare metsa, mis jääb poolsaare tipu ning Haven Kakumäe jahisadama vahele – endine Kakumäe raba (vt joonis 2). Roheala pindala on umbes 46 ha. Tegu on kunagise rabaga, millest on kuivendamise tulemusena praeguseks kujunenud enamuses osas kõdusoomännik, kas mustika või karusambla-mustika kasvukohatüüpi. Ala põhjaosas leidub ka naadi- ja angervaksa tüüpi leht- ning segametsa.

Joonis 2. Kakumäe raba roheala (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.2 Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas, Kakumäe poolsaare kaelal ja hõlmab väiksemaid metsaosi, mis jäävad Haven Kakumäe jahisadama ning Kakumäe liivaranna vahele, sh nn Kakumäe rannametsa, kohe liivaranna taga (vt joonis 3). Roheala pindala on umbes 34 ha. Ala koosneb kokku kaheksast eraldiseisvast metsatukast, millest kaks suuremat jäävad Kakumäe teest lääne ja kuus väiksemat ida poole. Suuremas osas kasvab metsatukkades angervaksa või tarna-angervaksa kasvukohatüüpi keskealine leht- või segamets.

Joonis 3. Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.3 Tiskre mereäärne roostikuala

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas ja hõlmab roostikuala Kakumäe lahe ääres liivarannast lõunas ja edelas (vt joonis 4). Roheala pindala on umbes 43 ha ja see on pea terves ulatuses kunagisele liivarannale ja selle tagusele rannaniidule kujunenud rannaroostik.

Joonis 4. Tiskre mereäärne roostikuala (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.4 Õismäe raba

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas, Rocca al Mare vabaõhmuuseumist loodes ja hõlmab endist Õismäe raba (vt joonis 5). Roheala pindala on umbes 100 ha. Tegu on kunagise rabaga, millest on kuivendamise tulemusena praeguseks kujunenud enamuses osas kõdusoomännik. Tihe ja toimiv kuivenduskraavitus on praeguseni alles. Ala põhja- ja loodeosas ning alast kagu suunas elamualade vahelises rohekoridoris leidub ka leht- ja segametsalaid. Ala keskosa liigendavad kunagistele metsasihtidele rajatud kergliiklusteed.

Joonis 5. Õismäe raba (rohelise viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (rohelise viirutusega, piiritletud rohelise joonega).

1.1.5 Haabersti mets

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas, Rocca al Mare vabaõhmuuseumis ja Rocca al Mare kaubanduskeskuse vahelisel alal (vt joonis 6). Roheala pindala on umbes 30 ha. Tegu on endise raba kuivendatud lõunaosaga, millel kasvab praegu noor või keskealine okas-, leht- või segamets. Ala põhjaosas levivad peamiselt soised männimetsad ja lõunas lehtmetsad, nende vahel esineb segametsi. Alal leidub palju varjepaiku ja inimeste liikumisradu on sellel alal pigem vähe, mis muudab selle ala loomadele igati sobivaks.

Joonis 6. Haabersti mets (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.6 Mustjõe mets ja roostik

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas, Kopli lahe ja Paldiski mnt vahel, Mustjõe suudme ümber (vt joonis 7). Roheala pindala on umbes 54 ha. Umbes kolmandik alast, selle lõunapoolses osas on kunagise Mustjõe suvemõisa pargi ja aedade metsastunud osad. Kaks kolmandikku, st merepoolne osa alast on roostunud endised rannaniidud. Alal esinevad mitmekesised metsakooslused on väga elurikkad ja varjepaiku pakkuvad.

Joonis 7. Mustjõe mets ja roostik (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.7 Merimets

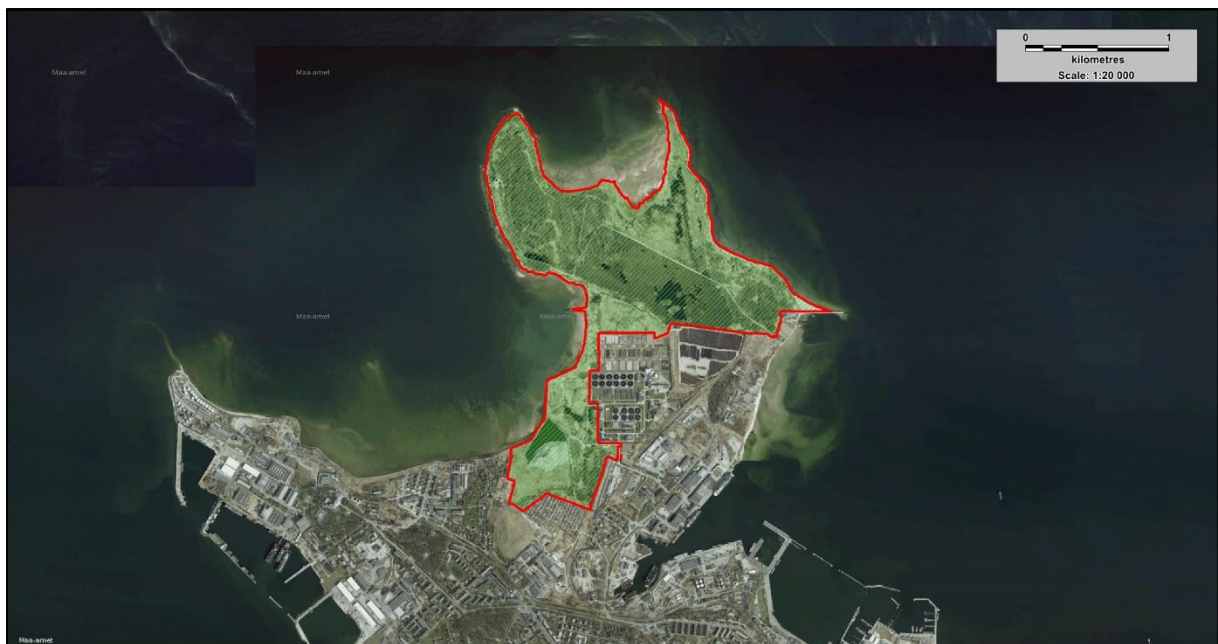
Roheala asub Tallinnas, Põhja-Tallinna linnaosas, Stroomi ranna ja Hipodroomi vahelisel alal ja hõlmab kunagise Stroomi mõisa ümbruse metsa ala (vt joonis 8). Roheala pindala on umbes 93 ha. Umbes veerand alast, selle keskosas on mosaiikselts paiknevad kuivad niidud ja ülejäänud on erinevat tüüpi metsad. Neist mereäärses osas, Stroomi ranna ja rannapargi taga asuvad kuivad sambliku- ja mustikamännikud, mis sisemaa pool asenduvad algul niiskete segametsade ja hipodroomi poolses osas lehtmetsadega, peamiselt lodulepikutega. Alal leidub varjepaiku kõige rohkem lääne- ja idapoolsetes osades.

Joonis 8. Merimets (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.8 Paljassaare hoiuala

Roheala asub Tallinnas, Põhja-Tallinna linnaosas, Paljassaare poolsaare tipus, Paljassaare lahe ja Tallinna reidi vahelisel alal, Tallinna veepuhastusjaamast põhja pool (vt joonis 9). Roheala pindala on umbes 218 ha. Paljassaare hoiualal asuvad meri, rannik ja mitmed järved ning järvikud moodustavad looduskauni kompleksi. Alal paiknevad endised militaarehitised, Saartevahe järv ja Paljassaare järv, järvikud ning kraavid, kuid puuduvad asustatud ja asustamata eluhood. Hoiuala kõlvikuline jaotus on järgmine: meri 141,2 ha (50,8%), märgala 36,4 ha (13,1%), seisuveekogu 9,5 ha (3,4%), puittaimestikuga ala 30,4 ha (10,9%) ja muu lage ala 60,3 (21,7%). Lisaks jääb hoiualale väikese pindalaga õuema, vooluveekogu, hoonetega maa ja tee kõlvikud. Hoiuala maa sihtotstarve jaguneb peamiselt üldkasutatavaks, transpordi, ühiskondlike ehitiste ja sihtotstarbete jaoks. Käesolev uuring hõlmab lisaks hoiuala maismaaosalale ka sellest lõunas, kuni Kopli prügilani ulatuvat roheala.

Joonis 9. Paljassaare hoiuala (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega).

1.1.9 Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal

Roheala asub Tallinnas, Haabersti linnaosas, Tähetorni tänava ja Astangu asumis vahel ja piirneb läänest Paldiski mnt-ga (vt joonis 10). Roheala pindala on umbes 222 ha. Ala poolitab paeastang, millest põhja poole jäävad peamiselt niisked ja märjad lehtmetsad ja lõuna poole loopealsed niidud ning neist veel lõuna poole märjad ja niisked sega ning kohati ka okasmetsad. Metsad on keskealised kuni vanad ja peamiselt angervaksa, sinilille ja tarna-angervaksa kasvukohatüüpi. Väiksemate laikudena leidub ka laanekuusikuid.

Joonis 10. Astangu-Mäeküla metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.10 Nõmme-Mustamäe MKA metsad

Roheala asub Tallinnas, Mustamäe ja Nõmme linnaosade piirialal ja hõlmab kokku metsi, mis jäävad Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala piiresse (vt joonis 11). Roheala pindala on umbes 259 ha ja see koosneb kokku seitsmest eristuvast metsast: Kuusiku mets, Kivinuka mets, Iisaku soone mets, Rõõmuallika mets, Tähetorni mets, Hüppemäe mets ja Sütiste mets. Kõik need metsad on veidi erinevat tüüpi ja seetõttu pakuvad ulukitele ka erinevaid võimalusi. Kuusiku mets on kõige mitmekesisem, leidub nii laanekuusikut kui ka lodulepikuid, üldiselt on aga tegu rikkaliku alusmetsaga niiskete kuni märgade segametsatüüpidega. Kivinuka mets ja Iisaku soone mets on kõige märjemad metsad, mis kevadeti kohati päris üleujutatud. Kasvukohatüübilt on need peamiselt kas angervaksa- või lodumetsa tüüpi. Sarnane on ka Rõõmuallika mets, mis on tüüpiline allikasoomets, peamiselt leplik. Seevastu on aga nii mattunud klindi peal asuv Tähetorni ümbruse mets ja ka klindialune Sütiste mets pigem kuiva kasvukohatüüpi ja vähese alusmetsaga peamiselt mustikamänniku kasvukohatüüpi metsad. Nende vahele jääv Hüppemäe mets on küll enama alusmetsaga, aga samuti suhteliselt tugeva inim mõjuga segamets.

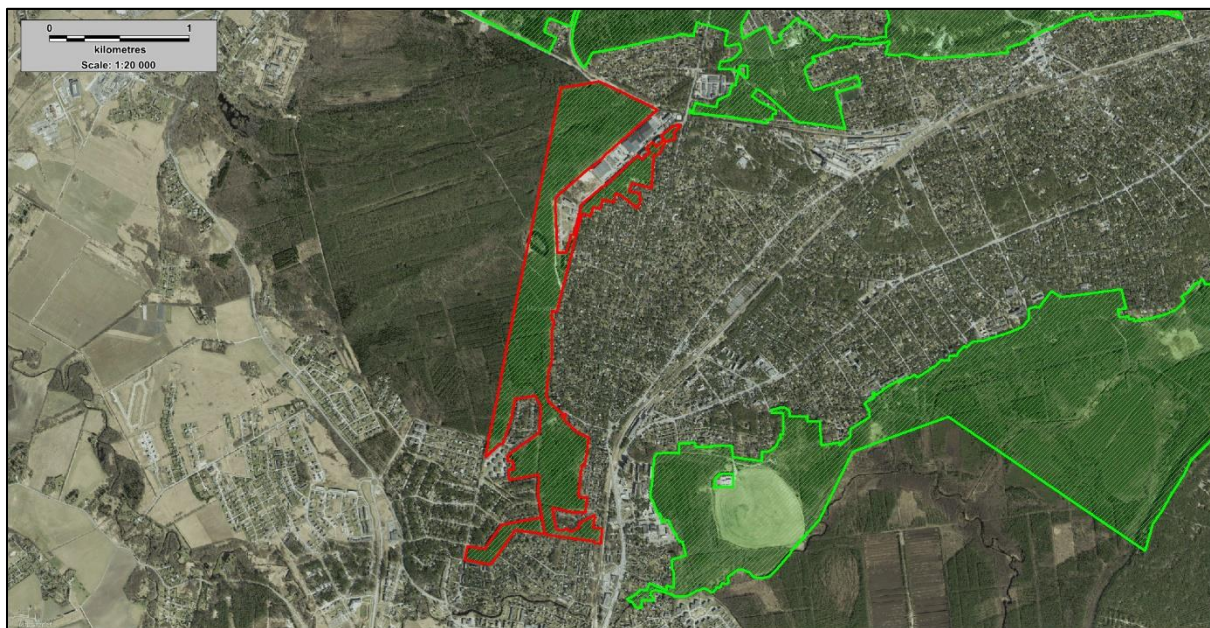

Joonis 11. Nõmme-Mustamäe MKA metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.11 Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad

Roheala asub Tallinnas, Nõmme linnaosas ja hõlmab Harku metsa kohaliku kaitseala piiresse ja sellest lõunasse jäävaid metsi (vt joonis 12). Roheala pindala on umbes 127 ha. Tegemist on endise Harku raba Tallinna piiresse jääva osaga ja selle lähiümbruse metsadega. Ala jaotub nelja enamvähem võrdsesse, aga eriilmelisse ossa. Põhjapoolne osa alast on endise Harku raba kõige rabailmelisemana säilinud osa, kus levivad enamasti mustika-kõdusoomännikud, aga laiguti ka siirdesoometsa ja palumetsa. Ala keskosas paikneva, endisesse karjääri kujunenud rõngasjärve ümbruses levivad peamiselt mustika-palumännikud. Kaitseala lõunaosas esinevad peamiselt taas märjemad segametsad. Pilliroo tänavast lõunasse jäävad metsaosad on samuti kohati liigniisked, endise raba fragmentidel kasvavad kõdusoometsad, nii männikud kui ka sega- ja lehtmetsad. Enamik selle ala metsi on noored või keskealised majandusmetsad, mis

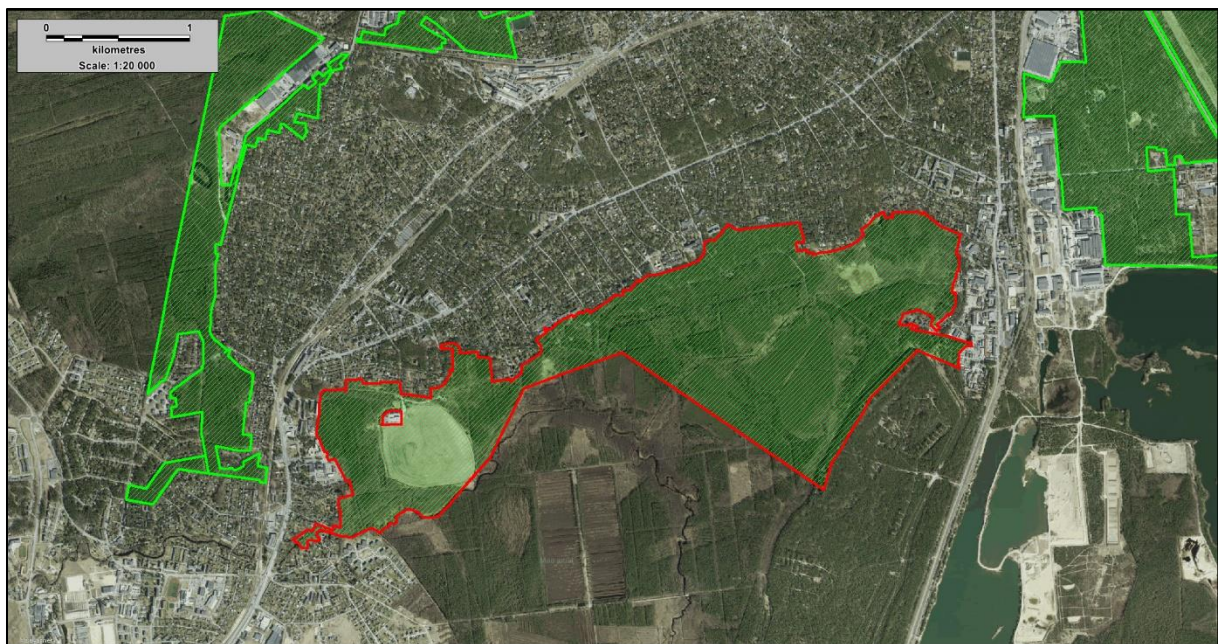
asuvad jäänukitena elamualade vahel, aga pakuvad heas seisus alusmetsa tõttu häid varje-, rände-, talvitus- ja sigimispaidu mitmetele ulukitele.

Joonis 12. Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tänava metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.12 Pääsküla raba kaitseala

Roheala asub Tallinnas, Nõmme linnaosas ja hõlmab Pääsküla raba kohaliku kaitseala piiresse ja sellest lääne poole jäävat roheala, sh endist Pääsküla prügilat (vt joonis 13). Roheala pindala on umbes 401 ha. Kaitsealale jäävad järgnevad kasvukohatüübid: kuivendatud kooslus – mustika-kõdusoo mets (kuivenduseelse algse kasvukohatüübina määratletud madal-soo-, siirdesoo- või rabametsana või rabana), kuivendatud madal-soomets (kuivenduse eelselt madal-soo või madal-soomets), kuivendatud liigivaene madal-soo (kuivenduse eelselt madal-soo), allikasoometsa alltüüp, jõgi/oja ja vooluveekogu. Neist kaks viimast vastavad ka Natura 2000 elupaigatüübi kriteeriumitele – allikad ja allikasood (7160) ja jõed ja ojad (3260). Kõige levinum kooslus on Pääsküla rabas mustika-kõdusoomets, peamiselt männik, aga kohati ka segamets. Lehtmetsa leidub endistel madal-sooaladel Jaaniallika oja ümbruses ja ala lääne- ning edelaosas, Pääsküla jõe kallastel, aga ka ala kaguosas, allikate ümbruses. Viimased klassifitseeruvad arumetsade tüüpi. Kitsa ribana leidub ala kaguosas ka nõmmemännikuid. Suure ala hõlmab endine Pääsküla prügila ala lääneosas, mis on praeguseks hiiglaslik muruga kaetud kungas. Sellest veelgi lääne poole jäävad soised sega- ja männimetsad, peamiselt mustika- ja jänese-kapsa-kõdusoo kasvukohatüüpi noored ja keskealised metsad.

Joonis 13. Pääsküla raba kaitseala metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.13 Viljandi mnt äärsed metsad, sh Liiva kalmistu

Roheala asub Tallinnas, Nõmme linnaosas ja hõlmab Liiva kalmistut, Raku järve ja Viljandi mnt vahelisi metsi ja Raudalu asumi ümbruse metsi (vt joonis 14). Roheala pindala on umbes 287 ha. Ala on kuiv ja siinsed metsad kasvavad liivastel muldadel. Peamiselt levivad siin palumetsad, pohla- ja samblikumännikud, lõunaosas veidi ka mustika- ja tarna- ning angervaksa kasvukohatüüpi. Metsad on mitmekesise vanusega, alates päris noorendikust kuni üle 100 aastaste metsadeni. Alast enam kui poole hõlmavad ulatuslikud kalmistualad – Liiva kalmistu.

Joonis 14. Viljandi mnt äärsed metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.14 Ülemiste järve äärsed metsad

Roheala asub Tallinnas, Kesklinna linnaosas ja hõlmab Ülemiste järve ümbritsevaid metsi (vt joonis 15). Roheala pindala on umbes 442 ha. Selle ala metsad on väga eriilmelised. Kui Ülemiste järve loodekaldal levivad peamiselt kuivad palumännikud, enamasti sambliku- ja pohla kasvukohatüüpi, siis järve edelakaldal on järveäärne ala palistatud peamiselt kõdusoometsadega ja kohati ka madalsoometsadega mis ei ole enam puhtmännikud vaid juba segametsad. Siin leidub ka mitu vääriselupaika. Ala lõunaosas leidub Kurna oja suudme läänekaldal rohkem mustikamännikuid ja idakaldal rohkem rohuseid tarna- ning tarna-angervaksa kasvukohatüüpi sega- ning lehtmetsi. Järve idakallas on palistatud rohunditerikaste segametsadega. Kui järve idakalda metsad on enamasti noored või keskealised siis järvest edelas ja loodes leidub mitmeid metsaeraldiseid, kus kasvab enam kui 100-aastane mets. Üldiselt on metsade vahelduvus, erivanuselisus ja alusmetsarohkus siin väga sobiv paljude ulukite varje- ning sigimispaikadeks.

Joonis 15. Ülemiste järve äärsed metsad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.15 Lasnamäe tööstuslade tühermaad

Roheala asub Tallinnas, Lasnamäe linnaosas ja hõlmab Vao karjäärist lõunasse, kirdesse ning itta jäävaid rohealasid (vt joonis 16). Roheala pindala on umbes 91 ha. See moodustub kolmest lahustükist ümber Vao karjääri. Kõik rohealad on metsastunud tühermaad, mis kohati on endised ehitusjätmete ladustuspaigad. Kõige looduslikuma ilmega on roheala, mis jääb Tallinna ringtee ja Pirita jõe vahele, aga see kujutab enamuses avatud niidualasid, millel paiknevad üksikud lehtmetsatukad. Vao karjäärist põhja poole, karjääri ja Peterburi mnt vahele jääb väike Tooma järv, mille ümber on reljeefsele pakivimaastikule kujunenud mitmekesiste mikroelupaikadega ala. See ala koos järvega sobib mitmetele ulukitele nii varje- kui toitumispaigaks. Karjäärist lõunasse jääval piklikul rohealal levivad peamiselt vesised ja üleujutatud pajustikud ja lepikud, mis pakuvad küll varjet, aga ei ole väga kõrgekvaliteedilised.

Joonis 16. Lasnamäe tööstusalade tühermaad (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.16 Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor

Roheala asub Tallinnas, Lasnamäe linnaosas ja hõlmab Lasnamäe elamualade vahele jäävaid rohealasid (vt joonis 17). Roheala pindala on umbes 168 ha. Ala kujutab endast peamiselt elamualade vahele jäävaid tühermaid, kuhu on ladustatud nii ehitusjäätmek kui ka muud prügi. Kohati leidub siiski ala kunagise loodusliku ilme jäänukeid – loopealse taimestikuga laiike. Ala keskossa jääb kunagise Tondiraba soiste fragmentidega praegune Tondiraba park ning ala idaosa kujutab endast linnaliste haljasalade võrgustikku.

Joonis 17. Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.17 Maarjamäe klindialune mets

Roheala asub Tallinnas, Kesklinna ja Pirita linnaosades ning hõlmab klindialuseid metsi Lauluväljakust kuni Kose teeni (vt joonis 18). Roheala pindala on umbes 44 ha ja see kujutab endast kitsast klindiesise metsa riba. Suuremas osas on tegu rusukaldel kasvava lehtmetsaga, mis ala keskosas laieneb soiseks lodulepikuks. Maastikuliselt on ala põhiosas raske liikuda nii inimestel kui ka loomadel ja seetõttu on see sobiv peamiselt vaid mõnede hästi ronivatele või hoopis lendavatele liikidele. Ala keskosa metsades on kombineeritud inimtegevus ja loomade varjupaigad, mistõttu on see huvitav ja unikaalne roheala osa.

Joonis 18. Maarjamäe klindialune mets (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.18 Lillepi park ja Kose mets

Roheala asub Tallinnas, Pirita linnaosas ja hõlmab Lillepi parki ning Kose teest lõunasse jäävat metsa (vt joonis 19). Roheala pindala on umbes 52 ha. Ala kujutab endast peamiselt lehtpuudega ja vähese alusmetsaga poolmetsistunud Lillepi parki ning sellega ühenduses olevat Kose teest lõunasse jäävat parkmetsa. Mõlemad roheala osad ei ole väga alusmetsarikkad, aga on samas vahelduvalt mosaiiksed, neis asub nii puistu- kui avatumaid niiduelemente. Kose metsa lõunapiiriks on Varsaallika oja, mille võsastunud kaldad on heaks rändekoridoriks.

Joonis 19. Lillepi park ja Kose mets (rohelise viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (rohelise viirutusega, piiritletud rohelise joonega).

1.1.19 Pirita jõeoru MKA, sh Kloostrimets

Roheala asub Tallinnas, Pirita ja Lasnamäe linnaosades ja hõlmab Pirita jõeoru maastikukaitseala ning Kloostrimetsa ja Metsakalmistut (vt joonis 20). Roheala pindala on umbes 727 ha. Kloostrimets ja Metsakalmistu on põhiosas palumetsad, pohla- ja mustikamännikud. Kloostrimetsa keskosa on aga soisemad segametsad, karusambla-mustika ja sinika kasvukohatüüpi. Botaanikaaiast ida poole jääb metsastunud endine Kloostrimetsa ehk Laiaküla raba, mis on praeguseks kujunenud kõdusoomännikuks. Sellest kagu poole jääb Pirita jõe äärde esinduslik tamme-puisniit ja mõlemal pool Pirita jõge asuvad luhaniidud jm kõrgrohustud. Pirita jõeoru MKA kaitse-eesmärgiks on järgmised EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EL loodusdirektiiv) I lisas loetletud elupaigatüübid – metsastunud luited (2180), jõed ja ojad (3260), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) ning puisniidud (6530*). Pirita jõgi koos mitmekesiste elupaikadega kallastel ja ümbritsevate mitmete kuivad kuni märgade metsadega moodustab väga elurikka looduskompleksi.

Joonis 20. Pirita jõeoru MKA ja Kloostimets (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

1.1.20 Pärnamäe kalmistu ala

Roheala asub Tallinnas, Pirita linnaosas ja hõlmab Pärnamäe kalmistut (vt joonis 21). Roheala pindala on umbes 107 ha. Kalmistul levivad peamiselt keskmise kuni vana vanuseklassiga kuivad männimetsad, mustika-palumännikud.

Joonis 21. Pärnamäe kalmistu (roheline viirutusega, piiritletud punase joonega) ja teised uuringualused rohealad (roheline viirutusega, piiritletud roheline joonega).

2. Metoodika

2.1 Välitööd

Talvine imetajate leviku, arvukuse ja liikumise uuring viidi läbi jäljeradade jt tegevusjälgede registreerimisena kõikidel rohealadel. Liiguti alade perimeetri lähedal, et määratleda kohad, kust loomad rohealadele sisse ja välja on liikunud ja läbiti ka roheala sellised piirkonnad, kus võis eeldada lisaks mõne liigi eraldi registreerimist. Sõraliste liikidel registreeriti ka suuremad toitumisalad ja magamisasemed. Välitöid tehti võimalusel sellistel päevadel, mil viimasest lumesajust oli möödas mitte rohkem kui 48 tundi. Alati ei olnud see aga võimalik, sest alasid oli palju ja sobivaid päevi vähe. Jäljeradadel registreeriti liikunud looma liik, isendite arv ja liikumissuund. Välitöödel registreeritu alusel anti igale liigile hinnanguline arvukus roheala kohta. Kõik leiud registreeriti käsi-GPS vastuvõtjatega punktidenä (mis juba sisaldas lisaks koordinaatidele ka kuupäeva andmeid) ja konverteeriti hiljem MapInfo kaardikihtideks, kus iga punkt sai külge tärkandmetena liigi, arvu ja liikumissuuna või muud olulised leiuandmed. Toitumisalad või magamisasemed määratleti hiljem MapInfos polügonidenä.

Suviseid välitöid tehti varahommikuste käikudena, et tuvastada loomade liikumisradu hommikuses kasteses rohus. Samuti valiti rohealadel selliseid kohti, kus mudas või liivas oli võimalik tuvastada loomade tegevusjälgi. Kuna 2022. aasta suvi oli väga põuane, siis ei õnnestunud vahel imetajate tegevusjälgi leida, sest loomarajad on hästi tuvastatavad vaid kasteses või vihmamärjas rohus. Ka ei õnnestunud turvakaalutlusel rohealadele paigaldada rajakaameraid, sest alad on enamuses ka inimeste poolt aktiivses kasutuses. See aga ei muuda oluliselt uuringu tulemusi ja analüüsi, sest liigid, keda tuvastati talvistel välitöödel, registreeriti ka suvel. Liigid, keda talvel ei saanud registreerida, kontrolliti üle suvel ja nende kohta leidis palju andmeid ka andmebaasidest.

2.2 Andmetöötlus ja analüüs

Hukkunud ja abitus seisundis loomade leiucoatade andmete analüüsil kanti kõigepealt andmebaasidest andmed võimalikult täpselt MapInfo kaardikihtile, lisades iga punkti juurde liigi ja arvu ning kuupäeva. Eraldi kaardikihte (välitööd, juhuvaatlused, uuringud jne) kombineerides moodustati iga roheala jaoks teadaolevate leidude kaardijoonised ja hinnati kõigi teadaolevate andmete alusel nii imetajate arvukust kui ka liikumismustrit rohealadel ja kui oli võimalik, siis ka Tallinnas kokku. Koondatud andmete alusel analüüsiti ka imetajate elupaikade sidusust ja määratleti olulisemad konfliktkohad erinevatele liikidele. Igale sellisele konfliktkohale ja ka olulisematele rohealadele ning astmelaudadele või rohekoridoridele nende vahel pakuti välja vajalikud kaitsekorralduslikud tööd sidususe säilitamiseks.

3. Tulemused ja arutelu

Kokku on aastatel 2019 kuni 2022 registreeritud Tallinnas 20 liiki käesoleva uuringu aluseks olnud 24-st imetajaliigist, mis teeb kokku umbes kolmandiku Eestis registreeritud imetajaliikidest. Need liigid koos rohealade kaupa hinnatud isendite arvukusega on toodud tabelis 2. Neli liiki, keda praeguse uuringu fookusliikidest Tallinnas pole viimase nelja aasta jooksul registreeritud on hunt, kivinugis, kärp ja punahirv. Neist punahirve ja kivinugise kohta on juhuslikke suusõnalisi teateid olnud, aga kuna kindlamat laadi leiuatated puuduvad, siis neid käesoleva uuringu raames registreerituks ei loeta.

Tabel 2. Uuringualuste imetajaliikide esinemine rohealadel ja nende hinnanguline arvukus nii rohealadel kui ka Tallinnas kokku (välja arvatud saared).

Nr	Liik		Rohealade arv, kus liik esineb	Hinnanguline arvukus, isendit	
	Eesti keeles	Ladina keeles		Rohealad	Tallinn****
1	Siil	<i>Erinaceus europaeus</i>	17	100-150*	-
2	Mutt	<i>Talpa europaea</i>	20	150-250*	-
3	Kobras	<i>Castor fiber</i>	8	20-30	20-30
4	Orav	<i>Sciurus vulgaris</i>	14	100-150*	-
5	Halljänes	<i>Lepus europaeus</i>	18	150-200*	-
6	Valgejänes	<i>Lepus timidus</i>	12	40-50*	-
7	Pruunkaru	<i>Ursus arctos</i>	1	2-5**	0
8	Ilves	<i>Lynx lynx</i>	7	2-3**	0
9	Hunt	<i>Canis lupus</i>	0	0**	0
10	Šaakal	<i>Canis aureus</i>	3	2-5	2-5
11	Rebane	<i>Vulpes vulpes</i>	20	150-200*	-
12	Kährik	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	14	20-30*	-
13	Mäger	<i>Meles meles</i>	4	4-5	10-15
14	Metsnugis	<i>Martes martes</i>	11	10-20*	-
15	Kivinugis	<i>Martes foina</i>	0	0*	-
16	Saarmas	<i>Lutra lutra</i>	3	3-6	5-10
17	Mink	<i>Neovison vison</i>	5	10-20	10-20
18	Tuhkur	<i>Mustela putorius</i>	5	5-10***	-
19	Kärp	<i>Mustela erminea</i>	0	0*	-
20	Nirk	<i>Mustela nivalis</i>	4	5-10*	-
21	Metssiga	<i>Sus scrofa</i>	7	10-15	10-15
22	Pöder	<i>Alces alces</i>	12	30-50	20-30
23	Metskits	<i>Capreolus capreolus</i>	20	250-350	300-400
24	Punahirv	<i>Cervus elaphus</i>	0	0	0

*liigid, kelle arvukust on hinnatud vaid uuringualustel rohealadel. Neile liikidele sobivaid elupaiku (enamasti isegi sobivamaid kui suuremad rohealad) leidub ka väljaspool uuringualuseid rohealasid. Selleks, et hinnata kogu arvukust Tallinnas, oleks vaja teha detailsemaid väliuuringuid ja küsitlusi väljaspool käesoleva uuringu aluseks olnud 20 suuremat roheala.

**liigid, kelle esinemine Tallinnas on juhuslik (läbiränne, toiduotsingud, kodupiirkondade märgistamine), sest nende liikide kodupiirkond on oluliselt suurem kui linna rohealad võimaldavad ja need saavad olla ka pesitusala äärealad või juhuslikku laadi rändealad.

***liigid, kelle looduslik arvukus võib olla väiksem hinnangulisest, kuna neid peetakse linnas ka lemmikloomadena.

****Tallinna kohta kokku (välja arvatud saared) on siinkohal toodud arvukushinnangud vaid neile liikidele, kelle arvukust oli käesoleva töö raames võimalik hinnata ja kes võivad olla Tallinnas püsielanikud, st Tallinna piires ka sigida.

Järgnevalt analüüsime uuringualuste imetajaliikide esinemist ja isendite arvukust rohealadel ning Tallinnas liikide kaupa.

Siil. Eestis esineb kaks liiki siile: Euroopa siil (*Erinaceus europaeus*) ja kaelussiil ehk lõunasiil (*Erinaceus concolor*). Käesoleva uuringu fookusliigiks oli tellija poolt määratud Euroopa siil. Kuna nende kahe Eestis esineva siililiigi eristamine on võimalik vaid loomade välistunnuseid lähedalt uurides ja vaatlejad tihti neid kahte liiki eristada ei suuda, siis on andmebaasides enamasti määrang perekonnapõhine, st määratud vaid siil. Seetõttu ei määranud me ka käesoleva uuringu raames siile enamasti liigini, et arvukuse hindamiseks saaksime kasutada siiski ka andmebaasides leiduvaid andmeid. Samas on kaelus- ehk lõunasiil Eestis enamasti lõunapoolse levikuga ja tõenäosus seda liiki Tallinnas kohata on väike. Suure tõenäosusega on aga Tallinnas registreeritud siilid kõik Euroopa siilid ja oleme seetõttu toonud selle liigi välja ka liikide tabelis, nagu oli tellija soov. Siilide olemasolu sai kinnituse 17-l rohealal uuringualustest 20-st. Alad, millel käesolev uuring siilide olemasolu ei kinnita, on Tiskre roostik, Õismäe raba ja Haabersti mets. Seejuures on suure tõenäosusega vähemalt kahes viimases siilid ka esindatud, kuna need alad piirnevad aedlinnaga, mis on siilidele sobivaks elupaigaks. Siilide arvukust hindasime eksperthinnanguna suviste välitöödega tuvastatud leidude ja andmebaaside sissekannete alusel. Sedasi oli aga võimalik siilide arvukust hinnata vaid käesoleva uuringu aluseks olnud rohealadel. Teadaolevate andmete alusel võib kindlalt öelda, et siilid Tallinnas ka sigivad. Selle kohta on teada üksikud teated nii sotsiaalmeediast kui ka otse juhuvaatlejalt nii Kalamaja piirkonnast kui ka Nõmmelt ja Laagri asumist. Neil aladel ja nende lähiümbruses elab meie hinnangul umbes 100 kuni 150 siili. Kuna siilidele sobivaid ja uuringualustest rohealadest tihti ilmselt isegi sobivamaid elupaiku leidub Tallinnas lisaks käesoleva uuringuga hõlmatud alale palju, siis ei olnud kahjuks võimalik hinnata siilide koguarvukust Tallinnas, mis on suure tõenäosusega käesoleva uuringu aladel hinnatud arvukusest kordades suurem. Selleks, et seda koguarvukust Tallinnas täpsemalt hinnata, oleks vaja viia läbi vaid siilide levikule keskendunud uuringud Tallinna linnaosades, eriti aedlinnades. Sellised uuringud tuleks teha erinevate meetodite kombinatsioonina: inimeste küsitlus aedlinnades (ilmselt kõige tõhusamalt siilide levikut näitav); vabatahtlik seire; (raja)kaamerate jms foto/video-registreerimisviiside kasutamine turvatud hoovides; sigimis-uuringud, selgitamaks välja poegade ema-loomade olemasolu ja poegade arvu; talvitus-uuringud, selgitamaks välja millistes kohtades Tallinnas siilid talvituvad.

Mutt. Käesoleva uuringu välitööde maht võimaldas selle liigi esinemist tuvastada ja arvukust hinnata vaid nn mutimullahunnikute olemasolu, rohkuse ja hunnikute alade suuruse järgi uuringualustel rohealadel ja nende lähiümbruses. Selle liigi leviku ja arvukuse hindamiseks kogu linna piires oleks aga vaja lisaks püüda loomi lõksudega ja viia läbi küsitlusi aedlinnade elanike hulgas ja rakendada vabatahtlikke seirama. Seejuures tuleks teha enne laiemat selgitustööd, kuna Eestis esineb vähemalt kaks liiki, kes oma urusüsteemi rajamisel tekitavad pinnasekuhjasid, nn mutimullahunnikuid. Need liigid on mutt ja mügri (ehk vesirott), aga hunnikute järgi on enamasti alati tuvastatav millise liigi tehtud need on. Käesolev uuring võimaldas hinnata muttide olemasolu uuringualustel rohealadel ja nende lähiümbruses ning hinnata neil aladel ka liigi isendite arvukust. Muttide tegevusjälgi registreerisime kõigil uuringualustel rohealadel, seejuures mõnel neist lokaalselt vägagi ohtralt (Merimets, Lillepi park ja Kose mets, Ülemiste äärne mets). Tihti olid muttide tegevusjälgede tihedad koondumiskohad just suuremate tänavate ääres, mis viitab sellele, et mutid tänavate alt end läbi kaevata ei saa ja püüavad tänavaid ületada maapinnal. Kahjuks muttide sigimise ja pesitsuse kohta andmed puuduvad ja selliseid andmeid ei olnud võimalik koguda ka käesoleva uuringu

käigus. Arvestades aga sellega, et muti pesakonna eluala ei ole väga suur ja et liik esineb kõikidel rohealadel, siis võib kindlasti eeldada et mutid Tallinnas ka sigivad. Kokku elab uuringualustel rohealadel ja nende lähiümbruses umbes 150 kuni 250 mutti, aga kuna muttidele sobivaid elupaiku on linnas oluliselt rohkem ja ka andmebaasidesse pole ilmselt selle liigi vaatlusi väga palju jõudnud, on muttide arvukus kogu Tallinnas kindlasti kordades suurem.

Kobras. See poolveeline imetaja elab Tallinnas ilmselt kõikjal, kus on piisava suurusega voolu- või seisuveekogusid (välja arvatud päris tehnogeenses keskkonnas). Uuringu käigus registreerisime selle liigi olemasolu kokku kaheksal uuringualusel rohealal, millest kolmel (Paljassaare hoiuala, Pääsküla raba kaitseala ja Ülemiste järve äärsed metsad) on teada ka liigi pesitsemine. Kopraid esineb aga ka kindlasti väljaspool uuritud rohealasid, nt Tiskre ojal, Harku järve ääres, Pääsküla jõel väljaspool kaitseala. Arvukuse hinnang baseerub teadaolevate pesakondade olemasolul ja neil aladel, kus pesi teada ei ole, juhuvaatlustel. Kuna uuringualad hõlmasid Tallinna piires peamised sobivamad pesitsusalad, on ilmselt selle liigi isendite arv nii rohealadel kui ka Tallinna piires umbes 20-30 isendit.

Orav. Selle liigi arvukuse hindamine tegevusjälgede järgi maapinnalt ei ole kindlasti täielik, sest loom elutseb peamiselt puuvõrades. Samuti ei võimaldanud käesoleva uuringu välitööd oravate registreerimist kaugeltki mitte kõikjal linna piires vaid ainult uuringualustel rohealadel. Registreerisime oravate olemasolu 14 uuringualusel rohealal. Neil aladel hindasime kokku umbes 100-150 orava olemasolu. Kohati jäi see arvukuse hinnang aga ka uuringualadel madalamaks tegelikust, kuna loomi tuvastati tegevusjälgede järgi maapinnal ning juhukohtamiste alusel. Kahjuks ei võimaldanud käesoleva uuringu iseloom tuvastada ka oravate pesitsust ega määratleda sigimisalasid. Selleks, et hinnata selle liigi terviklikku arvukust kogu linna piires, oleks vaja viia läbi laiaulatuslik vabatahtlik seire kõikjal, kus linna piires liigile sobivaid elupaiku leidub (see tähendab aga praktiliselt kogu linna, sest mingeid sobivaid elemente leidub oravatele kõikjal). Samuti oleks ka selle liigi puhul mõttekas viia läbi küsitlus elanike seas, kuna oravad on inimkaaslejad ja käivad toitumas elamute juures.

Halljānes ja valgejānes. Uuringu tulemused näitavad, et Tallinnas elavad mõlemad Eesti faunas registreeritud jāneseliigid. Seejuures on aga halljāneste arvukus uuringualustel rohealadel oluliselt suurem kui valgejānestel, vastavalt 150 kuni 200 ja 40-50 looma. Halljānest leidub 18-l rohealal uuritud 20-st. Selle liigi esinemist ei tuvastanud me vaid Kakumäe tee 101 ja ümbritsevat metsades ning Tiskre roostikus. Kuna Tallinnas ei ole veel hakanud levima koduloomadena peetavad küülikud, nagu naaberriikide, Soome ja Rootsi pealinnades, siis on halljānese muutumine linnaloomaks siin vägagi loogiline. Halljānes tõenäoliselt linna piires ka sigib. Eesti kaks looduslikku jāneseliiki – halljānes ja valgejānes võivad esineda ka samadel aladel, aga seejuures on halljānes oluliselt suurem generalist ja kasutab erinevamaid elupaiku. Kui halljānes eelistab elada mosaiiksel kultuurmaastikul ja metsaservades, siis valgejānes on selgelt metsaliik. Seda näitab ka jāneste levikumuster Tallinnas – halljānes esineb pea kõikjal, aga suurematel rohealadel peamiselt servades, seevastu valgejānest registreerisime vaid sellistel rohealadel (12 ala), kus enamvähem looduslikku metsa on piisavalt, nt Harku mets, Astangu-Mäeküla metsad, Pääsküla raba, Ülemiste äärne mets, Kose mets, Pirita jõeoru MKA jne. Eraldi tuleb tuua aga välja, et valgejānes oli siiki üksikute isenditena liikunud ka nt Tondiraba pargis ja Vao karjääri äärsetel aladel, mis ilmselt viitab sellele, et linna rohealadel sigivad valgejānesed püüavad linnakeskkonnast välja pääseda, kuna liigi ökoniššid linnas on juba täidetud. Ka jāneste arvukuse hindamine kogu Tallinna kohta ei olnud käesoleva uuringu välitööde mahu ja andmebaaside andmetel võimalik, sest sobivaid elupaiku jānestele (eriti just halljānestele) on

väga palju ka väljaspool uuringualuseid rohealasid. Samuti ei võimaldanud uuring jäneste sigimiskohtade analüüsi.

Pruunkaru. Tallinna rohealad jäävad kindlasti sellele liigile vajalikku kodupiirkonda arvestades liiga väikeseks ja seetõttu on pruunkaru sattumine Tallinna juhuslikku laadi. Käesoleva uuringu perioodi (viimased viis aastat) jäi vaid üks teade Kakumäelt, kus emakaru poegadega oli jõudnud Õismäe rappa. Selliseid üksikuid teateid on olnud ka minevikus, aga enamasti on need seotud kas toitumis- või noorloomade rännetega ja kindlasti mitte pesitsuse ega püsivama eluala sisse seadmisega. Seetõttu olemegi määratlenud uuringuandmete alusel rohealadel selle liigi registreerimise ühel alal ca 2-5 isendilise grupina, aga kogu Tallinna kohta hinnanud, et püsivamat eluala linn sellele liigile ei paku.

Ilves. Ka selle suurkiskja jaoks on Tallinna rohealad liiga väikesed, et ta võiks siin püsielanikuna paigale jääda. Ilmselt on Tallinn mõne ilvese kodupiirkonna servaala ja kõik need juhuvaatlused, mis selle liigi kohta Tallinnas tehtud, on registreeringud sellest, kui loom oma kodupiirkonna servaalasid märgistamas või ala piires toitumisretkel käib. Kuna ilvese peamine saakloom on metskits ja neid leidub Tallinnas palju, siis on ka see suhteliselt tõenäoline, et ta liigub linna saaklooma jälgedes. Samas võib olla tegu ka noorloomadega, kes oma kodupiirkonda alles otsivad. Siiski, on teada, et üks ilves liigub ka ajuti Viimsi metsades ja üks paar ilveseid on seal kohalike teadete alusel ka kunagi pesitsenud ning samuti on teada ilvese kodupiirkonnast Muraste raba lähistel ning registreeritud ilvese liikumist Sõrve rohealade ning neist lõunasse jääva Püha küla metsade vahel. Erinevate andmete alusel määratlesimegi selle liigi hinnanguliseks arvukuseks 2-3 isendit, keda on registreeritud kas juhukülalisena või kodupiirkonna servaalal Tallinnas kokku 7 rohealal: Kakumäe, Õismäe rabas, Mustjõe roostikus, Merimetsas, Pirita jõeoru MKA-1 ja Pärnamäel. Seejuures on tegu ilmselt kahe erineva loomaga, kellest üks tuleb Muraste poolt ja liigub linna piki Tiskre oja või läbi Tiskre roostiku ja teine tuleb Viimsi poolt üle Pärnamäe kalmistu. Kuna eeldada võib, et ilves siiski Tallinnas püsielanikuks ei ole, oleme hinnanud tema arvukuseks linna ulatuses 0 isendit.

Hunt. Seda suurkiskjat me käesoleva uuringu raames ei registreerinud ja ei ole teada ka ühtegi leidu selle liigi esinemise kohta Tallinnas viimase viie aasta jooksul. Kuna ka selle liigi kodupiirkond on oluliselt suurem kui seda võimaldavad Tallinna rohealad ja ka liigi asustustihedus Eestis kokku on suhteliselt madal, siis võib eeldada, et hunt Tallinna püsielanikuks ei ole ja seetõttu on ka meie arvukushinnang linna piires sellele liigile 0 isendit.

Šaakal. Eestisse alles hiljuti jõudnud liigina levib see kiskjaliik praegu aktiivselt põhja suunas. Samas on tema kodupiirkond palju väiksem kui eespool kirjeldatud kolmel suurkiskjal ning ka toidubaas laiem ning linnas täiesti olemas. Erinevate teadete ja tegevusjälgede alusel registreerisime liiki kokku kolmel rohealal (Mustjõe roostik, Paljassaare hoiuala, Kloostrimets) ja kokku võiks neil tegutseda 2-5 isendit. Samas suurusjärgus võiks selle liigi isendite arv olla ka kogu Tallinna kohta, aga kuna šaakalid alles laiendavad oma leviala, siis võib see arv linnas lähiajal ka kasvada.

Rebane. See liik on pea kõikjal Euroopas muutunud või muutumas linnaloomaks ja seetõttu võib teda kohata kõikjal linna piires. Liik on ka väga laia toidubaasiga ja elupaikade suhtes generalist ning julge kohaneja. Samas on rebaste arvukust väga raske hinnata, sest linnas peetakse palju koeri, kelle jäljed on rebase jälgedega väga sarnased ja talvine jäljeloendus on seetõttu suure loendusveaga. Tuvastasime selle liigi olemasolu kõikidel uuringualustel rohealadel ja hindasime koguarvukuseks rohealadel ca 150-200 looma, mis aga võib olla pigem

alahinnatud. Kuna väljaspool rohealasid on rebastel samuti palju sobivaid elupaiku, ei saa ilma neid uurimata kogu linna kohta selle liigi arvukust hinnata. Selleks oleks vaja palju süsteemsemat ja terviklikumat leviku- ja arvukuse uuringut, mis baseeruks nii vabatahtlike seirel kui ka elanike küsitlusel. Kuna linnalises keskkonnas on rebased kohanenud pesitsema hoopis teistes kohtades võrreldes looduslike urgudega (nt keldrid, kuurid, maja-alused, prügi-hunnikud jms), siis ei ole võimalik ka pesitsuskohtade või pesakondade arvu kohta hinnangut anda, aga selge on see, et rebased Tallinna piires kindlasti ka sigivad.

Kährrik. Sarnaselt rebasega on seda liiki linnas jälgede järgi raske tuvastada, kuna samas mõõdus jälgedega koeri on linnakeskkonnas palju. Samuti on kährrikud enamasti talveunes ja registreeritavad vaid suvisel perioodil. Siiski õnnestus meil registreerida selle liigi olemasolu kokku 14 rohealal. Kuna aga selle, tolerantse ja kergesti kohaneva liigi jaoks on linnas ka väljaspool uuringualuseid rohealasid palju sobivaid elupaiku, siis hindasime liigi arvukust vaid uuringualustel rohealadel. Hinnanguliselt elutseb Tallinna 20-l suuremal rohealal kokku umbes 20-30 kährikut, aga tõenäoliselt on kogu linna piires arvukus palju suurem.

Mäger. Selle liigi puhul on lisaks juhuvaatlustele ja jälgede registreerimisele võimalik registreerida ka pesitsuspaigad urulinnakute näol. Samuti võib maastiku järgi hinnata liigi potentsiaalset esinemist rohealadel. Otseselt õnnestus meil registreerida selle liigi olemasolu neljal rohealal: Kakumäe raba, Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad, Pääsküla raba ja Mustjõe mets ning roostik. Neil aladel hindasime mäkrade arvukuseks kokku 4-5 isendit. Seejuures tuvastasime ühe mägralinnaku olemasolu Kakumäe rabas ja ühe rohealal Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad, Pääsküla rabas kohtasime tegutsevat looma ja Mustjõel tegevusjälgi. Sobivaid kohti mägra urulinnakute rajamiseks leidub aga veel vähemalt viiel rohealal ja ka väljaspool neid ja seepärast hindame Tallinna piires mäkrade arvukuseks umbes 10-15 looma.

Metsnugis ja kivinugis. Nagu oravgi liiguvad need loomad peamiselt puude otsas ja ka hoonetel. Käesolev uuring võimaldas nende liikide registreerimist vaid jälgede järgi maapinnal ja olemasolevate vaatlusandmete alusel andmebaasidest. Liikide eristamist jälgede järgi ei ole aga võimalik teha, neid liike saab eristada vaid välistunnuste alusel. Arvestades, et uuringus analüüsitud andmebaasides ei eristata nügiseid liigini ja andmed on enamasti kas lihtsalt nügiste või siis täpsustatuna metsnugise kohta (ühtegi kirjet kivinugise kohta ei leidunud), siis analüüsisime käesolevaga just metsnugise levikut ja arvukust ning jätsime kivinugise arvukuse nii rohealadel kui ka Tallinnas kokku 0 isendit, sest ühtegi kinnitatud teadaolevat leidu selle liigi kohta Tallinnast ei ole. Metsnugist registreerisime kokku 11-l rohealal ja hinnanguliselt võiks neil aladel elada kokku 10-20 looma. Kuna aga nügistele sobivaid elupaiku leidub Tallinnas väljaspool uuringualuseid rohealasid isegi rohkem, siis ei ole kahjuks võimalik hinnata selle liigi koguarvukust Tallinnas. Selleks tuleks teha eraldi detailsemaid liigiuuringuid nt linnaosade kaupa, kaasates vabatahtlikke seirajaid ning küsitledes linnaelanikke. Selliseid uuringuid võiks teha koos orava uuringutega, kuna need liigid on tihti kiskja-saakloom suhtes sama toitumishahela osaks. Kindlasti oleks mõttekas selliste eriuuringute käigus harida ka linnakodanikke metsnugise ja kivinugise eristustunnuste osas.

Saarmas. Poolveelise ja eelistatult puhtaveeliste veekogude liigina näitab saarma olemaolu pigem looduskeskkonna head seisut. Seetõttu on hea meel, et see liik on ka Tallinnas esindatud ja koguni vähemalt kolmel rohealal registreeritud – Mustjõe suudmealal; Ülemiste järvel, Kurna oja suudmealal ja Pirita jõel. Samas võiks saarmaste arvukus linnas olla veelgi suurem

kui need vooluveekogud oleks puhtamad. Samuti ei tuvastanud me saarmaste sigimispaiku ega pesakohti, mistõttu võib linna piires olla tegu pigem üksikute isenditega. Koguarvukuseks rohealadel hindame kokku ca 3-6 isendit, aga kogu linna piires võib loomi olla ka 5-10, kuna mereäärset ala on Tallinna piires palju.

Mink. Seda veekogudega seotud kärplast registreerisime kokku 5 rohealal (Mustjõe suue, Paljassaare hoiuala, Harku mets, Ülemiste järv ja Pirita jõgi) ja neil elutseb hinnanguliselt kokku ca 10-20 looma. Sama palju võiks minke elada ka kogu Tallinna piires, sest nende elupaigad on limiteeritud avatud voolu- ja seisuveekogudega, mida linnas ei ole just väga palju.

Tuhkur. Selle kärplase leviku ja arvukuse hindamine on linnas keeruline, kuna seda liiki peetakse ka lemmikloomana ja nendega käiakse samuti linnalooduses jalutamas, mistõttu ei ole tegevusjälgede järgi alati võimalik eristada, kas tegu on loodusliku või lemmikloomana peetava isendi tegevusjälgedega. Registreerisime siiski selle liigi olemasolu viiel rohealal (Mustjõe mets, Merimets, Paljassaare, Pääsküla raba, Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor) ja hinnanguliselt elab neil aladel kokku 5-10 looma. Kas ja kui mitu neist on lemmikloomadena peetavad ja rohealadel vaid nõ jalutamas käivad loomad, ei oska hinnata. Tõenäoliselt kuuluvad Lasnamäel, Mustjõel ja Merimetsas registreeritud tegevusjäljed lemmikloomadele. Samuti ei ole võimalik hinnata selle liigi koguarvukust Tallinnas.

Kärp ja nirk. Need väikekärplased on väga varjulise eluviisiga ja raskesti registreeritavad. Kuigi nad on mõlemad inimkaaslejad just ekstensiivse inimtegevusega aladel, nt talumaastikes, esineb neid mõlemaid ilmselt ka linnades. Kärbi kohta ei õnnestunud meil siiski Tallinnast ühtegi leiuteadet saada ega registreerinud me seda liiki ka oma väliuuringute käigus. Seetõttu on selle liigi arvukuse hinnang rohealadel 0. Seevastu nirgi tegevusjälgi kohtasime 4 rohealal ja hindame nirkide arvukuseks neil rohealadel kokku 5-10 looma. Kuna sobivaid elupaiku on neile väikekärplastele Tallinna piires vägagi palju ja arvestades, et mõlemad liigid on väga varjulise eluviisiga, ei saa käesoleva uuringu tulemusena hinnata nende liikide arvukust kogu linna piires. Selleks oleks soovitav viia selle liigipaari kohta läbi eraldi rahvateaduslik uuring, kaasates nii vabatahtlikke seirajaid kui ka linnakodanikke ja harides neid enne liigipõhiste välitunnuste osas.

Metssiga. Selle liigi olemasolu ja arvukust Tallinnas mõjutab kindlasti tema hiljutine haiguspuhangutest tingitud järsk arvukuse langus kogu Eestis. Kuigi liik taastub alles sellest langusest, ei ole loomad veel linnakeskkonda tagasi jõudnud. Samas on sobivaid elupaiku metssigadele Tallinnas päris mitu ja need kõik on ka juba asustatud. Registreerisime metssigade olemasolu 7 rohealal, kus elab hinnanguliselt kokku ca 10-15 looma, aga võimalik et ka rohkem. Kuna rohealad, kus me metssigu registreerisime, on linna piires sellele liigile sobivaimad elupaigad, siis hindame kogu Tallinna metssigade arvukust samasse suurusjärku. Samas on üsnagi tõenäoline, et lähiaastatel, kui metssigade arvukus mujal Eestis kasvab, hakkab see kasvama ka Tallinnas.

Põder. Kokku registreerisime põdra olemasolu 12 uuringualusel rohealal ja hinnanguliselt elutseb neil aladel kokku 30 kuni 50 looma, sh ka juhukülalistena ajuti neile aladele sattuvad loomad. Samas on ilmselt kogu linna piires püsielanikena elutsevate põtrade arvukus mõnevõrra madalam, ca 20-30 looma. Neist enamus elavad püsivalt ida pool Pirita jõge. Märkimisväärne on põtrade väga madal arvukus Tallinna lääne- ja lõunaosa rohealadel (nt Pääsküla raba, Harku mets, Astangu-Mäeküla mets, Kakumäe), mis on aga ilmselt tingitud selle

jahiuluki madalast arvukusest Tallinnaga samal suunal piirnevates valdades ja sagenenud liikluskoormusest suurematel maanteedel, mis Tallinna piiravad.

Metskits. Kõige arvukam uluk Tallinnas. Registreerisime liigi olemasolu kõikidel uuringualustel rohealadel ja hindasime neil koguarvukuseks kokku isegi 250 kuni 350 looma. Arvestades, et metskitse kui elupaigalise generalisti jaoks leidub linnas hulgaliselt sobivaid elupaiku ka väljaspool suuremaid rohealasid, hindame koguarvukuseks Tallinnas isegi 300 kuni 400 looma. Selline kõrge arvukus tuleneb muidugi ka sellest, et selle liigi arvukus kogu Eestis on just äsja jõudnud kõrgfaasi ja alles alguses on looduslik arvukuslangus. Kahjuks on aga suur osa andmebaaside alusel registreeritud metskitsedest Tallinnas leiud liikluses hukkunud isenditest, seega võib tegelik olemasolev arvukus olla mõnevõrra väiksem. Siiski tuvastasime ka, et metskitsed Tallinna piires sigivad. Talledega kitsi registreerisime mitmel rohealal ja mõnel pool ka väljaspool uuringualuseid rohealasid.

Punahirv. Seda liiki ei õnnestunud uuringu käigus registreerida ega leidunud ka ühtegi kinnitatud vaatlust selle liigi kohta andmebaasidest. Seetõttu hindame selle liigi arvukuseks linnas 0 isendit.

Käesoleva uuringu fookusliikidest kõige arvukam on Tallinnas mõnevõrra üllatuslikult metskits. Siiski võib arvata, et tegelikult on sellest suurulukist ilmselt arvukam mõni linnalise levikuga väikeuluk, nagu siil, mutt või rebane, aga kuna praegune uuring oli keskendunud 20-le suuremale rohealale linnas, siis see võis tingida ka rohkem suurulukite keskse lähenemise. Üldiselt võib tuua välja, et kõik liigid, kelle hinnanguline arvukus Tallinnas osutus suuremaks kui 100 isendit Tallinna 20 suurema roheala kohta kokku – metskits, mutt, rebane, halljänese, siil ja orav – on ka mujal maailmas osutunud linnastunud loomadeks. Veidi üllatuslik on ehk halljänese sedavõrd suur arvukus, mida saab aga põhjendada sellega, et Tallinnas ei ole (veel) hakanud levima küülikud, kes on mitmetes Euroopa linnades võtnud üle „tavaliste metsjäneste“ linnalise ökonoomi. Huvitav ja Euroopa mastaabis suhteliselt unikaalne on Tallinna, kui Eesti pealinna puhul see, et siin elab suhteliselt püsivalt 20-30 põtra (koos juhukülalisteks olevate isenditega isegi rohkem). Seda küll enamasti linna idapiiril, kus nad liiguvad Tallinna Pirita linnaosa metsade ja Viimsi metsade ning lagendike vahel. Veel unikaalsem on aga see, et aegajalt külastab Eesti pealinna rohealasid ilves või pruunkaru. Mitte väga tavaline ei ole ka see, et Euroopa riigi pealinnas elab 20-30 kobrast või peaaegu 50 valgejänest, kes on tavapäraselt metsade elanikud. Valgejäneste sedavõrd arvukas esinemine näitab, et Tallinna suuremates metsades on endiselt piisavalt varjupaiku ja neid ei ole muudetud alusmetsata parkmetsadeks. Samuti on haruldane see, et pealinnas leidub mitu mäkrade urulinnakut. Selliste liikide, nagu nugised, kärp ja nirk arvukused on käesoleva uuringu raames alahinnatud, sest nende tegevusjälgede registreerimine või nende kohtamine ei ole eriti lihtne ilma fookuseeritud liigipõhiste uuringuteta. Kuigi käesolev uuring oli keskendunud vaid valitud 24 imetajaliigile ja 20-le suuremale rohealale, näitab see selgelt, et Eesti pealinnas on juba vaid neid 20 suuremat roheala arvesse võttes väga kõrge imetajate elurikkus – 20 liiki uuringualustest 24-st on linnas esindatud. Samuti on imetajate isendite arvukus ka vaid neil 20-l suuremal rohealal kokku ühe riigi pealinna kohta märkimisväärselt kõrge – 1000 kuni 1500 isendit, kellest pea 400 moodustavad metskitsed.

Kui uuritud liikidest vaid kolm, mutt, rebane ja metskits, esinesid kõikidel 20-l rohealal, siis kõrgeim liikide arv roheala kohta oli 16 (vt tabel 3). Sellise elurikkusega alaks osutus Pirita jõeoru MKA ja Kloostrimets, mis on aga ka uuritud aladest suurim, pea kaks korda suurem kui

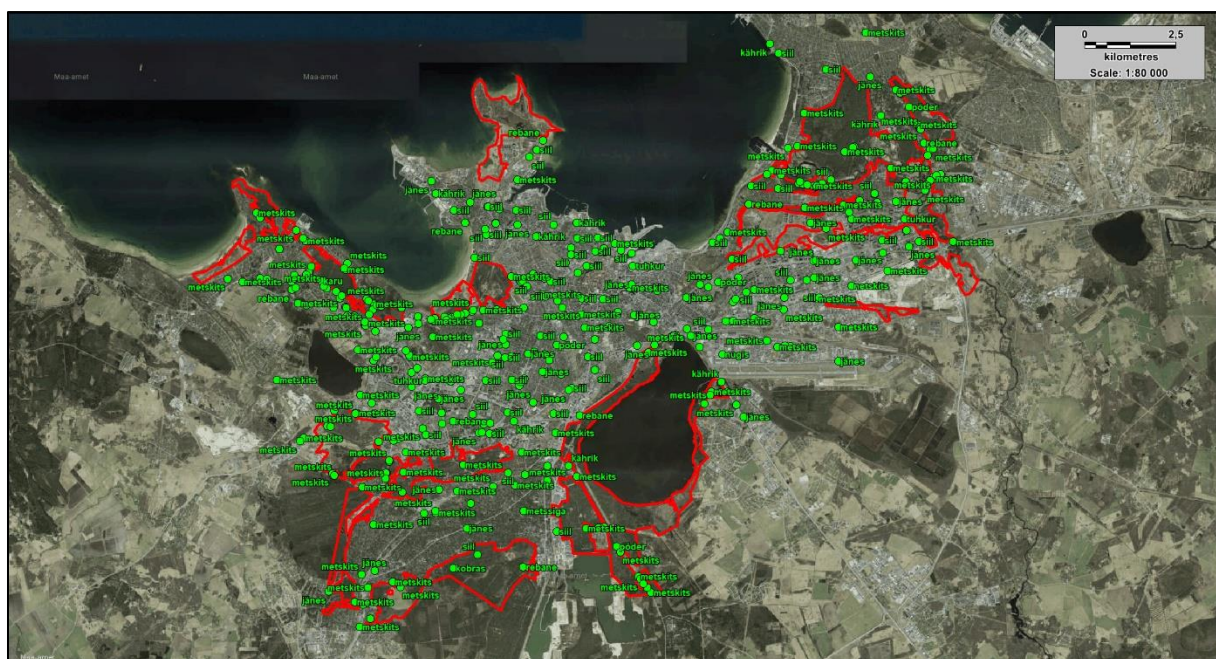
suuruselt teine ala – Ülemiste järve äärne mets, kus registreeriti 14 liiki. Kui võrrelda uuritud alasid liigirikkuse ja pindala poolest, siis paistab eriti liigirikkana välja Mustjõe suudme ala – roheala nimega Mustjõe mets ja roostik. See ala on vaid veidi üle 50 ha suurune, aga sellel on teada 13 imetajaliigi olemasolu, mis teeb vaid kolme liigi võrra vähem kui pea 14 korda suuremal Pirita jõeoru MKA-l. Sarnase kõrge liigirikkusega suhteliselt väikese pindala juures paistab silma ka Merimets, kus veidi alla 100 ha suurusel alal elab kokku 12 liiki käesoleva uuringu fookusliikidest.

Tabel 3. Rohealadel registreeritud imetajate fookusliigid ja nende üldarv rohealade kohta.

Nr	Nimi	Pindala	Registreeritud liigid	Liikide arv
1	Kakumäe raba	46 ha	Metskits, rebane, mäger, metsnugis, siil, mutt, orav, halljänes	8
2	Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad	34 ha	Põder, metskits, ilves, rebane, mäger, nirk, siil, mutt, orav	9
3	Tiskre mereäärne roostikuala	43 ha	Metskits, rebane, kährik, šaakal, mutt, kobras	6
4	Õismäe raba	100 ha	Põder, metskits, pruunkaru, ilves, rebane, kährik, metsnugis, mutt, halljänes	9
5	Haabersti mets	30 ha	Metskits, rebane, kährik, mutt, halljänes	5
6	Mustjõe mets ja roostik	54 ha	Metskits, ilves, rebane, kährik, mäger, saarmas, mink, tuhkur, nirk, siil, mutt, halljänes, kobras	13
7	Merimets	93 ha	Metskits, metssiga, ilves, rebane, kährik, metsnugis, tuhkur, mutt, siil, halljänes, valgejänes, orav	12
8	Paljassaare hoiuala	218 ha	Põder, metskits, metssiga, rebane, šaakal, kährik, tuhkur, mink, nirk, mutt, siil, kobras, halljänes	13
9	Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal	222 ha	Põder, metskits, metssiga, rebane, kährik, mutt, siil, halljänes, valgejänes, orav	10
10	Nõmme-Mustamäe MKA metsad	259 ha	Põder, metskits, metssiga, rebane, kährik, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav	11
11	Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad	127 ha	Põder, metskits, metssiga, rebane, kährik, metsnugis, mink, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav	12
12	Pääsküla raba	401 ha	Põder, metskits, rebane, kährik, mäger, metsnugis, tuhkur, nirk, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras, orav	14
13	Viljandi mnt äärsed metsad ja Liiva kalmistu	287 ha	Põder, metskits, rebane, kährik, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras, orav	10
14	Ülemiste järve äärne mets	442 ha	Põder, metskits, metssiga, rebane, kährik, saarmas, metsnugis, mink, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras, orav	14

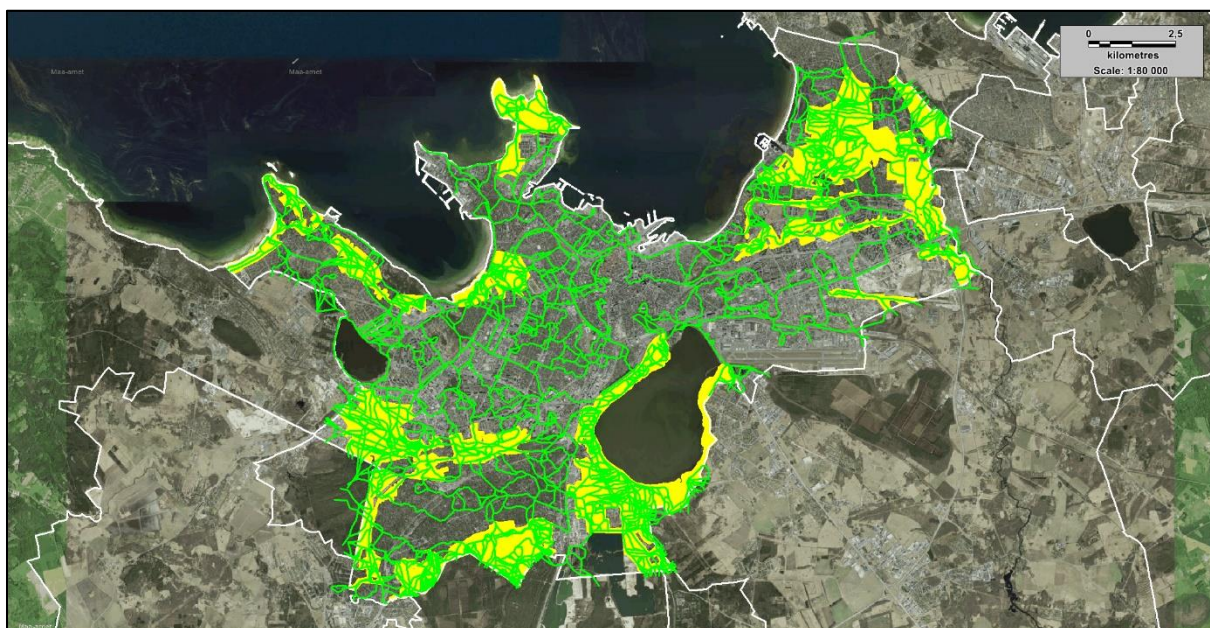
Nr	Nimi	Pindala	Registreeritud liigid	Liikide arv
15	Lasnamäe tööstusalade tühermaad	91 ha	Pöder, metskits, rebane, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras	9
16	Lasnamäe elamualade keskne rohekoridor	168 ha	Metskits, rebane, tuhkur, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav	8
17	Maarjamäe klindialune mets	44 ha	Metskits, rebane, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav	8
18	Lillepi park ja Kose mets	52 ha	Metskits, rebane, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav	8
19	Pirita jõeoru MKA ja Kloostrimets	727 ha	Pöder, metskits, metssiga, ilves, šaakal, rebane, kährik, metsnugis, saarmas, mink, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav, kobras	16
20	Pärnamäe kalmistu ala	107 ha	Pöder, metskits, ilves, rebane, kährik, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav	11
	KOKKU	3545 ha		20

Eesti riigimaanteede loomaohtlikkuse andmestikust ning Tallinna linna andmebaasist hukkunud ja abitus seisundis loomade kohta saadud orienteeruvad leiukohad on näidatud joonisel 22.

Joonis 22. Eesti riigimaanteede loomaohtlikkuse andmestikust ning Tallinna linna andmebaasist hukkunud ja abitus seisundis loomade kohta saadud orienteeruvad leiukohad.

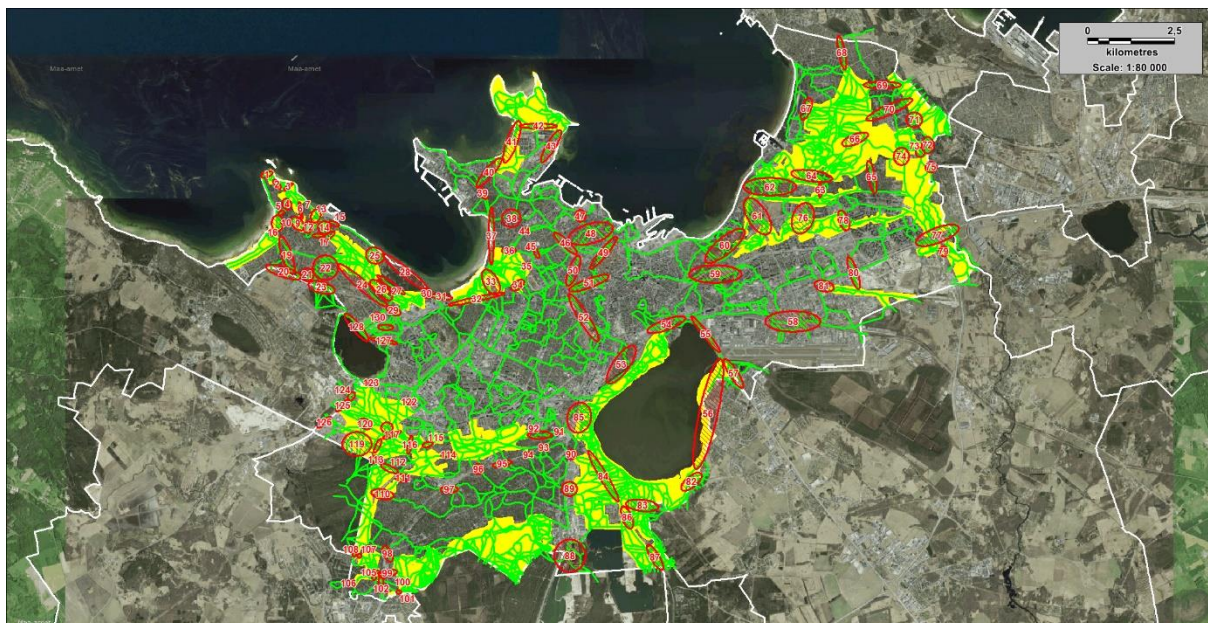
Liikide leviku alusel moodustati käesoleva uuringu käigus ka ulukite peamiste umbkaudsete liikumisradade võrgustik, mis on tervikuna toodud joonisel 23 ja alapõhiselt allpool, ptk-s 3.2. Üldiselt joonistusid välja tihedamad liikumisradade koondumiskohad rohealadel.

Joonis 23. Käesoleva uuringu fookusliikide peamised umbkaudsed liikumisrajad (rohelise joonega) uuringualadel (kollase taustaga alad). Kohalike omavalitsuste piirid valge joonega.

3.1 Peamised konfliktalad ja kaitsekorralduslikud ettepanekud

Vastavalt konstrueeritud umbkaudsete liikumisradade võrgustikule ja andmebaasidest kogutud andmetele määratleti ulukite liikumisele ja eluviisile linnalises keskkonnas toimivad erinevat tüüpi peamiste konfliktide asukohad. Selliseid konfliktkohti moodustus kokku 130 ja need on tervikuna toodud joonisel 24 ning kirjeldustena tabelis 4. Detailsemalt on neid konflikte analüüsitud alapõhiselt allpool, ptk-s 3.2. Peamised konfliktid, mis ulukitele Tallinna rohealade sidusust vähendavad ja linna ulukite arvukust ning liigirikkust negatiivselt mõjutavad on elamuehitus, liiklusõnnetused ulukitega, rohealade korrastamine – peamiselt võsaraie, piirdeaiad (nii olemasolevad kui rajatavad), juba praegu kitsaste rohekoridoride veelgi kitsamaks muutumine või katkemine ja vooluveekogude kallasradade sulgemine piirdeaedadega või kaldaalade võsaraie.

Joonis 24. Käesoleva uuringu fookusliikide peamised umbkaudsed liikumisrajad (roheline joonega) uuringualadel (kollase taustaga alad) ja nende liikumisradadega seotud vms ulukitele linnalises keskkonnas toimivad konfliktid (toodud punase viirutusega aladena ja markeeritud punase numbriga, millele vastab kirjeldus tabelis 4). Kohalike omavalitsuste piirid on toodud valge joonega.

Tabel 4. Käesoleva uuringu fookusliikide konfliktalad Tallinnas ja neile soovitatavad leevendusmeetmed.

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
1	Kakumäe 1	ala korrastamine ja seeläbi varjupaikade kadu	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
2	Kakumäe 2	elamuehitus	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
3	Kakumäe 3	tänava arendus, valgustus, elamuehitus	võtta kaitse alla, kustutada tänavavalgustus ööseks
4	Kakumäe 4	elamuehitus, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla, võimalusel reguleerida tarastamist, keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine, panna välja ulukimärgid
5	Kakumäe 5	metsaraie või raadamine, elamuehitus	võtta kaitse alla, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena
6	Kakumäe 6	piirdeaiad, kitsas koridor	võtta kaitse alla, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
7	Kakumäe 7	väga kitsas läbipääs rannikul, piirdeaiad	võimalusel reguleerida tarastamist
8	Kakumäe 8	piirdeaiad, kitsas koridor, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
9	Kakumäe 9	elamuehitus	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
10	Kakumäe 10	kitsad läbipääsukohad üle eraaedade, piirdeaiad	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias
11	Kakumäe 11	elamuehitus, metsaraie, alusmetsa likvideerimine	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
12	Kakumäe 12	elamuehitus, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
13	Kakumäe 13	elamuehitus, metsaraie, alusmetsa likvideerimine	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
14	Kakumäe 14	elamuehitus, metsaraie, alusmetsa likvideerimine	võtta kaitse alla ja keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
15	Kakumäe 15	piirdeaiaid, kitsas koridor, liiklusõnnetused ulukitega	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
16	Kakumäe 16	liiklusõnnetused ulukitega, põõsastiku likvideerimine	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, keelata alusmetsa jms varjupaikade likvideerimine
17	Kakumäe 17	elamuehitus, piirdeaiaid, liiklusõnnetused ulukitega	tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
18	Õismäe raba 1	kitsad läbipääsukohad üle eraaedade, piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias
19	Tiskre 1	kallasraja sulgemine, kaldajoone muutmine, võsaraie kaldal	keelata piirdeaiaid veepiirini ja jätta vähemalt 4-5m veepiirist vaba ruumi, suunata võsaraiet kaldal nii, et jääks varjupaiku
20	Tiskre 2	liiklusõnnetused ulukitega, elamuehitus	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
21	Tiskre 3	elamuehitus, kallasraja sulgemine, kaldajoone muutmine, võsaraie kaldal	keelata piirdeaiaid veepiirini ja jätta vähemalt 4-5m veepiirist vaba ruumi, suunata võsaraiet kaldal nii, et jääks varjupaiku, reguleerida metsaraiet
22	Õismäe raba 2	kitsad läbipääsukohad üle eraaedade, piirdeaiaid, elamuehitus	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena
23	Tiskre 4	liiklusõnnetused ulukitega, elamuehitus, kallasraja sulgemine	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist, keelata piirdeaiaid veepiirini ja jätta vähemalt 4-5m veepiirist vaba ruumi
24	Õismäe raba 3	liiklusõnnetused ulukitega, elamuehitus	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
25	Õismäe raba 4	piirdeaiaid, kitsas koridor, liiklusõnnetused ulukitega, elamuehitus	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
26	Õismäe raba 5	piirdeaiaid, kitsas koridor, elamuehitus	võtta kaitse alla või jätta osalisel alal piisavad rohealad elamute vahele ja mitte tarastada, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias
27	Õismäe raba 6	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias
28	Rocca 1	piirdeaiaid	võimalusel jätta merepoolses osas piirdeaedadesse või nende alla läbipääsuavasid
29	Rocca 2	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, elamuehitus	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena
30	Rocca 3	piirdeaiaid, kitsad läbipääsukohad	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena
31	Rocca 4	kitsas läbipääs mere ääres	reguleerida tarastamist, võsaraiet ja roo niitmist nii, et jääks piisavalt varjupaiku ja läbipääs säiliks
32	Mustjõe 1	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, elamuehitus	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridori säilimine vähemalt neljas kohas vähemalt 50m laiustena
33	Mustjõe 2	elamuehitus, piirdeaiaid, võsaraie, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad elamute vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori säilimine vähemalt kolmes kohas vähemalt 50m laiusena, et säilitada Mustjõe-Merimetsa ühendus
34	Merimetsa 1	elamuehitus, metsa, sh alusmetsa raadamine, teed-tänavad	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad elamute vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena
35	Merimetsa 2	ehitustegevus, kõrge külastajate koormus, kitsad rohealad	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad ehitiste vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena
36	Merimetsa 3	ehitustegevus, kõrge külastajate koormus, oht kujundada liialt pargilik keskkond, kitsad rohealad	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad ehitiste vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, tagada ohtralt põõsastikku jm varjevõimalusi
37	Merimetsa 4	liialt korrastatud ja avatud rannapark, kõrge külastajate koormus	rajada rohkem põõsaid jm varjupaiku nii, et moodustuks terviklik varjupaikadega koridor piki randa, vähendada öist valgustust

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
38	Sõle 1	kitsas koridor, suured korterelamud, tiheda liiklusega tänavad	püüda säilitada vähemalt 20m laiune koridor ja istutada siia-sinna põõsaid ning puhmaste alasid, mille varjus saaks väikeulukid liikuda
39	Kopli 1	liiklusõnnetused ulukitega, kitsas tänava-äärne rohekoridor, tiheda liiklusega tänav	rajada põõsastikuriba piki tänava äärt nii, et sellest tänava poole jääks piisavalt lai mururiba, võimalusel vähendada selle põõsariba tsoonis õist tänavavalgustust
40	Kopli 2	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, elamuehitus	panna välja ulukimärgid, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, võimalusel reguleerida tarastamist
41	Paljassaare 1	ehitustegevus, kuivendamine, roostiku kadumine, inimkoormuse üldine kasv	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad ehitiste vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori, sh roostiku säilimine vähemalt 100m laiusena, tagada ohtralt põõsastikku jm varjevõimalusi
42	Paljassaare 2	ehitustegevus, kuivendamine, roostiku kadumine, inimkoormuse üldine kasv	võtta kaitse alla, mitte tarastada, tagada rohekoridori, sh roostiku säilimine vähemalt 100m laiusena, tagada ohtralt põõsastikku jm varjevõimalusi
43	Paljassaare 3	ehitustegevus, rohealade kadumine, inimkoormuse üldine kasv	jätta piisavad rohealad ehitiste vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, tagada ohtralt põõsastikku jm varjevõimalusi, vältida õist täisvalgustust
44	Sõle 2	liiklusõnnetused ulukitega, suure rohekoridori ristumine suure magistraaltänavaga	võimalusel paigaldada Sõle tn-le väikeulukite (siilid, rebased, jäneseid) märgid, võimalusel jätta üleminekutsoon öösel valgustamata või hämara valgusega
45	Sõle 3	liiklusõnnetused ulukitega, puisteede ristumine suure magistraaltänavaga	võimalusel paigaldada Sõle tn-le väikeulukite (siilid, rebased, jäneseid) märgid, võimalusel jätta üleminekutsoon öösel valgustamata või hämara valgusega
46	Kopli kaubajaam	ehitustegevus, liiklusõnnetused ulukitega, rohealade kadumine, inimkoormuse üldine kasv	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad ehitiste vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridori säilimine vähemalt 50m laiusena, tagada ohtralt põõsastikku jm varjevõimalusi, võimalusel vältida õist täisvalgustust
47	Kalamaja 1	ehitustegevus, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla, mitte tarastada, panna välja ulukimärgid
48	Kalamaja 2 (nn suur siiliala)	kitsad läbipääsukohad üle eraaedade, piirdeaiaid, liiklusõnnetused siilidega	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias, luua siilidele varje- ja talvituspaiku
49	Bastionid 1	ala korrastamine, valgustamine ja seeläbi varjupaikade kadu	säilitada ja taastada võimalikult palju põõsastikku jm varjupaiku väikeulukitele, võimalusel vältida õist täisvalgustust, luua pimekoridore
50	Raudtee 1	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, kõrghaljastuse kadu	säilitada rohekoridoriid mõlemal pool raudteed ka väljaspool piirdeaiaid vähemalt 50m laiustena ja kõrghaljastusega, sh kindlasti põõsaste rivide või vabakujuliste hekkidega, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raudteega risti
51	Kassisaba 1	kitsad läbipääsukohad, liiklusõnnetused ulukitega, varjupaikade kadumine	säilitada ja taastada haljastust, eriti põõsa- ja puhmarindena jm varjupaiku, mitte tarastada, jätta olemasolevate aedade alla läbipääsuavasid
52	Raudtee 2	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, kõrghaljastuse kadu	säilitada rohekoridoriid raudtee ääres vähemalt 50m laiustena ja kõrghaljastusega, sh põõsastikega, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raudteega risti
53	Ülemiste 1	kitsad läbipääsukohad, piirdeaiaid, liiklusõnnetused ulukitega, raudteetsooni tarastamine	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteea risti
54	Raudtee 3	liiklusõnnetused ulukitega, raudteetsooni tarastamine, Ülemiste tarastamine	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteea risti, paigaldada ulukimärgid
55	Ülemiste 2	kitsad läbipääsukohad, Ülemiste tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, kõrghaljastuse kadu	võimalusel suunata ulukite liikumine Ülemiste äärde, piirdeaiaid paigaldada maantee äärde kuni esimese ristumiseni Mõigu pool (vt konfliktid Ülemiste 3 ja 4), paigaldada ulukimärgid
56	Ülemiste 3	Ülemiste tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, ehitustegevus, taristu arendus	tagada ulukite pääs Ülemiste äärde jättes piirdeaia sobivaid läbipääse ja hoida nii ära ulukite hukkumine tänavatel, väikeulukitele läbipääs Tartu mnt alt koos Vaskjala-Ülemiste kanaliga

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
57	Ülemiste 4	liiklusõnnetused ulukitega, kõrghaljastuse kadu, ala korrastamine ja seeläbi varjepaikade kadu	võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud maanteega risti, paigaldada ulukimärgid, mitte tarastada, väikeulukitele läbipääs Tartu mnt alt koos Vaskjala-Ülemiste kanaliga
58	Raudtee 4	ehitustegevus, raudtee arendus, liiklusõnnetused ulukitega, rohealade kadu	võimalusel säilitada ulukitele läbipääsud ja vähemalt 50m laiused rohekoridorid
59	Lasnamäe 1	liiklusõnnetused ulukitega, rohealade kadu	võimalusel luua ulukitele ülepääsud, paigaldada ulukimärgid, säilitada või taastada vähemalt 50m laiused rohekoridorid, kus oleks sidusalt istutatud põõsastikud jms varjepaigad
60	Lasnamäe 2	varjepaikade kadu, kõrghaljastuse kadu, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel vältida igasugust vanade puude raiet, rajada varjepaiku põõsastike jms näol, vähendada öist valgustust, paigaldada lauluväljaku juurde ulukimärgid
61	Lasnamäe 3	ehitustegevus, rohealade kadu, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla või jätta piisavad rohealad elamute vahele ja mitte tarastada, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt 100m laiustena
62	Maarjamäe 1 (nn suur siiliala)	kitsad läbipääsukohad üle eraaedade, piirdeaiaid, liiklusõnnetused siilidega	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel hoida koerad öösel toas vms mitte lahtiselt aias, luua siilidele varje- ja talvituspaiku
63	Maarjamäe 2	kitsad läbipääsukohad, liiklusõnnetused ulukitega, varjepaikade kadumine	säilitada ja taastada haljastust, eriti põõsa- ja puhmarindena jm varjepaiku, mitte tarastada, jätta olemasolevate aedade alla läbipääsuavasid, paigaldada tänavatele ulukimärgid
64	Kose 1	liiklusõnnetused ulukitega, ehitustegevus	paigaldada Kose tee ulukimärgid, kaaluda elektroonilise hoiatussüsteemi paigaldust, säilitada vähemalt 100m laiused rohekoridorid
65	Kose 2	kitsad läbipääsukohad, liiklusõnnetused ulukitega, varjepaikade kadumine	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel säilitada ulukitele läbipääsud ja vähemalt 50m laiused rohekoridorid
66	Pirita 1	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid	võimalusel mitte tarastada, panna välja ulukimärgid
67	Pirita 2	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, ehitustegevus, varjepaikade kadumine	võtta kaitse alla, mitte tarastada, panna välja ulukimärgid, jätta aedade alla läbipääsuavasid
68	Pirita 3	kitsad läbipääsukohad, piirdeaiaid, elamuehitus, kallasraja sulgemine, kaldajoone muutmine, võsaraie kaldal	keelata piirdeaiaid veepiirini ja jätta vähemalt 4-5m veepiirist vaba ruumi, suunata võsaraiet kaldal nii, et jääks varjepaiku, piirata ehitustegevust
69	Pärnamäe 1	kitsad läbipääsukohad, piirdeaiaid, elamuehitus, võsaraie, varjepaikade kadumine, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel säilitada ulukitele läbipääsud ja vähemalt 50m laiused rohekoridorid, panna välja ulukimärgid
70	Pärnamäe 2	kitsad läbipääsukohad, piirdeaiaid, elamuehitus, metsa- ja võsaraie, varjepaikade kadumine, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid, võimalusel säilitada ulukitele läbipääsud ja vähemalt 50m laiused rohekoridorid, panna välja ulukimärgid
71	Pärnamäe 3	elamuehitus, metsa- ja võsaraie, varjepaikade kadumine, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla, võimalusel reguleerida rangelt metsaraiet ja tagada alusmetsa säilitamine, panna välja ulukimärgid
72	Pärnamäe 4	elamuehitus, piirdeaiaid, metsa- ja võsaraie, varjepaikade kadumine, liiklusõnnetused ulukitega	võtta kaitse alla, võimalusel reguleerida rangelt metsaraiet ja tagada alusmetsa säilitamine, panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, jätta aedade alla läbipääsuavasid
73	Pirita 4	ehitustegevus, liiklusõnnetused ulukitega, kitsas läbipääsukoht	võtta kaitse alla, mitte tarastada, panna välja ulukimärgid, säilitada kõrghaljastatud rohekoridor vähemalt 100m laiuses
74	Pirita 5	ehitustegevus, inimeste taristu rajamine, metsa- ja võsaraie, tarastamine	võimalusel ehitamist ega taristute rajamist mitte lubada, samuti metsa- ega võsaraiet, mitte tarastada
75	Pirita 6	väga kitsas läbipääs, liiklusõnnetused ulukitega, kõrge inimkoormus	võtta kaitse alla, mitte tarastada, panna välja ulukimärgid, säilitada kõrghaljastatud rohekoridor vähemalt 50m laiuses

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
76	Lasnamäe 4	ehitustegevus, inimeste taristu rajamine, ehitus- jm jäätmete ladustamine	võimalusel taastada endised loopealsed ja säilitada vähemalt 100m laiused rohekoridorid ning põõsastikud kui varjepaigad
77	Lasnamäe 5	ehitustegevus, inimeste taristu rajamine, liiklusõnnetused ulukitega	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kolmes kohas vähemalt 50m laiustena
78	Lasnamäe 6	suur liiklussõlm, liiklusõnnetused ulukitega, inimeste taristu rajamine, ehitustegevus	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt neljas kohas vähemalt 50m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsude rajamist
79	Lasnamäe 7	ehitustegevus, liiklusõnnetused ulukitega, tööstusmaastik	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kahes kohas vähemalt 50m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsu rajamist
80	Lasnamäe 8	ehitustegevus, liiklusõnnetused ulukitega, tööstusmaastik, kitsas läbipääs	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kahes kohas vähemalt 50m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsu rajamist
81	Lasnamäe 9	liiklusõnnetused ulukitega, tööstusmaastik, kitsas läbipääs	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kahes kohas vähemalt 50m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsu rajamist
82	Ülemiste 5	inimeste taristu rajamine, ehitustegevus, metsa- ja võsaraie	võtta kaitse alla, võimalusel reguleerida rangelt metsaraie ja tagada metsa ning alusmetsa säilitamine, mitte tarastada
83	Ülemiste 6	ehitustegevus, inimeste külastuskoormuse kasv, metsa- ja võsaraie, inimeste taristu rajamine	võtta kaitse alla, võimalusel reguleerida rangelt metsaraie ja tagada metsa ning alusmetsa säilitamine, mitte tarastada, piirata ehitustegevust
84	Liiva kalmistu 1	liiklusõnnetused ulukitega, tarastamine, ehitustegevus	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kuues kohas vähemalt 100m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsude rajamist
85	Ülemiste 7	liiklusõnnetused ulukitega, tarastamine, ehitustegevus, varjepaikade kadumine, õine valgusreostus	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel vältida õist täisvalgustust, luua pimekoridore
86	Viljandi mnt 1	liiklusõnnetused ulukitega, tarastamine, ehitustegevus	võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kahes kohas vähemalt 100m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsu rajamist
87	Viljandi mnt 2	liiklusõnnetused ulukitega, tarastamine, ehitustegevus	võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kahes kohas vähemalt 100m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsu rajamist
88	Männiku 1	liiklusõnnetused ulukitega, tarastamine, ehitustegevus, inimeste külastuskoormuse kasv, metsa- ja võsaraie	võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kolmes kohas vähemalt 100m laiustena, kaaluda ulukite läbipääsu rajamist
89	Liiva kalmistu 2	kitsad läbipääsukohad, raudteesooni tarastamine, kõrghaljastuse kadu, ehitustegevus	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raudteega risti
90	Liiva kalmistu 3	kitsad läbipääsukohad, raudteesooni tarastamine, kõrghaljastuse kadu, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raudteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
91	Järve 1	ehitustegevus, piirdeaiaid, metsa- ja võsaraie, inimeste taristu rajamine	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raudteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
92	Järve 2	suruaed, liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, õine valgustus	panna välja ulukimärgid, võimalusel reguleerida tarastamist, tagada rohekoridoride säilimine vähemalt kahes kohas vähemalt 50m laiustena
93	Raudtee 5	kitsad läbipääsukohad, raudteesooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maantee risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
94	Raudtee 6	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
95	Raudtee 7	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
96	Raudtee 8	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
97	Raudtee 9	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
98	Raudtee 10	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
99	Raudtee 11	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, eramurajooni piirdeaiaid	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raud- ja maanteega risti, jätta väikeulukitele avasid piirdeaedade alla
100	Pääsküla 1	kitsad läbipääsukohad, eramurajooni piirdeaiaid, tööstusalade tarastamine, varjupaikade kadu	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel säilitada vähemalt 50m laiune varjupaikadega rohekoridor
101	Pääsküla 2	kitsad läbipääsukohad, eramurajooni piirdeaiaid, jõe kallasraja sulgemine või puhastamine võsast	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel säilitada vähemalt 50m laiune varjupaikadega rohekoridor mõlemal Pääsküla jõe kaldal
102	Laagri 1	kitsad läbipääsukohad, raudteetsooni tarastamine, liiklusõnnetused ulukitega, võsa- ja metsaraie	võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel rajada väikeulukitele läbipääsud raudteega risti, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus, eriti põõsad
103	Laagri 2	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie	võimalusel võtta kaitse alla, mitte ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus
104	Laagri 3	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie	võimalusel võtta kaitse alla, mitte ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus
105	Laagri 4	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie	võimalusel võtta kaitse alla, mitte ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus
106	Laagri 5	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie, rohekoridori kadu	võimalusel võtta kaitse alla, mitte ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus rohekoridoris Laagri 4 ja 5 vahel
107	Harku 1	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel võtta kaitse alla, mitte ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus, panna välja ulukimärgid
108	Harku 2	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel mitte rohkem ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus, panna välja ulukimärgid
109	Harku 3	kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel mitte rohkem ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus, panna välja ulukimärgid
110	Harku 4	ehitustegevus, piirdeaiaid, metsa- ja võsaraie, inimeste taristu rajamine, liiklusõnnetused ulukitega	võimalusel mitte rohkem ehitada, võimalusel reguleerida tarastamist, võimalusel säilitada vähemalt 100m laiune varjupaikadega rohekoridor

Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
111	Harku 5	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, võsa- ja metsaraie, ehitustegevus, inimkoormuse kasv	panna välja ulukimärgid, võimalusel mitte rohkem ehitada, säilitada vähemalt 50m laiune rohekoridor, kaaluda väikeulukite läbipääsu rajamist
112	Harku 6	inimeste sporditaristu, kõrge inimkoormus, piirdeaiaid, õine valgustus, ehitustegevus	panna välja ulukimärgid, võimalusel vähendada õist valgustust, võimalusel piirata tarastamist, võimalusel mitte rohkem ehitada
113	Harku 7	inimeste sporditaristu, kõrge inimkoormus, piirdeaiaid, õine valgustus, ehitustegevus	panna välja ulukimärgid, võimalusel vähendada õist valgustust, võimalusel piirata tarastamist, võimalusel mitte rohkem ehitada, kaaluda ulukite läbipääsu
114	Mustamäe 1	väga kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie, sporditaristu rajamine, õine valgustus	võimalusel mitte rohkem ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus, vähendada õist valgustust
115	Mustamäe 2	väga kitsas läbipääsukoht, ehitustegevus, võsa- ja metsaraie, piirdeaiaid, õine valgustus	võimalusel mitte rohkem ehitada, sest läbipääs on väga kitsas, mitte tarastada, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus, vähendada õist valgustust
116	Mustamäe 3	liiklusõnnetused ulukitega, piirdeaiaid, õine valgustus, metsa- ja võsaraie	panna välja ulukimärgid, mitte rohkem ehitada, mitte tarastada, vähendada õist valgustust, säilitada olemasolev kõrghaljastus (vähemalt 5 aktiivses kasutuses ülekäigukohta)
117	Mustamäe 4	inimeste sporditaristu, kõrge inimkoormus, õine valgustus, ehitustegevus	võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, mitte rohkem ehitada, vähendada õist valgustust, kaaluda ulukite läbipääsu, säilitada vähemalt 4 rohekoridori
118	Mustamäe 5	inimeste sporditaristu, kõrge inimkoormus, õine valgustus, ehitustegevus	võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, mitte rohkem ehitada, vähendada õist valgustust, kaaluda ulukite läbipääsu, säilitada vähemalt 4 rohekoridori
119	Astangu 1	ehitustegevus, elupaikade kadu, kuivendamine, taristu rajamine, metsa- ja võsaraie	võtta kaitse alla, mitte ehitada, mitte kuivendada, mitte rajada mingit taristut, taastada veerežiim, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus ja mitte raiuda
120	Astangu 2	ehitustegevus, elupaikade kadu, kuivendamine, taristu rajamine, metsa- ja võsaraie, pinnasetööd	võtta kaitse alla, mitte ehitada, mitte kuivendada, mitte rajada mingit taristut, taastada veerežiim, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus ja mitte raiuda, mitte teha mingeid pinnasetöid
121	Astangu 3	ehitustegevus, elupaikade kadu, kuivendamine, taristu rajamine, metsa- ja võsaraie, pinnasetööd	võtta kaitse alla, mitte ehitada, mitte kuivendada, mitte rajada mingit taristut, taastada veerežiim, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus ja mitte raiuda, mitte teha mingeid pinnasetöid
122	Astangu 4	kitsas läbipääs, ehitustegevus, elupaikade kadu, taristu rajamine	võtta kaitse alla, mitte ehitada, mitte rajada mingit taristut, säilitada kogu olemasolev kõrghaljastus ja mitte raiuda
123	Astangu 5	piirdeaiaid, liiklusõnnetused ulukitega, mürareostus, õine valgustus, ehitustegevus	võimalusel võtta kaitse alla, lõpetada mürarikas tegevus, reguleerida tarastamist, vähendada õist valgustust, taastada kõrghaljastatud rohekoridor ja ulukite läbipääs
124	Astangu 6	liiklusõnnetused ulukitega, ehitustegevus, piirdeaiaid, õine valgustus, metsa- ja võsaraie	panna välja ulukimärgid, võimalusel mitte rohkem ehitada, mitte tarastada, vähendada õist valgustust, säilitada vähemalt kaks 50m laiust läbipääsu
125	Astangu 7	liiklusõnnetused ulukitega, ehitustegevus, piirdeaiaid, õine valgustus, pinnasetööd, ehitusmaterjalide ladustamine	võimalusel võtta kaitse alla, panna välja ulukimärgid, võimalusel mitte rohkem ehitada, mitte tarastada, vähendada õist valgustust, säilitada vähemalt kaks 50m laiust läbipääsu
126	Astangu 8	liiklusõnnetused ulukitega, ehitustegevus, piirdeaiaid, õine valgustus, metsa- ja võsaraie, pinnasetööd, ehitusmaterjalide ladustamine	panna välja ulukimärgid, võimalusel mitte rohkem ehitada, mitte tarastada, mitte teha metsa- ega võsaraie teetsoonis, vähendada õist valgustust, säilitada vähemalt kaks 50m laiust läbipääsu

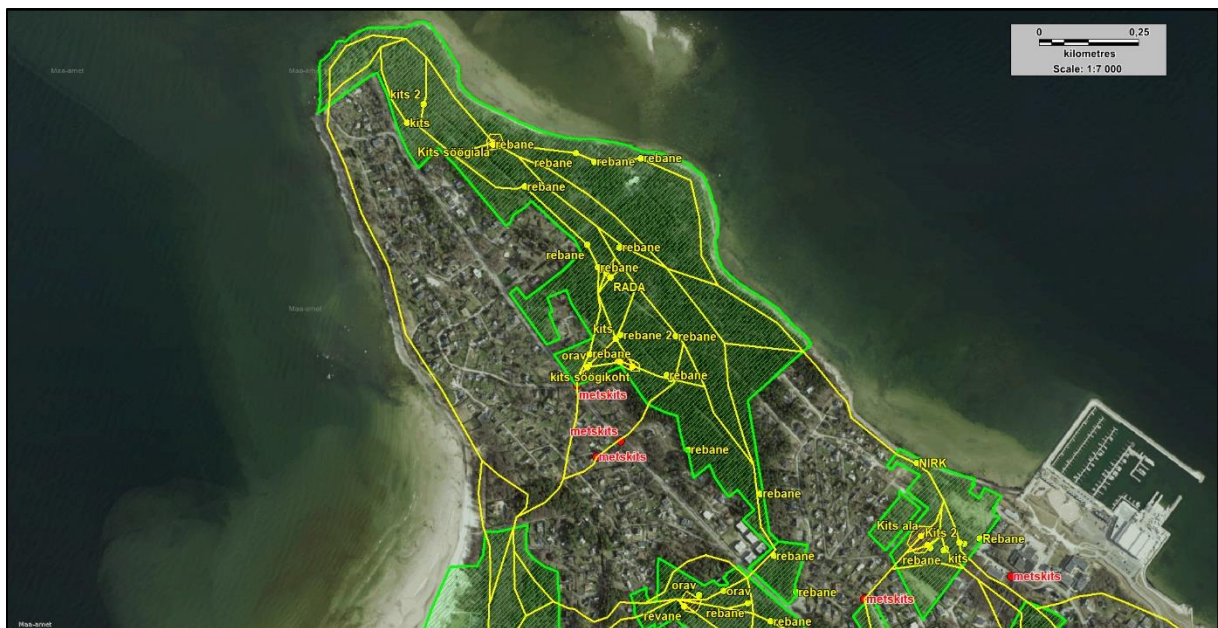
Ala nr	Ala nimi	Konflikti kirjeldus	Soovitavad kaitsekorralduslikud ja leevendusmeetmed
127	Haabersti 1	kitsas läbipääs, ehitustegevus, metsa- ja võsaraie, liiklusõnnetused ulukitega, õine valgustus	panna välja ulukimärgid, võimalusel mitte rohkem ehitada, mitte teha metsa- ega võsaraiet, vähendada õist valgustust
128	Haabersti 2	kitsas kaldariba läbipääs, ehitustegevus, kõrge inimkoormus, metsa- ja võsaraie, piirdeaiaid	mitte paigaldada piirdeaedu järve veepiirini, jätta vähemalt 50m liikumisruumi, mitte teha metsa- ega võsaraiet, võimalusel mitte ehitada
129	Haabersti 3	kitsas metsakoridor, ehitustegevus, metsa- ja võsaraie, kuivendustegevus, ehitusmaterjalide ladustamine	säilitada praegune märg mets, mitte kuivendada, mitte teha metsa- ega võsaraiet, mitte ehitada, mitte rajada piirdeaedu, mitte ladustada ehitusmaterjale
130	Haabersti 4	ehitustegevus, inimkoormuse kasv, kuivendustegevus, metsa- ja võsaraie, ehitusmaterjalide ladustamine	säilitada praegune märg mets, mitte kuivendada, mitte teha metsa- ega võsaraiet, mitte ehitada, mitte rajada piirdeaedu, mitte ladustada ehitusmaterjale

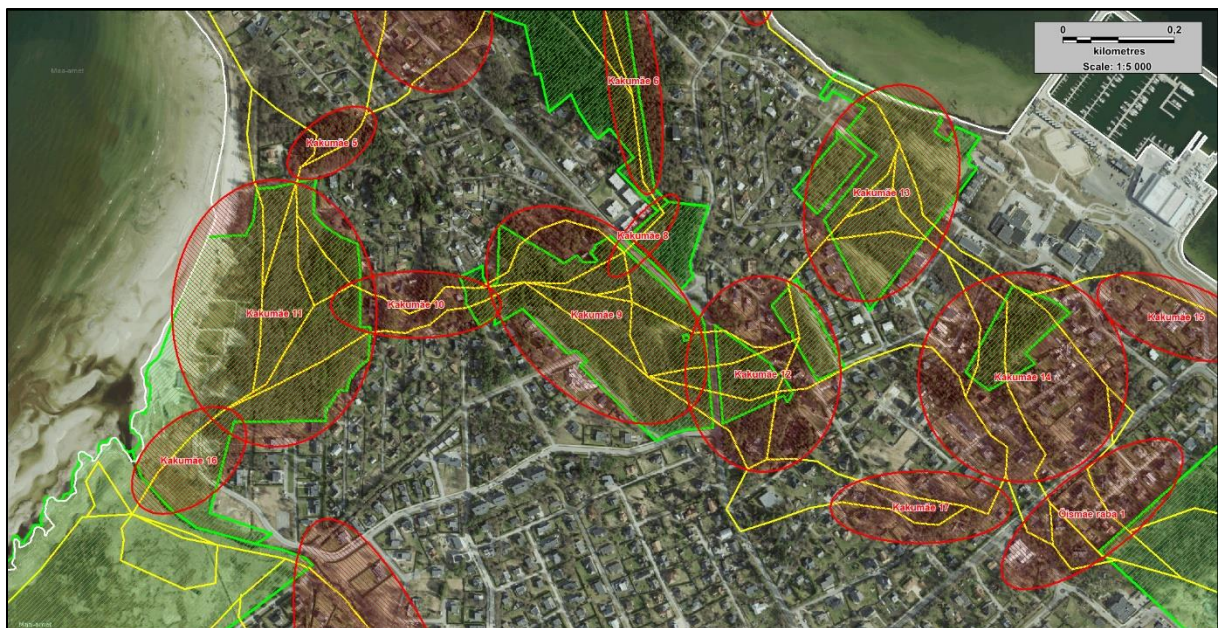
3.2 Tulemused rohealade kaupa

3.2.1 Kakumäe raba

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Kakumäe raba rohealal ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 25. Kokku on Kakumäe raba rohealal viimase nelja aasta jooksul registreeritud 8 käesoleva uuringu fookusliiki: metskits, rebane, mäger, metsnugis, siil, mutt, orav ja halljänes. Kakumäe raba alal võib ajuti elada kuni 10 metskitse, kellel on vähemalt kahes piirkonnas selgemad toitumisalad. Umbes sama palju elab alal ka rebaseid. Kakumäe raba rohealal asub vähemalt üks mägra urulinnak. Metsnugiste, siilide, muttide ja oravate arvukust on raske hinnata, aga kõik need liigid on rohealal olemas. Andmebaaside alusel on rohealal registreeritud ka halljänes. Poolsaare tipus asuvates varjendites talvitub vähemalt kaks liiki nahkhiiri – pruun-suurkõrv ja põhja-nahkhiir, kes ei olnud aga praeguse uuringu fookusliigid ja seetõttu ei ole liigirikkuse ega arvukuse hindamisel nende liikidega arvestatud. Lähimad rohealad on Kakumäe tee 101 ja ümbritsevad metsad, Õismäe raba ja Tiskre mereäärne roostikuala. Ligipääs Tiskresse ja Õismäe rappa on väga vaevaline ja loomad peavad läbima piirdeaedadega alasid, st hüppama üle aedade või pugema alt. Tiskre oja pidi on koridor kohati suletud kuni veepiirini rajatud piirdeaedadega.

Kakumäe raba piirkonnas on hinnanguliselt 7 olulisemat kohta, kus tekib konflikt inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 26 allpool ja tabel 4 eespool). Enamus neist on seotud elamuehitusega ja seeläbi ulukite elupaikade kaoga. Paar kohta on seotud ka liiklusõnnetuste ja mitu kohta piirdeaedade rajamise või nende olemasoluga ulukite liikumisteedel.

Joonis 28. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Kakumäe tee 101 ja ümbritsevate metsade alal (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

3.2.3 Tiskre mereäärne roostikuala

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Tiskre mereäärsel roostikualal ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 29.

Joonis 29. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Tiskre mereäärse roostikuala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

Kokku on Tiskre mereäärse roostikuala piirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 6 käesoleva uuringu fookusliiki: metskits, rebane, käbrik, šaakal, mutt, kobras. Siin varjuvad

talvel rebased ja kährikud ning tõenäoliselt ka šaakalid. Metskitsede liikumist talvise jäljeloendusega ei tuvastatud, suvel aga on teda siin registreeritud. Võimalik, et Tiskre roostiku kaudu on piki randa Tallinnasse sisenenud ka ilves, keda on kohatud nii Mustjõe ümbruses kui ka Merimetsas. Roostikuala servas registreeriti ka muti elualad. Tiskre oja kaldad on ilmselt endiselt väikeulukitele oluline liikumiskoridor ja võimalik et siin liiguvad ka suuremad imetajad, nagu metskits ja ilves, keda on varasematel aastatel oja kallastel rajakaamera abil tuvastatud. Kas ja mil määral on Tiskre roostik loomadele liikumiskoridoriks piki randa, on vaja veel selgitada.

Tiskre mereäärsel roostikualal otseselt olulisemaid konflikte ei ole, aga selle ala servas merre suubuva Tiskre oja ja selle kallastele jäävate väiksemate rohealade piiril on hinnanguliselt kokku 4 olulisemat kohta, kus tekib konflikt inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 30 allpool ja tabel 4 eespool). Suurimaks konfliktiks Tiskre ojaga seoses on kallasraja sulgemine piirdeaedadega ja seeläbi ulukite vaba liikumise takistamine. Olulisuselt järgmine, on ulukite hukkumine Tiskre ojaga pikalt paralleelselt kulgeval Rannamõisa maanteel. Väiksemas mahus on konfliktiks ka elamuehitus ning Tiskre oja kaldapealsete alade korrastamine – võsaraie ja seeläbi ulukite varje ja rändepaikade kadumine.

Joonis 30. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Tiskre mereäärsel roostikualal piirkonnas ja sellega seotud Tiskre oja piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

3.2.4 Õismäe raba

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Õismäe rabas ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 31.

Kokku on Õismäe raba piirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 9 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, pruunkaru, ilves, rebane, kährik, metsnugis, mutt, halljäned. Alal tuvastati käesoleva uuringu välitöödega metskitsede, rebaste, metsnugiste ja halljäneste olemasolu. Lisaks sellele on erinevate andmebaaside alusel alal viimastel aastatel registreeritud ka põdra, pruunkaru, ilvese ja kähriku esinemine. Kõige arvukamalt esineb

rebaseid, keda siin elab ilmselt enam kui 10 looma. Metskitsi elab siin samuti vähemalt 10 looma. Halljäneste ja metsnugiste arvukus on veidi väiksem. Põder liigub siia ilmselt ajuti ja pigem juhuslikult. Samuti on juhukülalised pruunkaru ja ilves. Võimalik, et rohealal elab ka šaakal, keda on kohatud Rocca al Mare vabaõhmuuseumis, aga tema esinemise kohta Õismäe rabas praeguse uuringu käigus kindlaid andmeid ei saadud. Kitsas majadevaheline ühendus Õismäe raba ja Haabersti metsa vahel on olemas ja metskitsed ka liiguvad seal. Olulisemad loomade liikumiskoridorid asuvad ala loodetipus ja kogu ala lääne- ja lõunapiiril.

Joonis 31. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Õismäe raba piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

Õismäe raba piirkonnas on hinnanguliselt kokku 6 olulisemat kohta, kus tekib konflikt inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 32 allpool ja tabel 4 eespool).

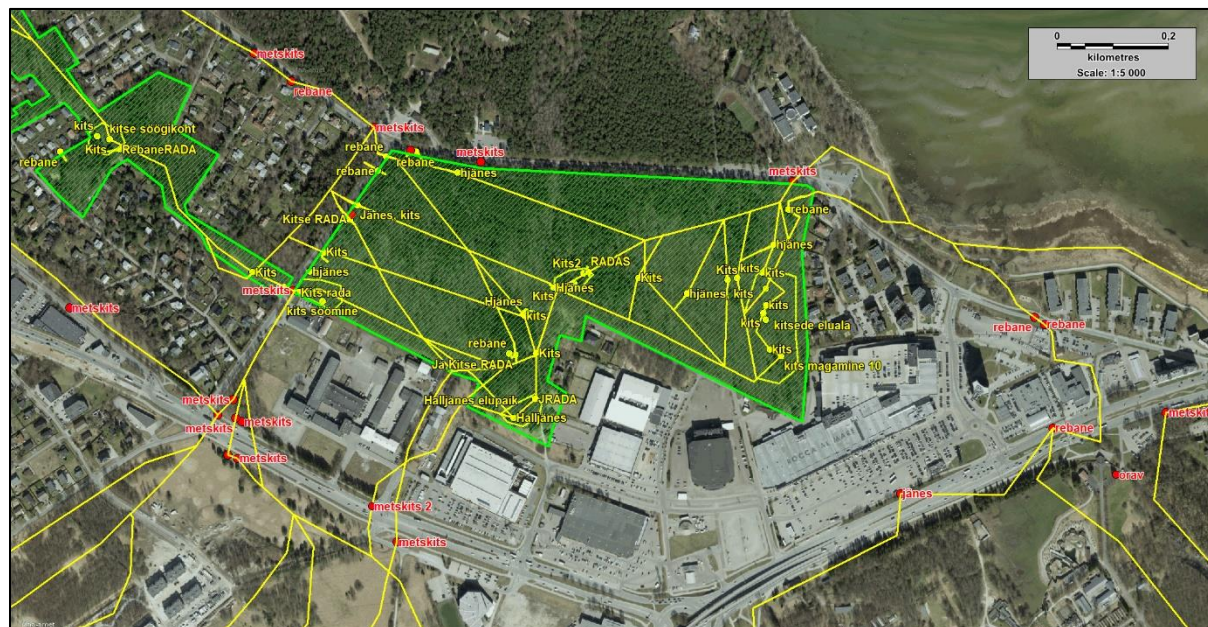
Suurimaks konfliktiks on ulukite vaba liikumise ja Õismäe raba rohealale juurdepääsu takistamine täisehitatud ja piirdeaedadega elamualade kaudu, sest sidusat rohekoridori sellele rohealale juurdepääsuks enam ei ole. Olulisuselt järgmine konflikt on ulukite hukkumine liikluses Õismäe raba rohealaga piirnevatel tänavatel (peamiselt nii Vana-Rannamõisa teel kui Rocca al Mare teel). Seda konflikti süvendavad nende tänavate äärsete elamualade piirdeaiad, mis sunnivad loomi liikuma üle tee ja tagasi, muutes liiklusõnnetuste ohtu suuremaks. Eraldi tuleb kriitilise ja konfliktsena tuua välja kitsast rohekoridori Õismäe raba roheala kaguosas, mis ühendab seda roheala Haabersti metsaga. Selle koridori säilimine rohealana on ülioluline nii nende rohealade omavahelise sidususe säilitamiseks kui ka nende sidumiseks üldisesse rohevõrgustikku kogu linnas.

Joonis 32. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Õismäe raba piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

3.2.5 Haabersti mets

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Haabersti metsas ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 33.

Joonis 33. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Haabersti metsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

Kokku on Haabersti metsas ja selle lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud vaid 5 käesoleva uuringu fookusliiki: metskits, rebane, kährik, mutt, halljänes. Kõige arvukamalt esineb metskitsi, vähemalt 10 looma, kes aga siin püsivalt ei ela vaid liiguvad siia

ja tagasi ilmselt Õismäe rabast. Eriti tihedalt asustavad metskitsed ala idaosa, mis viitab sellele, et loomad püüavad siit liikuda ida poole, piki rannikut kulgevat ajaloolist koridori, mis on aga tänaseks tugeva inimõju all. Rebaste ja halljäneste arvukus on veidi väiksem. Halljäneste tihedalt asustatud elupaik asub Bauhausi ehituskaubamaja taga olevas metsatukas. Kährikuid registreeriti ühes kohas. Kitsas majadevaheline ühendus Õismäe raba ja Haabersti metsa vahel on olemas ja metskitsed ka liiguvad seal.

Haabersti metsa alal otseselt suuremaid konflikte ei ole, aga sellega piirnevatel aladel on hinnanguliselt kokku 8 olulisemat kohta, kus tekib konflikt inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 34 allpool ja tabel 4 eespool). Pooled neist konfliktaladest jäävad Rocca al Mare piirkonda ja pooled Rannamõisa maantee ja Harku järve vahelisele alale. Viimati mainitud alal on peamiseks konfliktiks ala täis ehitamine ja endise ulukitele varje-, liikumis- ja sigimispaiaga kadumine. Vähem ka kitsad läbipääsud Harku järve ääres ja hukkumine liikluses. Väga oluline ulukite liiklusõnnetuste koht, kus on viimaste aastate jooksul hukkunud kokku vähemalt kuus metskitse, asub Rannamõisa teel Bauhausi ehituskaubamaja ja Lõuka tänava vahel. Kogu linna rohevõrgustiku sidususe säilitamiseks on äärmiselt kriitiline säilitada mereäärne ühendus Rocca al Mare kooli juurest Mustjõe roostikku ja Haabersti metsast Rocca al Mare kooli juurde või taastada mereäärne ja kõrge liivakivikalda pealne ulukite läbipääs läbi Rocca al Mare vabaõhmuuseumi.

Joonis 34. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Haabersti metsas ja seda ümbritsevatel aladel (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

3.2.6 Mustjõe mets ja roostik

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Mustjõe metsas ja roostikus ning selle lähikümbruses on toodud joonisel 35.

Kokku on Mustjõe metsas ja selle lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 13 käesoleva uuringu fookusliiki: metskits, ilves, rebane, kährik, mäger, saarmas, mink, tuhkur, nirk, siil, mutt, halljänes, kobras. Kõige arvukamalt esineb metskitsi, vähemalt 5 looma, kes

Mustjõe metsa ja roostiku piirkonnas on hinnanguliselt kokku 2 olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 36 ja tabel 4 eespool).

47

mutt, siil, halljänest, valgejänest, orav. Kõige arvukamalt esineb Merimetsa rohealal jäneseid, umbes 10 halljänest ja 5 valgejänest. Samuti elab alal vähemalt 5 metskitse, kes liiguvad siit ka Mustjõe rohealale ja tagasi. Samuti liiguvad metskitsed siit majadevahelisi aedu pidi raudteekoridori suunas ja randa pidi ilmselt ka Paljassaare suunas. Eriti tihedalt asustavad metskitsed Merimetsa lõuna- ja loodeosa, aga liiguvad ka ala lääne- ja idaosas märgades metsades. Peamised toitumisalad on metskitsedel seal, kus leidub mustikavarsi. Ainuke vähegi rahulikum ligipääs Merimetsa rohealale ja tagasi on säilinud üle roheala loodenurgas asuva parkla ja üle kergliiklustee läbi mere äärsse roostiku. Seda teed pidi on Merimetsa jõudnud ka ilves. Rebaste arvukus on sellel rohealal väiksem, umbes 2-3 looma. Mutte ja mügrisid elab siin aga kohati väga palju. Eriti aktiivne on muttide tegevus roheala põhjaosas, Stroomi kergliiklustee ääres. Metsnugise tegevusjälgi ja oravat registreeriti mõlemat vaid ühes kohas. Siilide arvukust on sel rohealal raske hinnata, aga arvestades sellega kui palju neid ümbruskonna tänavatel on hukkunud, võib neid siin elada vähemalt kümnekond.

Merimetsa piirkonnas on hinnanguliselt kokku neli olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 38 ja tabel 4 eespool).

Selle roheala kõige olulisemad konfliktid tulenevad kasvavast inimkoormusest Merimetsa rohealale kui ka piirnevate tänavate liikluskooormusest, mis tõstab loomade liikluses hukkumise riski. Samuti on konfliktiks see, et Merimetsa roheala on ida poolt tulevatele ulukitele selline, kust pole enam kuskile edasi minna, sest kunagised suuremad rohekoridorid on juba kõik suletud. Suurim rohekoridor piki Stroomi ranna äärset parki on muudetud väga avatuks ja ei paku piisavalt varjulisi liikumiskohti. Samuti on kõikjal ümber Merimetsa ohtralt õist valgustust, mistõttu on loomadel raske leida võimalusi varjuliseks liikumiseks. Oluline on arendada välja Putukaväila rohekoridor, mis võimaldaks loomadel jõuda Kopli kaubajaama alale, kuhu tuleks kujundada selline pool-looduslik elukeskkond, mis sobiks ka ulukitele.

Joonis 38. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Merimetsa roheala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud roheline viirutusega).

3.2.8 Paljassaare hoiuala

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Paljassaare hoiualal ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 39.

Joonis 39. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Paljassaare hoiuala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Kokku on Paljassaare hoiualal ja selle lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 13 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, metssiga, rebane, šaakal, kährik, tuhkur, mink, nirk, mutt, siil, kobras, halljänese. Suur-Paljassaarel asuvates varjendites leiti ka kaks talvituvat veelendlast. Kõige arvukamalt esineb Paljassaare rohealal rebaseid, kelle arvukust võib hinnata isegi kuni 10 isendini. Lisaks elab siin vähemalt 2-3 kährikut ja vähemalt üks šaakal (nii talvine jäljevaatlus kui ka suvine hääliksuste tuvastamine). Ilmselt just nende väikekiskjate rohkuse tõttu on alal halljäneste arvukus madal, vaid 3-4 isendit. Ka metskitse ei ela sellel rohealal eriti palju, talvel alla 5 isendi, aga suvel tõenäoliselt kuni 10 isendit. Lisaks neile sõralistele elab sel rohealal vähemalt üks metssiga ja võimalik et siia satub ajuti ka üks põder. Sõraliste ja rebaste peamised elualad jäävad roheala lõunaossa, roostikuala ja puhastusjaama territooriumi vahelisele alale. Roheala idaosa metsas registreeriti ühe tuhku ja päris mere ääres ühe mingi tegevusjäljed. Kopraid elab aga sel rohealal ilmselt päris palju. Tuvastati vähemalt kolm pesapiirkonda. Mutti seevastu registreeriti vaid ühes kohas. Siile võib sellel rohealal ja selle ümbruse aedades elada enam kui kümnekond.

Paljassaare hoiuala piirkonnas on hinnanguliselt kokku viis olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 40 ja tabel 4 eespool). Selle roheala kõige olulisemad konfliktid tulenevad kasvavast ehitusarenduskoormusest piirkonnas, mis lisaks otsesele praeguste elupaikade kaole toob kaasa ka inimeste liikumiskoormuse kasvu piirkonnas ja selle tulemusena jääb loomadele veelgi vähem ruumi. Samuti on konfliktiks juba praegu väga raskesti läbitavateks kujunenud juurdepääsud hoiualale. Mitmed suuremad ulukid jõuavad alale ka praegu pigem ujudes kui mööda maad. Vaja on kindlasti kaaluda kaitstava ala laiendamist lõuna poole või selle lahendamist nii, et seda läbiks põhja-lõuna suunaline piisavalt

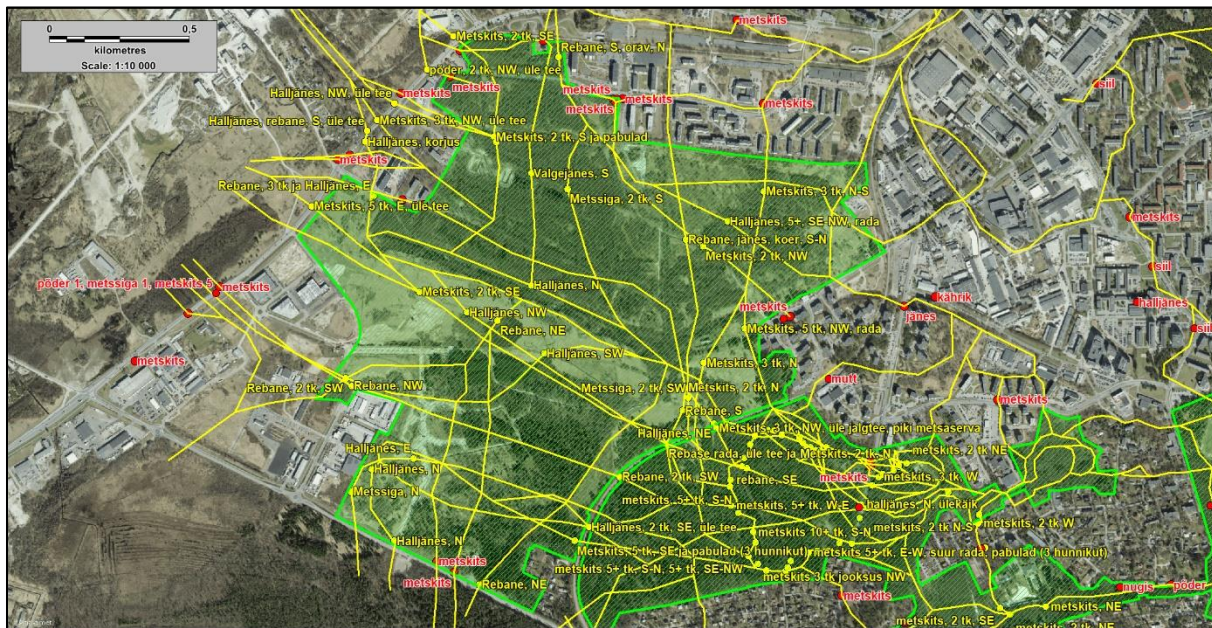
lai rohekoridor, mis oleks võimalikult väikeste takistustega üle Kopli piirkonna parkide ühendatud Merimetsa rohealaga.

Joonis 40. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Paljassaare hoiuala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

3.2.9 Astangu-Mäeküla metsad klindi all ja peal

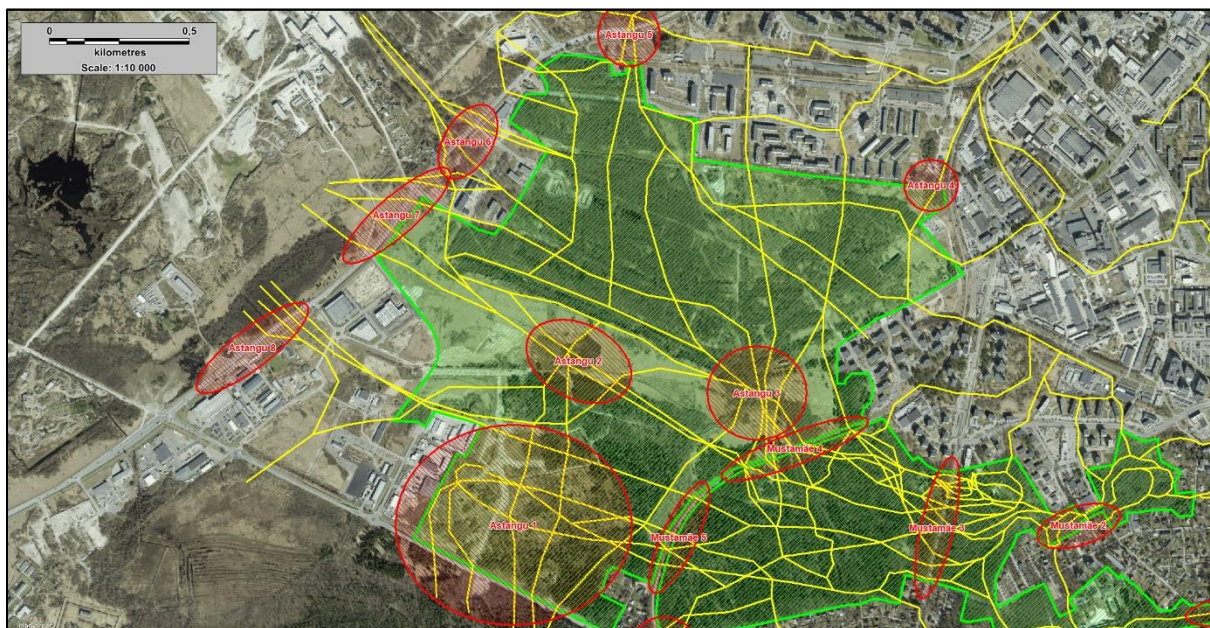
Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Astangu-Mäeküla metsades ja nende lähiümbruses on toodud joonisel 41.

Joonis 41. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Astangu-Mäeküla metsade piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Kokku on Astangu-Mäeküla metsades ja nende lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 10 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, metssiga, rebane, kährik, mutt, siil, halljänese, valgejänese, orav. Kõige arvukamalt esineb metskitsi, vähemalt 10 looma, kes elavad siin püsivalt, varjudes nii klindi aluses, aga ennekõike klindi peal, Tähetorni tänava ääres asuvas Mäeküla metsas. Metskitsed liiguvad siit nii loode ja lääne poole Harku valda ja tagasi nii klindi all kui ka klindi peal. Samuti on aktiivsed liikumisalad üle Tähetorni tänava Harku metsa just mõlema parkla piirkonnas ning mitmel pool üle kergliiklustee ida ja kagu poole, Kuusiku metsa. Veidi väiksem on siin teiste suurte sõraliste arvukus – 3-4 metssiga ja 2-3 põtra – aga just Mäeküla mets on oluliseks varjupaigaks nii metssigadele kui ka põtradele. Suvisel perioodil on siin mitmel aastal kohatud põdralehma vasikaga, mis viitab just Mäeküla metsa sobivusele põtrade sigimisalaks. Rebaseid ja halljäneseid on Astangu-Mäeküla metsades veidi vähem kui metskitsi, aga siiski on ka nende arvukus alal suhteliselt kõrge, mõlemat liiki loomi elab siin vähemalt 5-7 looma. Jänestest leidub Astangu piirkonna põhjaosa metsades ka vähemalt 1-2 isendit valgejänesest. Samas piirkonnas, Astangu elurajooni läheduses on registreeritud ka oravat ja siili. Viimane elab püsivalt ka Tähetorni tänava elurajoonide aedades. Paeastangu pealse loola ja Mäeküla metsa vahelisel alal ning kergliiklustee äärsetel niitudel elavad mutid ja lisaks neile kindlasti mitmed uruhiired ning mügrid.

Astangu-Mäeküla metsade piirkonnas on hinnanguliselt kokku 10 olulisemat konfliktikohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 42 ja tabel 4 eespool).

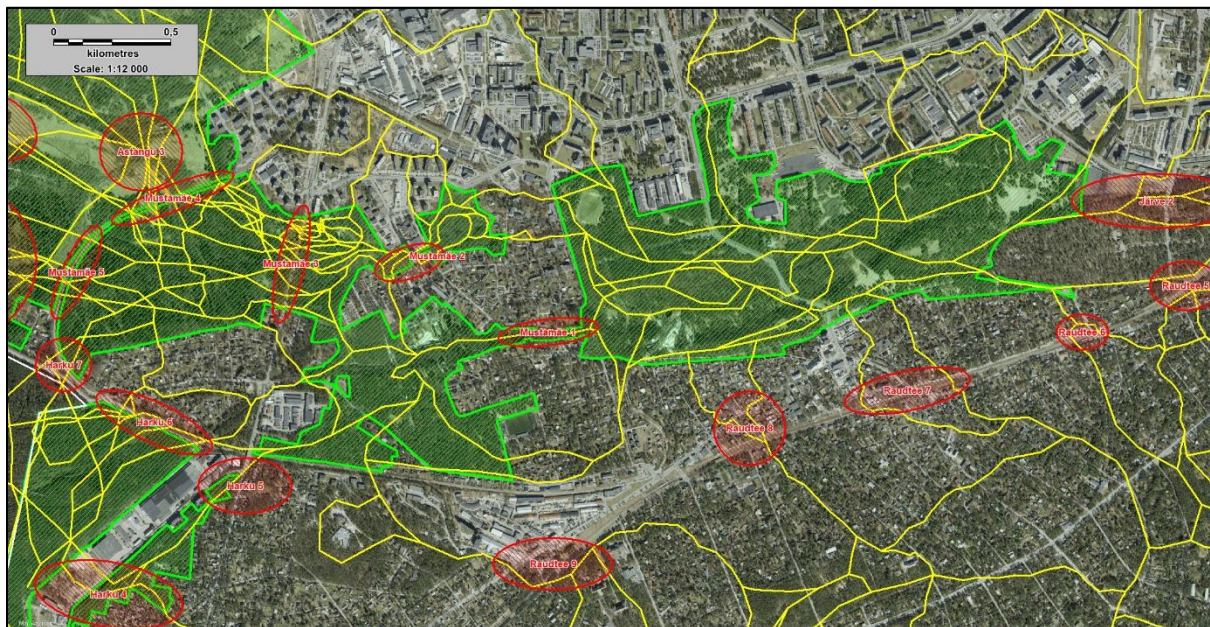

Joonis 42. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Astangu-Mäeküla metsade piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Selle roheala kõige olulisemad konfliktid tulenevad kasvavast ehitusarenduskoormusest piirkonnas, mis lisaks otsesele praeguste elupaikade kaole (tervikliku tehnogeense maastiku tekke ja kuivendustegevuse tõttu) toob kaasa ka inimeste liikumiskoormuse kasvu piirkonnas ja selle tulemusena jääb loomadele veelgi vähem ruumi. Samuti on konfliktiks juba praegu väga raskesti läbitavateks kujunenud juurdepääsud rohealale. Arvestades, et Astangu-Mäeküla roheala moodustab ühtse suure tervikliku massiivi piirnevate rohealadega, Harku metsa ja Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealaga, on äärmiselt oluline et selle ala loodus säiliks.

paljuski arvukate koera jälgede olemasolu, sai siiski tuvastatud vähemalt 4-5 isendi esinemine (Kuusiku, Tähetorni ja Hüppetorni metsades). Ka oravat ei registreeritud sellel rohealal sellisel arvul, nagu eeldati, aga siiski elab neid maastikukaitseala metsades kokku ka kindlasti vähemalt 5-6 isendit. Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala seitsmes eri metsas elab vähemalt 10-15 siili.

Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala piirkonnas on hinnanguliselt kokku 14 olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 44 ja tabel 4 eespool).

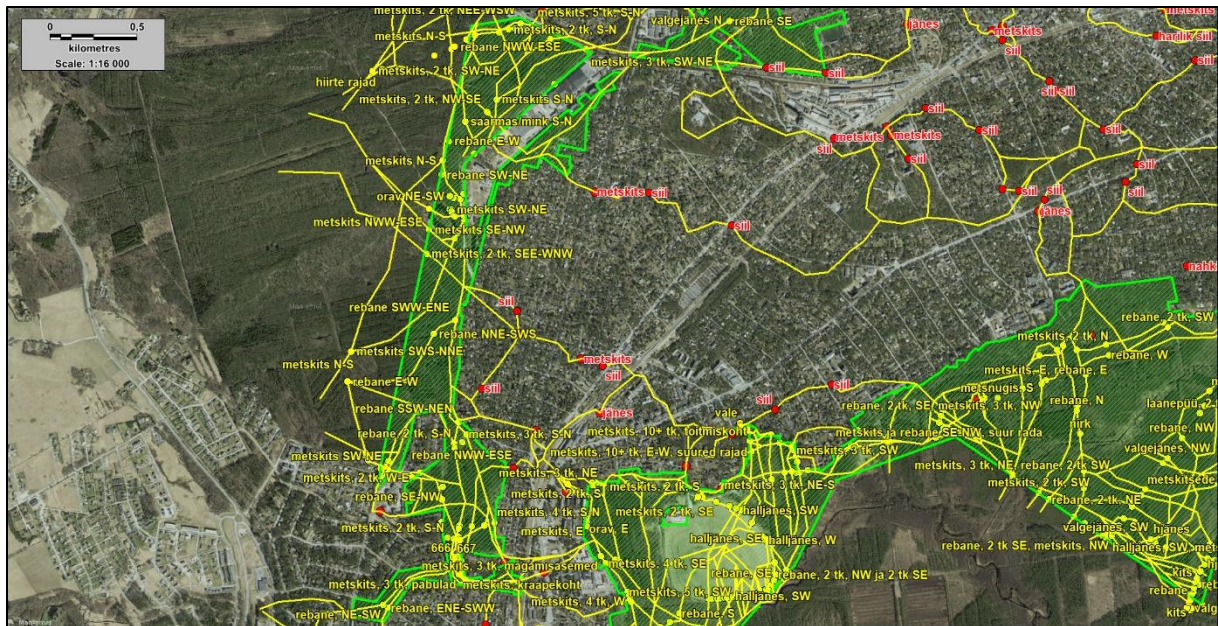

Joonis 44. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

Selle roheala kõige olulisemad konfliktid tulenevad nii ehitusarenduskoormusest, inimestele mõeldud sporditaristu arenduskoormusest, liikluskoormusest ala läbivatel tänavatel kui ka väga kitsastest ühenduskohtadest maastikukaitseala eri metsade vahel. Samuti on konfliktiks ala metsade majandamine, eriti just alusmetsa eemaldamine, aga ka igasugune raie muul viisil – enamasti just rohkem varjepaiku pakkuvate kuivanud puude raie. Samuti kannatavad selle roheala elupaigad veepuuduse all, kuna metsi on läbi aegade kuivendatud ning maetud klindist väljuvaid allikaid, mis klindiesise metsa niiskusrežiimi ja selle tulemusena ka suuremat elurikkust on varem taganud, enam palju järgi ei ole. Rohealast lõunasse jääb Nõmme aedlinn, mida läbib tihedalt tarastatud elektriraudtee, mis koos aedlinna piirdeaedadega muudab ulukitel, kes kunagi siit Pääsküla rabani said liikuda, praegu liikumise läbi aedlinna väga raskeks. Oluline oleks taastada sellel rohealal ja selle ümbruses nii elupaikade veerežiim, lasta kasvada alusmetsal ning taastada ligipääsukoridorid siia nii lõunast, üle Nõmme aedlinna kui ka idast, üle Rahumäe ja Järve piirkondade kuni Ülemiste järve äärsse metsani. Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal on endiselt säilinud kõrge elurikkus ja hea potentsiaal olla ulukitele varjepaigaks. Siinsete metsade reljeef ning elupaigaline mitmekesisus võimaldab kujundada siin väga unikaalse piirkonna, kus linnainimesed saavad elada kõrvuti selliste suurulukitega, nagu põder, metskits ja metssiga.

3.2.11 Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsad

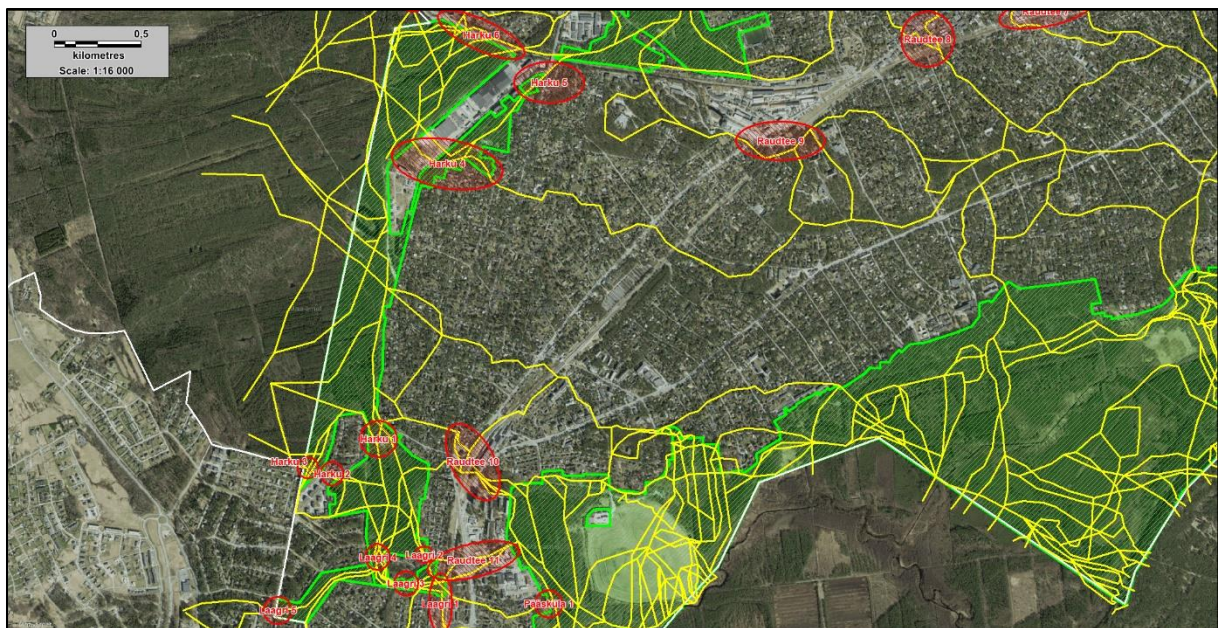
Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Harku metsa kaitsealal, Pilliroo tn metsades ja nende lähiümbruses on toodud joonisel 45.

Joonis 45. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Harku metsa kaitseala ja Pilliroo tn metsade piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Kokku on Harku metsa kaitsealal ja Pilliroo tn metsades ning nende lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 12 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, metssiga, rebane, kährik, metsnugis, mink, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav. Kõige arvukamalt esineb siin metskitsi (15 kuni 20 looma), kes liiguvad kogu ala ulatuses. Kõige arvukamad metskitsede koondumisalad on roheala põhjaosas, vahetult Tähetorni parkla taga, kus on nende suur toitumisala ja roheala lõunaosas, metsaosades, mis jäävad Pilliroo tänava ümbrusse. Sõralistest registreeriti alal veel umbes 2-3 põtra samuti ala põhjaosas, Tähetorni tn äärsel alal ja metssiga (paar isendit roheala lõunaosa metsades). Arvukuselt metskitse järel järgmine on sellel alal rebane, keda elab siin vähemalt 5-6 looma. Rebaseid elab üle kogu roheala ja neid võib kohata mitmel pool Nõmme ja Laagri aedlinnades. Seevastu on jäneseid aga alal vähe, valgejäneseid registreeriti kolmes ja halljäneseid vaid kahes kohas. Ka oravat ei registreeritud sellel rohealal sellisel arvul, nagu eeldati, aga siiski elab neid roheala metsades kokku vähemalt 10 isendit. Roheala põhjaosas, kraavi kaldal registreeriti ka ühe mingi tegevusjäljed. Harku metsaga piirnevates aedlinnades elab palju siile, nende arvukus selles piirkonnas võiks olla hinnanguliselt isegi kuni 10-15 isendit.

Harku metsa kaitseala piirkonnas on hinnanguliselt kokku 12-14 olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 46 ja tabel 4 eespool).

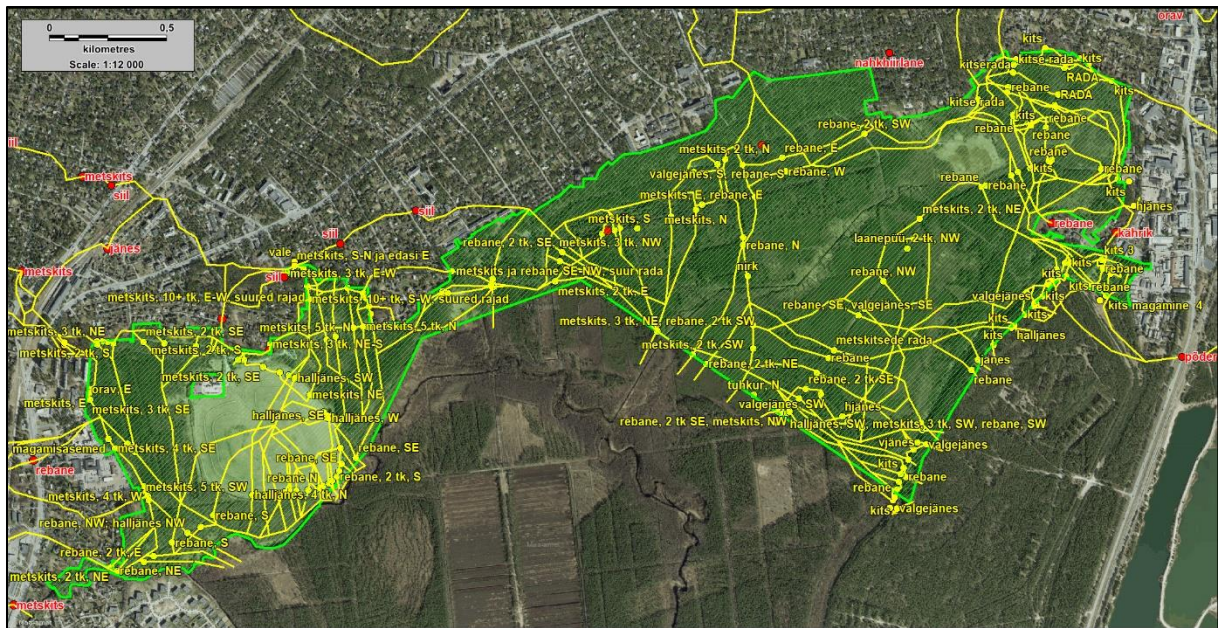

Joonis 46. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Harku metsa kaitseala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud roheline viirutusega).

Selle roheala kõige olulisemad konfliktid tulenevad nii ehitusarenduskoormusest, inimestele mõeldud sporditaristu arenduskoormusest, liikluskooormusest ala läbivate ja piiravate tänavatel kui ka väga kitsastest ühenduskohtadest ala lõunapoolses osas. Samuti on konfliktiks ala metsade majandamine, eriti just alusmetsa eemaldamine, aga ka igasugune raie muul viisil – enamasti just rohkem varjepaiku pakkuvate kuivanud puude raie. Rohealast idasse jääb Nõmme aedlinn, mida läbib tihedalt tarastatud elektriraudtee, mis koos aedlinna piirdeaedadega muudab ulukitel, kes kunagi siit Pääsküla rabani said liikuda, praegu liikumise läbi aedlinna väga raskeks. Eriti hästi on kunagised liikumiskohad näha ala lõunaosas, Laagri asumis, kus üle Pärnu mnt ja raudtee kulgevad endiselt mitu ajaloolist loomade radade koondumiskohta, mis aga on tänaseks maanteeäärse ehitustegevuse ja raudtee tarastamisega sedavõrd tugevalt kinni pigistatud, et väga vähesed loomad neist kohtadest endiselt läbi pääsevad. Oluline oleks taastada selle roheala põhjaosas sidusad ühendused nii Astangu-Mäeküla metsade kui ka Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala metsadega, ala keskosas ida suunas püüda leida võimalusi, kuidas väikeulukid saaksid endiselt liikuda läbi aedlinna ning ala lõunaosas taastada sidusad ühendused Pääsküla raba kaitsealaga üle Pärnu mnt ja raudtee. Väga oluline on selle roheala meetmete kavandamisel teha koostööd Harku vallaga, kuna suurem osa Harku metsa rohealast jääb just valla territooriumile ning lääne ja edelapoolne ligipääs sellele rohealale sõltub väga palju Harku valla planeeringulistest otsustest. Kindlasti tuleks kaaluda Harku metsa kaitseala laiendamist Pilliroo tänavast lõuna poole, hõlmates seal veel säilinud metsad, mis on jäänud kunagisest suuremast rohekoridorist Pääsküla raba kaitsealani.

3.2.12 Pääsküla raba kaitseala

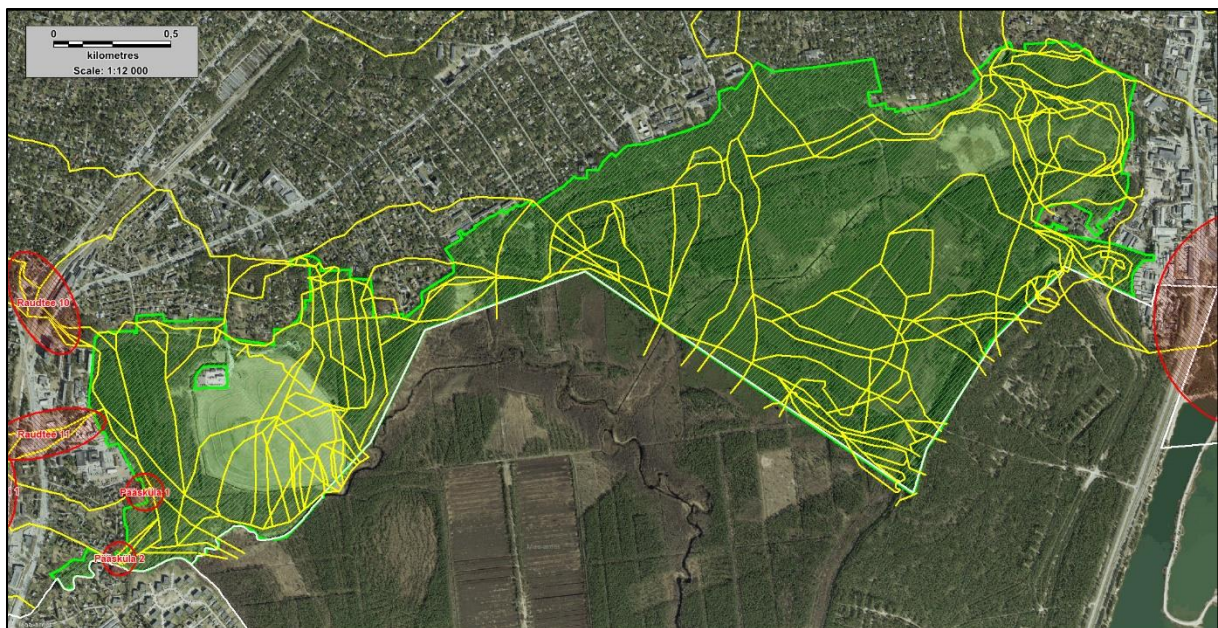
Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Pääsküla raba kaitsealal ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 47.

Joonis 47. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Pääsküla raba piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

Kokku on Pääsküla raba kaitsealal ja selle lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 14 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, rebane, kährik, mäger, metsnugis, tuhkur, nirk, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras, orav. Kõige arvukamalt registreeriti metskitsi, keda võib Pääsküla raba Tallinna piiresse jääval alal elada kuni 20 või enamgi looma. Metskitsede suured toitumisalad jäävad roheala lääneosas, endisest prügilast kirdesse (Mägra tn ümbrusse) ja läände (Saagi ja Külvi tn elamurajoonist itta) ja idaosas Helbe tn-st lõunasse jäävatest elamutest ca 100 m kagu poole, Nelgi tn rabaäärse kurvi juures, sellest ca 100 m lõunas, Kraavi tn poolt seal, kus pinnastee rohealale siseneb ja kaitseala Männiku poolse väljaulatuva osa lõunapiiril. Arvukuselt järgmine on Pääsküla rabas talvisel ajal kindlasti rebane, keda võib jäljeuuringu alusel hinnata siin elavat vähemalt 10-15 looma. Arvukuselt järgnevad jänesed, keda võib hinnata alal elavat vastavalt halljänele vähemalt 10 ja valgejänele vähemalt 5 looma. Ka kopraid elab rohealal vähemalt 5 looma, aga võimalik et ka rohkem, sest registreeritud on viie kopratammi olemasolu. Oravaid elab siin hinnanguliselt vähemalt 10 looma, aga tõenäoliselt rohkemgi. Metsnugist, tuhkur ja nirki registreeriti kõiki vaid ühel korral. Kevadised välitöökäigud rohealale kinnitasid ka muttide olemasolu alal. Lisaks registreeriti kevadistel käikudel alal ka mügri ja vesimuti olemasolu. Vesimutti registreeriti alal ka suvel, aga kuna see liik ei olnud uuringu fookusliik, siis ei ole see ja ka mügri ning lisaks registreeritud kaelushiir ja juttself-hiir liikide arvestuses siinkohal arvesse võetud. Huvitav on, et talvise jäljeuuringu käigus ei registreeritud kordagi Pääsküla roheala põtru, aga andmebaasidest siiski viimastel aastatel nende esinemise kohta alal mõned andmed leiti. Siile elab Pääsküla raba kaitsealal ja selle ümbruse aedades hinnanguliselt vähemalt 10-15 looma.

Pääsküla raba kaitseala piirkonnas on hinnanguliselt kokku vaid 4-5 olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 48 ja tabel 4 eespool).

Joonis 48. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Pääsküla raba kaitseala piirkonnas (uuringualused rohealad toodud roheline viirutusega).

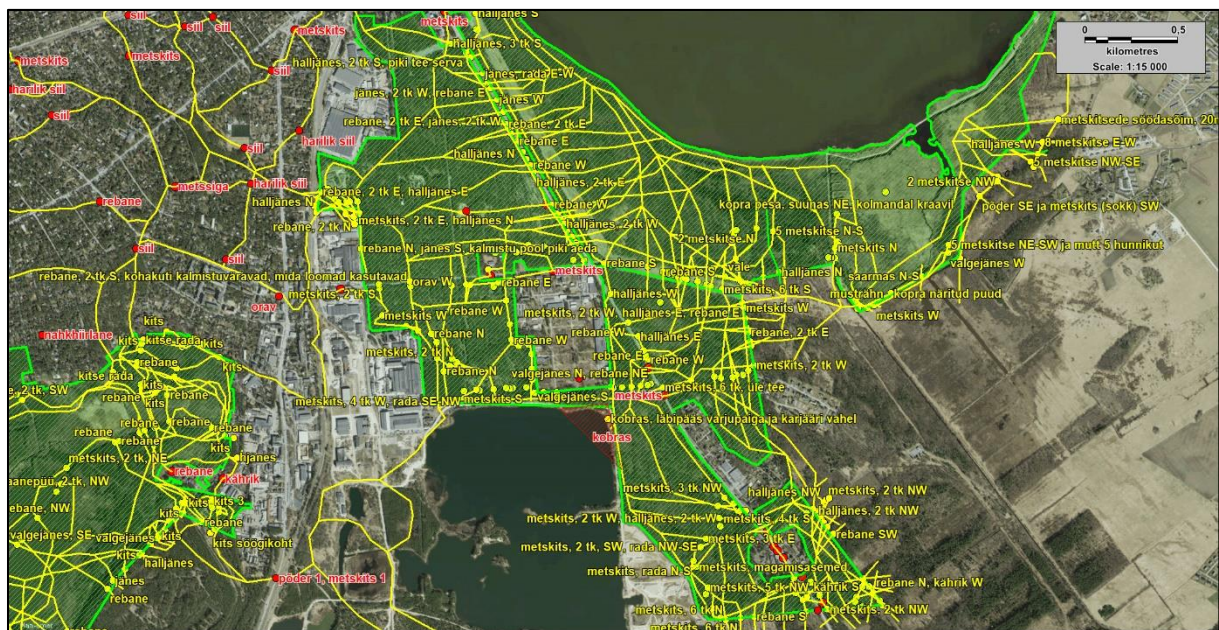
Selle roheala kõige olulisemad konfliktkohad asuvad ala ida ja lääneosas ning on peamiselt seotud ulukite alale ja sealt ära liikumisega üle tiheda liiklusega maanteed. Rohealast põhja poole jääb Nõmme aedlinn, mida läbib tihedalt tarastatud elektriraudtee, mis koos aedlinna piirdeaedadega muudab ulukitel, kes kunagi siit nii Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealani kui ka Harku metsa kaitsealani said liikuda, praegu liikumise läbi aedlinna väga raskeks. Eriti hästi on kunagised liikumiskohad näha ala lääneosas. Loomaradade tihe koondumine ala kirde- ja edelaosas viitab sellele, et loomad neist kohtadest enam hästi teistele rohealadele edasi ei pääse. Väga oluline on selle roheala meetmete kavandamisel teha koostööd Saku vallaga, kuna suurem osa Pääsküla raba rohealast jääb just valla territooriumile, sh suurem osa Pääsküla jõest ning lõunapoolne ligipääs sellele rohealale sõltub väga palju Saku valla planeeringulistest otsustest. Kindlasti tuleks kaaluda Pääsküla raba kaitseala laiendamist lääne poole, hõlmates endise Pääsküla prügila ala ja selle ümbruses veel säilinud metsad, mis on osa suuremast rohekoridorist Harku metsa kaitsealani.

3.2.13 Viljandi mnt äärsed metsad ja Liiva kalmistu

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Viljandi mnt äärsetes metsades, Liiva kalmistul ja nende lähikümbuses on toodud joonisel 49.

Kokku on Viljandi mnt äärsetes metsades, Liiva kalmistul ja nende lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 10 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, rebane, kährik, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras, orav. Kõige arvukamalt esineb ka sel alal metskitsi. Hinnanguliselt on neid siin kokku vähemalt 20-30 looma. Seejuures on loomi arvukamalt ala lõunaosas ja veidi vähem põhja pool. Liiva kalmistul tegutseb umbes 10 metskitse, kes liiguvad siin ka üle Viljandi mnt Ülemiste järve äärsesse metsa ja tagasi. Tuvastati ka, et metskitsed ja rebased kasutavad kahel pool Valdeku tänavat oleva kalmistu kohakuti olevaid väravaid üle tänava liikumiseks väravast väravasse mööda vastavaid ülekäiguradu. Seda tõenäoliselt öösiti, kui autoliiklust ei ole. Sõralistest on alal andmebaaside andmete järgi registreeritud veel ka

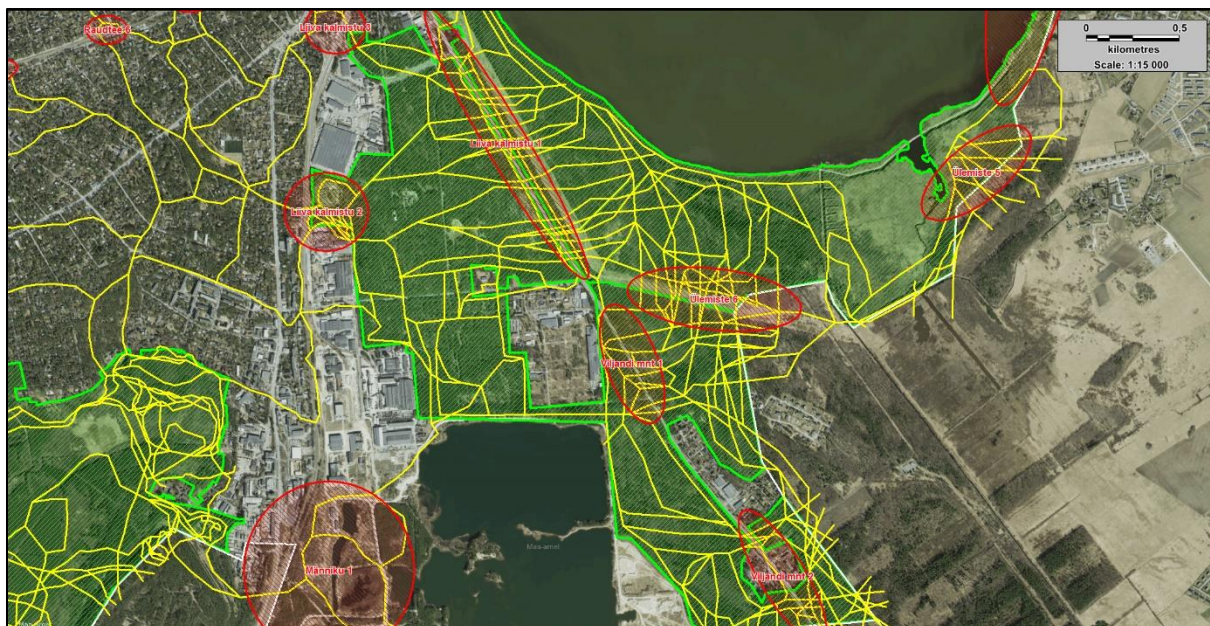
põtru, aga neid leidub alal pigem juhuslikult ja umbes 2-3 looma. Arvukuselt metskitse järel järgmine on sellel alal rebane, keda elab siin vähemalt 10 looma. Rebaseid elab üle kogu roheala, nii lõunaosa metsades kui ka Liiva kalmistu alal. Samuti ka jäneseid, kellest halljäneseid elab alal vähemalt 10 looma ja valgejäneseid vähemalt 6-7 looma. Päris ala kagunurgas registreeriti umbes 2-3 kähriku olemasolu. Oravaid registreeriti umbes 5 looma, kellest 4 jäid ala põhjapoolsetele aladele, Liiva kalmistu piirkonda ja üks lõunasse. Raku järve kirdenurgas registreeriti ka kopra tegevusjäljed. Muti tegevusjälgi registreeriti kahes kohas, Raku järve põhjakalda lähedal tee ääres ja Liiva kalmistu alal. Siilid elavad nii Liiva kalmistul kui Raudalu piirkonnas.

Joonis 49. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Viljandi mnt äärsete metsade piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Pääsküla raba kaitseala piirkonnas on hinnanguliselt kokku 6 olulisemat konflikti kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 50 ja tabel 4 eespool).

Selle roheala kõige olulisemad konfliktkohad on seotud Viljandi mnt-ga ja ulukite hukkamisega selle tihedas liikluses ning raudteega ja Liiva kalmistuga ning nende tarastamisega. Rohealast lääne poole jääb Nõmme aedlinna Männiku piirkond, mida läbib tihedalt tarastatud elektriraudtee, mis koos aedlinna piirdeaedadega muudab ulukitel, kes kunagi siit nii Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealani said liikuda, praegu liikumise läbi aedlinna väga raskeks. Eriti hästi on kunagised liikumiskohad näha ala lääneosas. Väga tihe on ulukite liikumine Liiva kalmistu ja Ülemiste järve äärsete metsade vahel üle Viljandi mnt. Paljud ulukid hukkuvad selle tulemusena liikluses või tekib mitmeid ohtlikke liiklusolukordi. Seda konflikti süvendab olukord, kus nii Ülemiste järve kui ka Liiva kalmistut ümbritsevad piirdeaiaid, mis tekitavad ulukitele lisatakistuse. Väga oluline on selle roheala meetmete kavandamisel teha koostööd Rae vallaga, kuna suur osa Ülemiste järvest lõunasse jäävaid metsi jääb valla territooriumile ning idapoolne ligipääs sellele rohealale sõltub väga palju Rae valla planeeringulistest otsustest. Kindlasti tuleks kaaluda Viljandi mnt äärsete metsade kaitse alla võtmist nt Ülemiste järve äärsete metsadega koos tervikliku rohealana.

Joonis 50. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Viljandi mnt äärsete metsade ja Liiva kalmistu piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

3.2.14 Ülemiste järve äärne mets

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Ülemiste järve äärsetes metsades ja nende lähikümbruses on toodud joonisel 51.

Joonis 51. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Ülemiste järve äärse metsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Kokku on Ülemiste järve äärsetes metsades ja nende lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 14 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, metssiga, rebane, kährik,

saarmas, metsnugis, mink, siil, mutt, halljänes, valgejänes, kobras, orav. Kõige arvukamalt esineb ka sellel rohealal metskitsi. Hinnanguliselt on neid siin kokku vähemalt 30-40 looma. Väga kõrge on arvukus järvest läänes, piirdeaia ja järve vahelises metsas, kus asuvad ka vääriselupaigad. Palju esineb metskitsi ka järvest idas, kus loomad käivad üle Tartu mnt lennujaama äärse metsariba ja järve äärse metsa vahel. Järvevana tee ääres olevate uute kortermajade juures on võrktaras suur auk, mis on tõenäoliselt nende hoonete inimeste tehtud, et saada järve kaldal jalutamas käia. See auk võib kujuneda nn lõksuks, kust piki tara järve poolt liikuvad metskitsed ja jäneseid satuvad ekslema Järvevana tee liiklusesse, kuid samas võib see olla ka ainus võimalus, kust loomad piki tara väliskülge liikudes uuesti järve äärde metsa tagasi pelgupaika pääsevad. Arvukuselt järgmine on rebane, keda siin elab umbes 10-20 looma. Peaaegu sama palju elab rohealal halljäneseid, ca 10-15 looma. Seevastu on valgejäneseid vaid üksikud, umbes 5 looma. Ka oravaid on alal suhteliselt palju, kokku ilmselt ca 10-15 looma. Seejuures suundus ühe orava jäljerada piimakombinaadist põhja pool läbi truubi Järvevana tee alt läbi läände. Selline, muidu puuvõrades liikuva looma käitumine on viimasel ajal leidnud kinnitust ka mujal, aga üldiselt on huvitav uus teadmine, mida saab kasutada ka transpordi leevendusmeetmete planeerimisel tulevikus. Samas ei ole kindel, kas see on vaid mõne üksiku julgema isendi käitumine või on see oravatel laiemalt leviv kohanemine olukorraga, kus puult-puule liikumiseks on neil piisavalt palju takistusi. Minke elab alal umbes 6-10 looma ja kährikuid hinnanguliselt 4-6 looma. Väga arvukalt leidub alal mutte, nii järve länekaldal (tuhandeid hunnikuid) kui ka idakalda lähedal Tartu mnt ääres (ca 600 hunnikut). Järveäärsetel üleujutusosaladel tegutseb vähemalt 2-3 kobrast, aga ilmselt elab neid järve ääres siiski rohkem. Kurna oja suudemalal elab ka vähemalt üks saarma pesakond. Kurna oja äärsetel pinnasevallidel elavad mügrid. Järvest lõunasse jäävas metsaosas ja ka järve länekaldal, Järvevana tee ääres on tegutsenud ka põder.

Ülemiste järve äärsete metsade piirkonnas on hinnanguliselt kokku vähemalt 9 olulisemat konfliktide kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 52 ja tabel 4 eespool).

Selle roheala kõige olulisemad konfliktkohad on seotud Viljandi mnt, Järvevana tee ja Tartu mnt-ga ning ulukite hukkumisega nende tihedas liikluses. Seda konflikti süvendab Ülemiste järve äärne piirdeaed, mis tekitab ulukite liikumisel lisatakistuse. Teine oluline ja ehk isegi suurem konflikt tuleneb järve äärse ala avamisest ja sellega seotud ehitustegevusest, taristute rajamisest ning muust nn ala korrastamisest. On äärmiselt oluline, et praegu ümber järve levivad kohati väga heas looduslikus seisus olevad metsad säiliks, neid ei raiutaks, ega tükeldataks. Samas on eriti järve idaküljel oluline, et loomadel oleks sidus ühendus Rae raba ja Ülemiste järve metsade vahel, mida praegu takistab järve äärne piirdeaed ja tiheda liiklusega Tartu mnt. Äärmiselt oluline on taastada ka sidusad ühendused Ülemiste järve äärsete metsade ja Rahumäe kalmistu piirkonna vahel ning järve põhjatipust ühendus Pae parki ja sealt edasi Lasnamäe rohekoridori. Väga oluline on selle roheala meetmete kavandamisel teha koostööd Rae vallaga, kuna suur osa Ülemiste järvest lõunasse jäävaid metsi jääb valla territooriumile ning idapoolne ligipääs sellele rohealale sõltub väga palju Rae valla planeeringulistest otsustest. Kindlasti tuleks kaaluda Ülemiste järve äärsete metsade kaitse alla võtmist tervikliku rohealana.

mutt, halljänes, valgejänes, kobras. Kõige arvukamalt esineb siin halljäneseid (15 kuni 20 looma), keda sai registreeritud kõigil tühermaadel, nii Vao karjäärist lõunasse jäävas rohekoridoris kui ka Narva mnt ja Tallinna ringtee ristmikust lõunasse, kahele poole ringteed jäävatel rohealadel. Arvukuselt järgmine on ilmselt rebane, keda elab neil rohealadel kokku ca 15 looma, seejuures umbes 3 looma Vao karjäärist lõunasse jäävas rohekoridoris ja ülejäänud Narva mnt ristmikust lõunasse jäävatel rohealadel. Sellel ristmikul registreeriti ka üks lii kluses hukkunud rebane. Sõralistest on kõige arvukam taas metskits, keda neil rohealadel kokku elab umbes 10-15 looma. Seejuures neist umbes 10 looma on tegutsenud Vao karjääri ja Narva mnt vahelisel alal oleva Tooma järvekese ümbruses ja karjääri alal ning umbes 15 looma on tegutsenud Pirita jõe ja Tallinna ringtee vahelisel alal. Samal alal registreeriti ka ühe põdra tegevusjäljed. Kahes kohas, Vao karjäärist lõunasse jääval rohealal ja Pirita jõe ääres registreeriti ka nugise jäljed ja jõe ääres oli tegutsenud ka kobras. Vao karjääri ja Narva mnt vahelisel alal oli tegutsenud ka üks valgejänes. Siili ja muti tegutsemist on registreeritud vaid Pirita jõe äärsel alal.

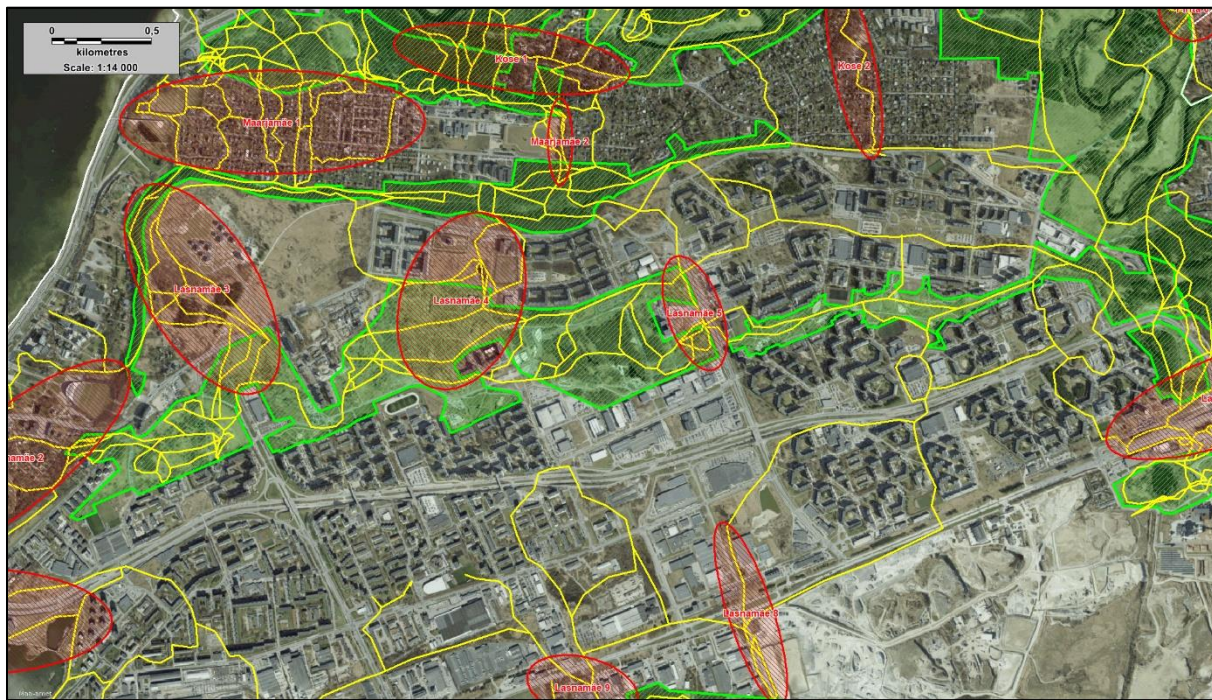
Lasnamäe tööstusalade tühermaadel ja nende lähipiirkonnas on hinnanguliselt kokku neli olulisemat konfliktide kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 54 ja tabel 4 eespool).

Joonis 54. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Lasnamäe tööstusalade tühermaadel ja nende lähipiirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Selle roheala kõik olulisemad konfliktkohad on seotud ulukite hukkumisega Narva mnt ja Tallinna ringtee tihedas liikluses. Teine oluline konflikt tuleneb tööstusaladest endist – suur Vao karjäär ja selle järsud kaldad on suureks ohuks ulukitele. Lisaks on tööstusalade tühermaad väga kitsad ja loomadel ei ole neilt aladelt kuhugi minna, st nad toimivad omamoodi ökolöksudena. Äärmiselt oluline on taastada nende rohealade sidusus üle tihedate liiklussõlmede ümbritsevate teiste rohealadega ulukitele võimalikult turvaliselt.

rohekoridoril endiselt potentsiaali kujuneda uuesti sidusaks elemendiks Tallinna rohevõrgustikus ja olla oluline osa loomade liikumisel nii Ülemiste järve äärest Pirita jõe orgu kui ka Paljassaarelt üle Kalamaja piirkonna Maarjamäele. Lasnamäe keskse rohekoridori arendamisel tuleks kindlasti säilitada piki seda piisavas laiuses looduslikke sidusaid kõrghaljastatud (sh põõsastikega) rohekoridore, mille varjus saaksid liikuda nii rebased, jänessed kui ka siilid.

Joonis 56. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Lasnamäe elamualade keskses rohekoridoris ja selle lähipiirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

3.2.17 Maarjamäe klindialune mets

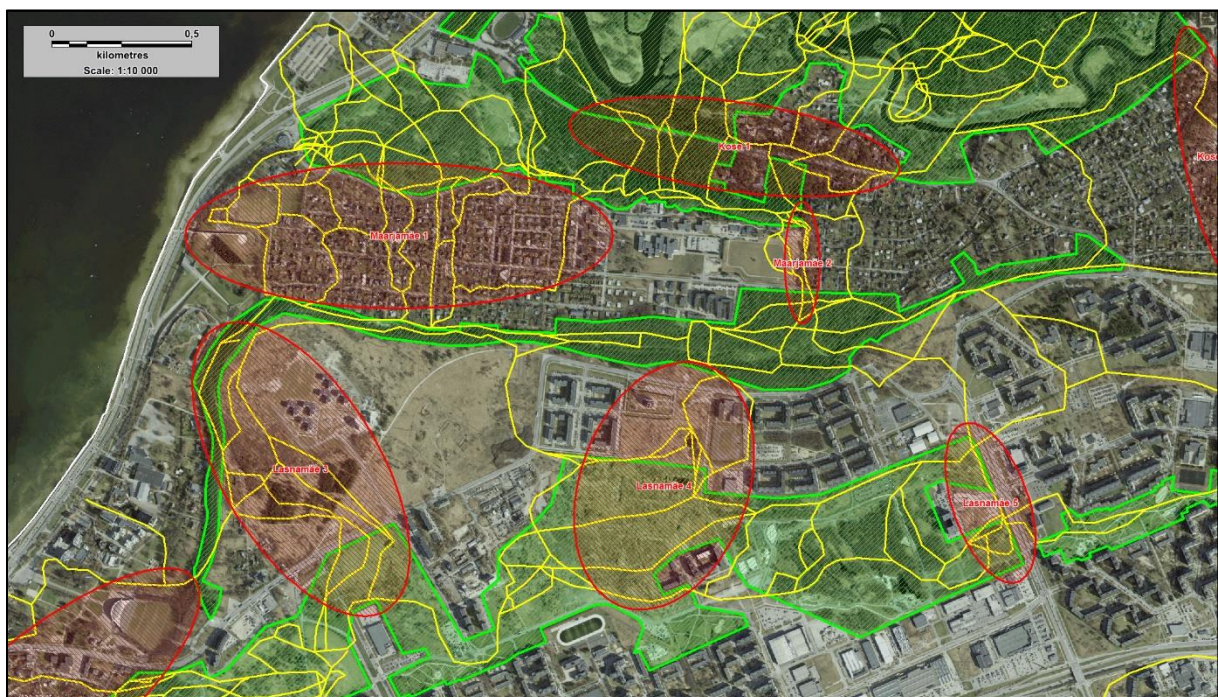
Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Maarjamäe klindialuses metsas ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 57.

Kokku on Maarjamäe klindialuses metsas ja selle lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 8 käesoleva uuringu fookusliiki: metskits, rebane, metsnugis, siil, mutt, halljänas, valgejänas, orav. Kõige arvukamalt esineb siin metskitsi (10 kuni 15 looma), keda sai registreeritud aga peamiselt Künnapuu tn ja paekalda vahel ning Maarjamäe metsas, aga umbes 5 looma olid tegutsenud ka paekalda peal, Lahekalda piirkonnas. Arvukuselt järgmine on ilmselt halljänas, keda sellel rohealal elab kokku umbes 10 looma. Valgejänest ja rebast registreeriti vaid kahes kohas, seega kokku umbes 2 looma. Rebaste, metskitsede ja siilide olemasolu kinnitavad ka andmebaasid, mille järgi on neid liike registreeritud järgmiselt: rebast ühes, metskitsi kolmes ja siile kuues kohas.

Joonis 57. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Maarjamäe klindialuse metsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Maarjamäe klindialuse metsa piirkonnas on hinnanguliselt kokku kaks kuni neli olulisemat konfliktide kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 58 ja tabel 4 eespool).

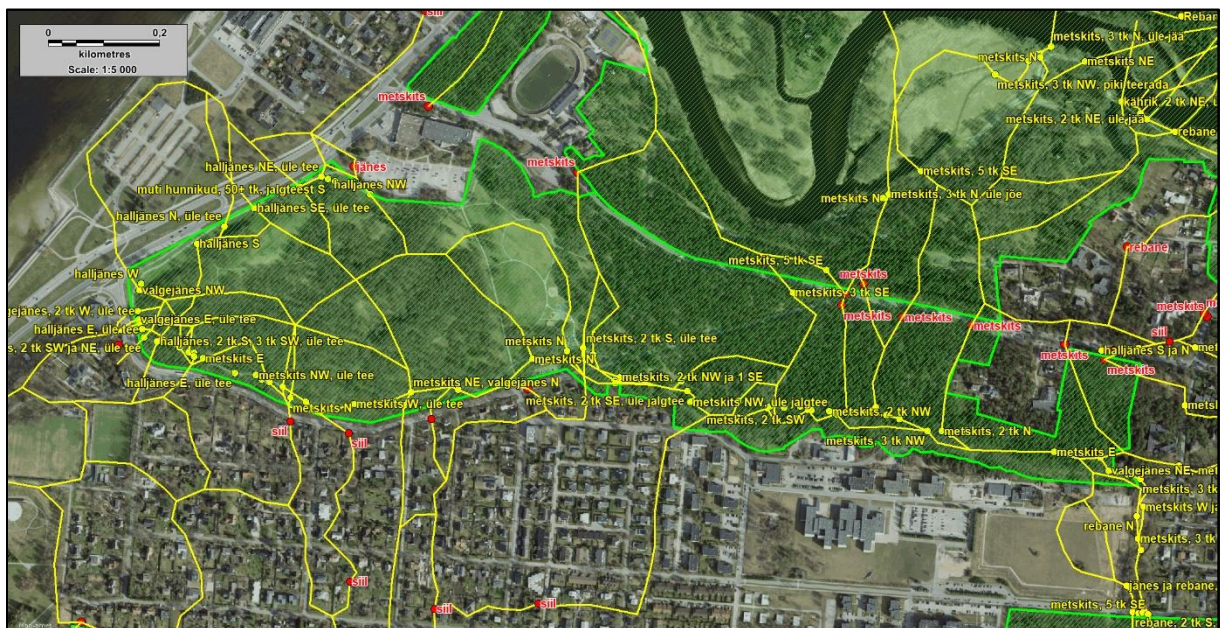

Joonis 58. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Maarjamäe klindialuse metsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Selle roheala kõige olulisema konflikti loob ehitustegevus klindil või selle esisel alal. Kuna klindialune mets on säilinud vaid kitsal ribal ja seda mööda liikumine raske, sest tegu on rusukaldega, tuleks kindlasti kogu see metsariba säilitada võsa- ja metsaga jm varjepaikadega ning mingil juhul ei tohi sellega risti paigaldada piirdeaedu, mis takistaks loomade liikumist. Teine väga oluline konflikt tuleneb Maarjamäe eramurajooni piirdeaedadest – tegu on vägagi siilirikka alaga ja seepärast tuleks sel alal jätta aedade alla siilidele liikumiskohti ning tänavatele paigaldada siilide liikumisest hoiatavad liiklusemärgid. Hästi oluline on ka, et Maarjamäe klindialusest metsast saaksid loomad ilma piirdeaedu pidironimata nii Lillepi parki ja Kose metsa kui ka Lasnamäe klindi peal asuvatele rohealadele.

3.2.18 Lillepi park ja Kose mets

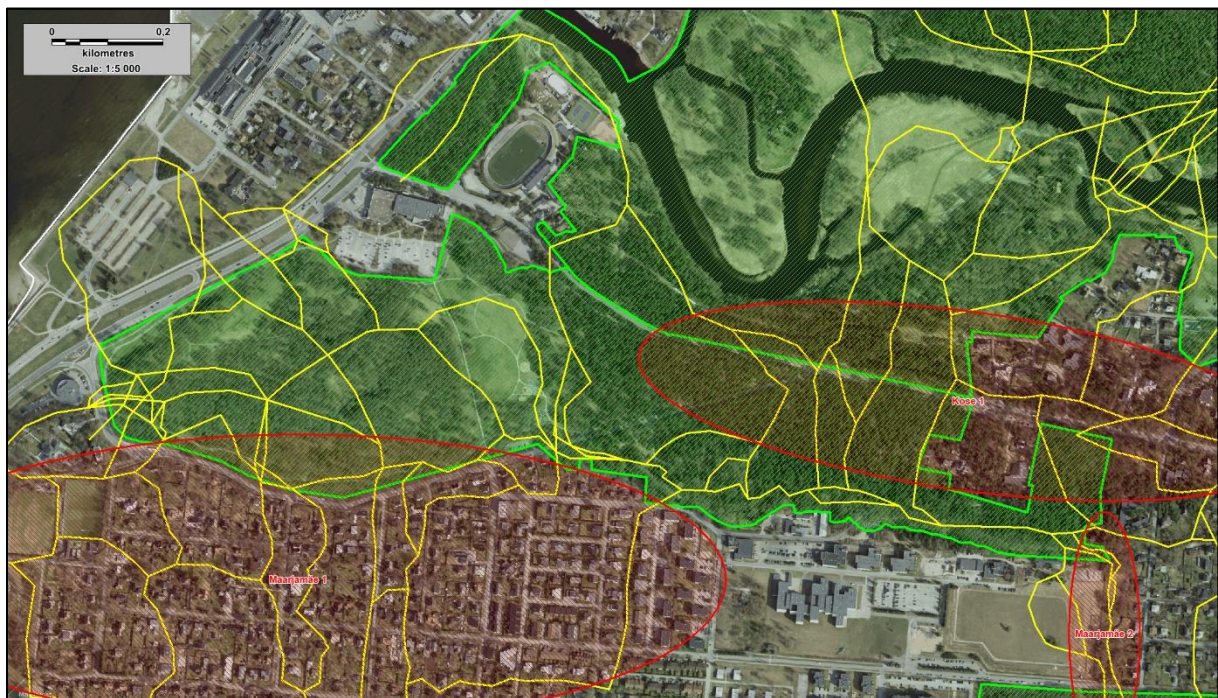
Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Lillepi pargis ja Kose metsas ning nende lähiehitistest on toodud joonisel 59.

Joonis 59. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Lillepi pargi ja Kose metsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Kokku on Lillepi pargis ja Kose metsas ning nende lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 8 käesoleva uuringu fookusliiki: metskits, rebane, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav. Kõige arvukamalt esineb siin mutte, kelle hunnikuid leidis paljudes kohtades ja kohati enam kui 100 hunnikut koos. Arvukuselt järgmised liigid on enamvähem võrdselt metskits ja halljänes (mõlemaid umbes 15 kuni 20 looma). Seejuures on halljäneseid kõige arvukamalt just Lillepi pargi ja metskitsi Kose metsa osas. Valgejäneseid käib alal hinnanguliselt umbes 5-10 looma ja rebaneid umbes 5-6 looma. Oravat ja metsnugist registreeriti vaid ühes kohas. Siilid elavad arvukalt Lillepi pargi ja Maarjamäe paekalda vahelise eramurajooni aedades ning käivad pargi ja aedade vahel üle Kose tee, hukkudes sedasi kahjuks liikluses (andmebaasides on sellelt alalt palju selliseid siilide hukkumise teateid).

Lillepi pargis ja Kose metsas ning nende lähipiirkonnas on hinnanguliselt kokku vaid üks kuni kolm olulisemat konfliktide kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 60 ja tabel 4 eespool).

Joonis 60. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Lillepi pargis ja Kose metsas ning nende lähipiirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelse viirutusega).

Selle roheala kõige olulisema konflikti loob metskitsede ja siilide hukkumine Kose tee liikluses. Konflikti leevendamiseks tuleks panna Kose teele välja mõlema looma liikumisest hoiatavad liiklusemärgid. Siilide liikumist Maarjamäe eramurajooni ja Lillepi pargi vahel tuleks soosida ja võimalusel paigaldada siilidele läbipääsutunnelid Kose tee alla. Kindlasti tuleks vältida selles piirkonnas kõrgeid sõiduteeäärekivisid ja vajadusel jätta neist laugeid ülesminekukohti.

3.2.19 Pirita jõeoru MKA-l, sh Kloostrimets

Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Pirita jõeoru MKA-l ja Kloostrimetsas ning nende lähiümbruses on toodud joonisel 61.

Kokku on Pirita jõeoru MKA-l ja Kloostrimetsas ning nende lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 16 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, metssiga, ilves, šaakal, rebane, kährik, metsnugis, saarmas, mink, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav, kobras. Kõikidest uuringualustest aladest oli see roheala Tallinnas fookusliikide osas kõige liigirikkam. Sõralistest on kõige arvukam taas metskits, keda võib kogu alal elada kokku isegi umbes 30-40 looma. Põtru elab alal umbes 10-15 looma. Kloostrimetsa kõrval asuva Metsakalmistu läänepoolses piirdetaras (võrkaed) on inimeste poolt tekitatud mugavaid auke liikumiseks teelt kalmistule (ca 4 tk.) ja neid kasutavad nii rebased, metskitsed kui isegi ka põdrad, et Kloostrimetsast kalmistule minna ja sealt hiljem tagasi metsa pöörduda. Ilmselt on sellel alal toiduotsinguil liikunud ka üks ilves. Suvel laekusid ka andmed ühe võimaliku šaakali häälightsuste kuulmisest sel alal. Rebaseid elab alal samuti vähemalt 10-15 looma. Kähriku

tegevust registreeriti ühes kohas. Metsnugist registreeriti kolmes kohas. Saarma, kopra ja mingi tegevusjälgi registreeriti Pirita jõe ääres, kõiki vaid ühes kohas. Mutte registreeriti alal vähemalt viies kohas. Halljäneseid elab alal kokku umbes 10-15 looma ja valgejäneseid mõni üksik isend (registreeriti vaid ühe looma tegevusjäljed). Oravaid registreeriti kokku umbes 10 looma. Siilide arvukuseks võiks sel alal hinnata umbes 10-15 looma. Ühes kohas registreeriti ka liigini määramata karihiirlane.

Joonis 61. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Pirita jõeoru MKA ja Kloostrimetsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud roheline viirutusega).

Pirita jõeoru MKA ja Kloostrimetsa piirkonnas on hinnanguliselt kokku 8-12 olulisemat konfliktide kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 62 ja tabel 4 eespool).

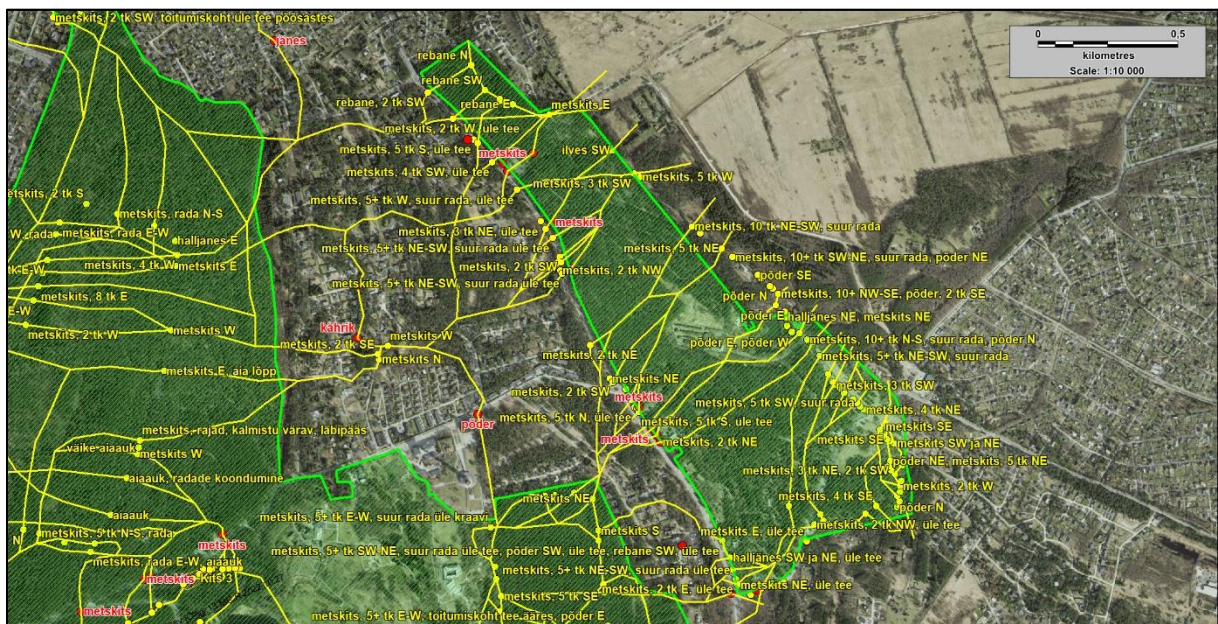
Selle, uuringualadest kõige suurema roheala ümbruses on ka konfliktid väga mitmekesised. Kõige olulisema konfliktide grupi moodustavad taas sidususe ja ligipääsuga seotud aspektid. Seda igas suunas, nii põhja- ja ida poole, Viimsi valda ja Pärnamäe kalmistule, lõunasse, üle Kose eramurajooni Lasnamäele ja lääne poole Pirita ranna tagusesse metsa. Teise olulise osa konfliktidest moodustavad loomade liikluses hukkumisega seotud konfliktid. Olulisemad neist on Merivälja teel, Randvere teel, Kose teel ja Pärnamäe teel. Nende konfliktide leevendamiseks tuleks panna neile teedele rohealaga külgnevatele lõikudele välja ulukimärgid. Kolmas konfliktide grupp on seotud ehitustegevuse ja piirdeaedadega. Viimaseid tuleks alal võimalikult palju vältida või jätta neisse läbipääsukohti. Ehitustegevuse planeerimisel alal tuleks jälgida, et ei katkestataks rohekoridore ega vähendataks liialt rohealade pindala. Samuti tuleks arvestada sellega, et igasugune elamuarendus piirkonnas tõstab inimkoormust siinsetele elurikastele looduskooslustele ja peletab eemale suuremaid ulukeid. Lisaks neile konfliktidele tuleks püüda roheala piires vähendada öist valgustust nii, et tekiks pime- ja hämarikukoridore ja –alasid, kus ulukid saaksid öisel ajal liikuda ja oma elutoimetusi teha.

Joonis 62. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Piritä jõeoru MKA ja Kloostrimetsa piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

3.2.20 Pärnamäe kalmistu ala

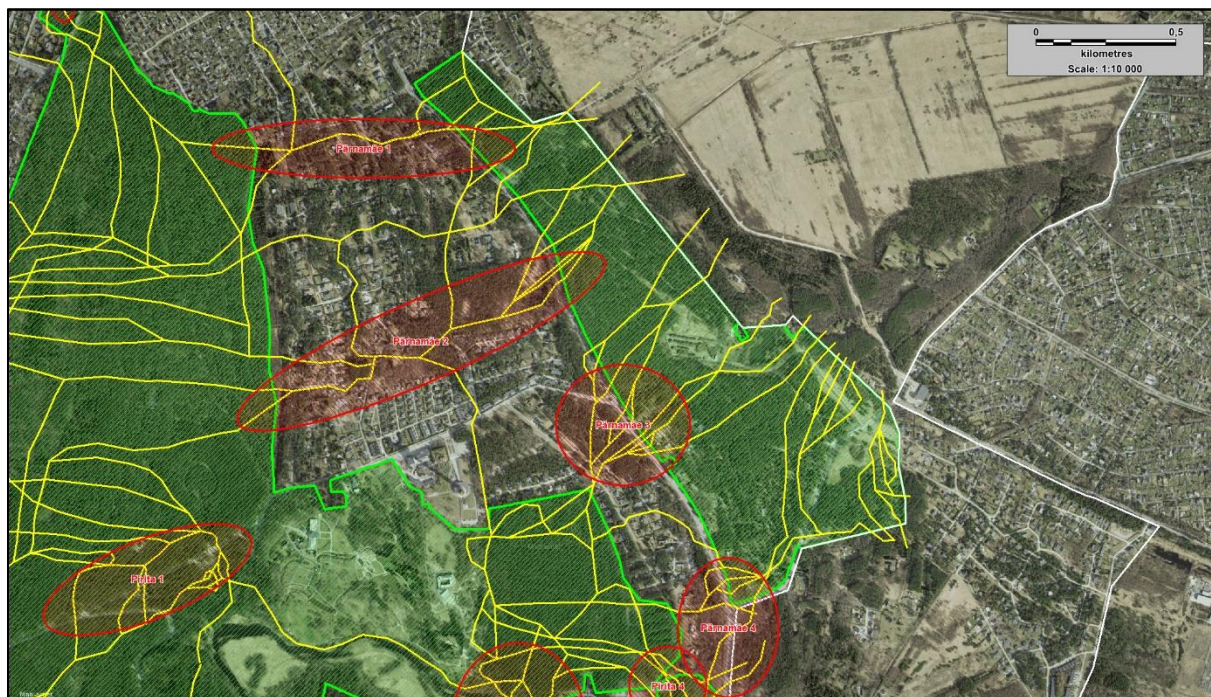
Ulukite leiukohad ja olulisemad liikumisrajad Pärnamäe kalmistu alal ja selle lähiümbruses on toodud joonisel 63.

Joonis 63. Uuringu tulemusena kogutud andmed ulukite (kollased punktid – välitööd, punased punktid – andmebaasid) ja nende liikumise (kollased jooned) kohta Pärnamäe kalmistu piirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Kokku on Pärnamäe kalmistul ja selle lähipiirkonnas viimase nelja aasta jooksul registreeritud 11 käesoleva uuringu fookusliiki: põder, metskits, ilves, rebane, kährik, metsnugis, siil, mutt, halljänes, valgejänes, orav. Sõralistest on kõige arvukam taas metskits, keda võib kogu alal elada kokku vähemalt 30-40 looma. Põtru elab alal umbes 10-15 looma. Rebaseid elab alal samuti vähemalt 5 looma. Halljäneseid ja metsnugiseid registreeriti mõlemaid kahes kohas. Ühes kohas registreeriti orava tegutsemine ja ühes kohas oli tõenäoliselt tegutsenud ilves. Pärnamäe teel, kalmistu kõrval on vähemalt 10 kohta, kus on liikluses hukkunud metskits.

Pärnamäe kalmistul ja selle lähipiirkonnas on hinnanguliselt kokku 4 olulisemat konfliktide kohta inimtegevuse ja ulukite elupaikade ning liikumise vahel (vt joonis 64 ja tabel 4 eespool).

Joonis 64. Uuringu fookusliikide liikumise (kollased jooned) ja elualade konfliktkohad inimtegevusega (punase viirutusega alad) Pärnamäe kalmistul ja selle lähipiirkonnas (uuringualused rohealad toodud rohelise viirutusega).

Selle roheala konfliktid on kõik seotud liiklusõnnetustega ja ka läbipääsudega piirnevatele rohealadele, eriti Kloostrimetsa ja Pirita jõe äärde. Kõik konfliktkohad määratlevad loomaradade koondumiste kohti üle Pärnamäe tee. Neisse kohtadesse tuleks jätta alles rohekoridorid ja markeerida teelõigud ulukimärkidega. Lisaks sellele on kahes suuremas koridorikohas Pärnamäe kalmistu ala ja Metsakalmistu ala vahel vaja tagada loomade liikumiseks sidusad kõrghaljastatud ja ilma piirdeaedadeta koridorid. Teletorni ja Pärnamäe tee vahelisel alal ja sellest lõunas tuleks reguleerida ehitustegevust nii, et sellele alale jääks sidusaid rohekoridore Pärnamäe kalmistu alalt Pirita jõe äärde. Pärnamäe kalmistu ala on ülioluline ühenduslüli Tallinna linna ja Viimsi rohealade vahel ja seepärast tuleb selle ala ning sellega piirnevate alade rohekoridoride sidususe tagamisse suhtuda väga vastutustundlikult.

Kokkuvõtteks

Käesoleva uuringu aluseks olnud Tallinna 20 suuremat roheala või nende kompleksi ja olulisemad fookusliigid imetajate seast ei hõlma kindlasti veel mitte kogu Tallinna rohevõrgustikku, aga annavad sellest kindlasti põhiosas ülevaate. Tuleb tõdeda, et Tallinna rohevõrgustikul on endiselt kõrge potentsiaal toimida, sest selle piires registreeriti etteantud 24st imetajaliigist 20 ja isendeid 20 suurema roheala piires kokku isegi 1000-1500. Ühe riigi pealinna kohta on need märkimisväärsed arvud. Eriti märkimisväärne on aga, et selles pealinnas elab püsivalt 20-30 põtra ja enam kui 300 metskitse. Samuti ei ole vähem huvitav see, et siia satuvad ajuti ka pruunkarud ja ilvesed. See kõik näitab, et Tallinn ei ole kaugelki veel minetanud võimalust olla riigi pealinnana lisaks ka nõ looduslinn, kus linnainimesed saavad elada koos mitmekesise imetajafaunaga. Selleks aga, et see oleks ka pikemas perspektiivis endiselt võimalik, tuleks tegeleda käesoleva uuringu raames määratletud 130 konfliktkoha probleemidega ja rakendada soovitatavaid leevendusmeetmeid. Üldiselt aga annab käesolev uuring olulise baasi Tallinna imetajate elurikkuse tervikmääratlusele ning üksikute rohealade ja neid ühendavate koridoride detailsematele uuringutele ja seeläbi Tallinna rohevõrgustiku tervikliku ja sidusalt kestliku ruumikasutuse planeerimisele.